

BEGROTING 2012 - 2015

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	5
Leeswijzer	7

Deel 1 Beleidsbegroting

Programma 1: Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs

1.A	Lokale gezondheidszorg	10
1.B	Wet maatschappelijke ondersteuning	12
1.C	Jeugdbeleid	14
1.D	Jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid	17
1.E	Lokaal onderwijsbeleid	19
1.F	Onderwijshuisvesting	21

Programma 2: Werk en Inkomen

2.A	Algemene bijstand	25
2.B	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	28
2.C	Vreemdelingenbeleid	30

Programma 3: Kunst, Cultuur en Sport

3.A	Kunst en cultuur	34
3.B	Sport	36

Programma 4: Beheer openbare ruimte

4.A	Verkeer en vervoer	41
4.B	Water	43
4.C	Groenbeleid en regio	45
4.D	Openbaar groen	47
4.E	Speelplaatsen	50
4.F	Riolering	52
4.G	Reiniging	54

Programma 5: Wonen en Ondernemen

5.A	Ruimtelijk ordening	59
5.B	Woonbeleid	61
5.C	Economische zaken	63
5.D	Milieu	65

Programma 6: Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid

6.A	Algemene regionale samenwerking	68
6.B	Bestuur en dienstverlening	70
6.C	Openbare orde en veiligheid	72
6.D	Brandweer en rampenbestrijding	75

Programma 7: Grondontwikkeling

7.A	Grondontwikkeling algemeen	79
7.B	Grondontwikkeling centrumplan	81
7.C	Grondontwikkeling W4	83

Algemene dekkingsmiddelen	88
----------------------------------	-----------

Paragrafen

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen	92
Paragraaf 2: Onderhoud kapitaalgoederen	96
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	101
Paragraaf 4: Verbonden partijen	105
Paragraaf 5: Grondbeleid	113
Paragraaf 6: Financiering	118
Paragraaf 7: Lokale heffingen	121

Deel 2 Financiële begroting

Hoofdstukken

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten begroting 2012	126
Hoofdstuk 2: Overzicht lasten en baten	127
Hoofdstuk 3: Incidentele lasten en baten	129
Hoofdstuk 4: Openstaande en vervangingsinvesteringen	132
Hoofdstuk 5: Reserves en voorzieningen	135
Hoofdstuk 6: Subsidies per programma	141

Bijlagen

Bijlage 1: Lokale en Regionale beleidsnota's	144
Bijlage 2: Bestuur en Organisatie	149
Bijlage 3: Conversietabel product – programma	152
Bijlage 4: Afkortingenlijst	155

Economisch tij raakt ook Leiderdorp

De financieel-economische crisis heeft ook de overheid bereikt. Leiderdorp kan de begroting niet meer sluitend krijgen zonder forse bezuinigingen door te voeren. Op 28 juni 2011 heeft u deze bezuinigingen, in de vorm van de financiële kadernota, besproken in uw raad. De kadernota liet een licht tekort zien voor 2012. Na de bespreking van de kadernota is het college aan de slag gegaan met het opstellen van de begroting. De begroting is nu sluitend; naast de in de kadernota opgenomen bezuinigingen zijn er geen verdere bezuinigingen doorgevoerd. Wel heeft er een verschuiving plaats gevonden in de onttrekkingen uit de egalatiereserve exploitatielasten en is er extra geld ingeboekt op de post onvoorzien. Over deze twee mutaties leest u verderop meer.

Verder heeft het college een kwaliteitsverbetering ingezet op de programmateksten. Deze zijn opnieuw geformuleerd en de activiteiten en meetpunten zijn SMART gemaakt. Zodoende is er een betere relatie ontstaan tussen beleidsdoelen, activiteiten en middelen. Dit proces zetten wij voort, onder andere door aan de slag te gaan met een begrotingssystematiek die is gebaseerd op Zero Based Budgetting. Hierover later meer.

Bij deze begroting treft u, naast de bijgewerkte raadsplanning voor 2012 en verder, een overzicht aan van de mate waarin het coalitieakkoord is uitgevoerd. Het verheugt het college u te kunnen melden dat wij met elkaar zo goed als halverwege zijn. De uitvoering ligt daarmee helemaal op schema.

Van Kadernota naar begroting

Bij de behandeling van de kadernota zijn er twee moties aangenomen. De strekking van de moties hebben wij verwerkt door de in de Kadernota voorgestelde bezuinigingen met betrekking op het leerlingenvervoer en de schoolconciërges niet door te voeren. De overige in de kadernota genoemde posten zijn wel verwerkt. Dit betekent dat er in deze begroting bezuinigingen zijn verwerkt die oplopen tot ruim 1 miljoen euro in 2015. De bezuinigingen betreffen:

- Materiële en personele budgetten
- Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)
- Sociaal cultureel werk
- Huisvesting basis onderwijs
- Buiten- en binnensport
- Openbaar groen en groen regio
- Raadsbudget (€ 17.000 i.p.v. € 15.000)
- Bestuursondersteuning college en concernzaken
- Rampenbestrijding
- Efficiency MEC
- Beheer accommodaties
- Speelplaatsen
- Onderhoud wegen en verkeersregelininstallaties (VRI)
- Deregulering handhaving bouw en wonen
- Dienstverlening facilitaire zaken
- KCC en minder opening gemeentewinkel
- Gemeenschappelijke regelingen
- Opbrengst OZB 'niet-woningen' niet bijstellen

Overheveling van taken vanuit het rijk

Uitgangspunt voor deze begroting is de mei-circulaire van het Gemeentefonds. In deze circulaire is het 'bestuursakkoord' tussen VNG en rijk meegenomen. Zoals bij u bekend lopen de gesprekken nog over de concrete uitvoering van de afspraken in het betreffende bestuursakkoord. De effecten van de Miljoenennota zoals die op Prinsjesdag is gepresenteerd zijn net als vorig jaar niet in deze begroting opgenomen. De financiële gevolgen van de overheveling van taken naar de gemeente, jeugdzorg, AWBZ en de Wet werken naar vermogen zijn eveneens nog niet doorgevoerd in de begroting.

Uitgangspunt voor het college blijft dat eventuele tekorten binnen het betreffende beleidsveld moeten worden opgevangen.

Uiteraard hebben we het maximale risico voor de gemeente van 15 euro per inwoner wel ingeboekt in de paragraaf weerstandsvermogen.

De recessie en een extra post onvoorzien.

De landelijke economie zit nog steeds in een dal. Ook voor ons blijft het moeilijk om in te schatten wat dit betekent voor de gemeente Leiderdorp. In ieder geval zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden in 2011 ten opzichte van 2010 is gestegen. Evenals in 2011 is ook nu weer 110% van het te verwachten uitkeringsbudget opgenomen voor de uitgaven aan uitkeringen. In de

risicoparaagraaf is opgenomen dat dit mogelijk niet toereikend is. Daarnaast is voor de jaren 2012, 2013 en 2014 een extra post onvoorzien opgenomen van € 100.000 per jaar om tegenvallers als gevolg van de recessie (gedeeltelijk) te kunnen opvangen.

Verschuiving egalisatiereserve exploitatielasten

In de begroting 2011-2015 is een onttrekking opgenomen uit deze egalisatiereserve inzake het Informatie BeleidsPlan (IBP). Deze onttrekking zou in de jaren 2012, 2013 en 2014 weer ongedaan worden gemaakt door extra stortingen. Om de in de vorige paragraaf genoemde post onvoorzien voor de recessie te kunnen vormen is de terugstorting voor de jaren 2012 en 2013 teruggedraaid en vind de volledige terugstorting in de reserve IBP nu plaats in 2014. Per saldo is deze mutatie neutraal.

De lokale lasten

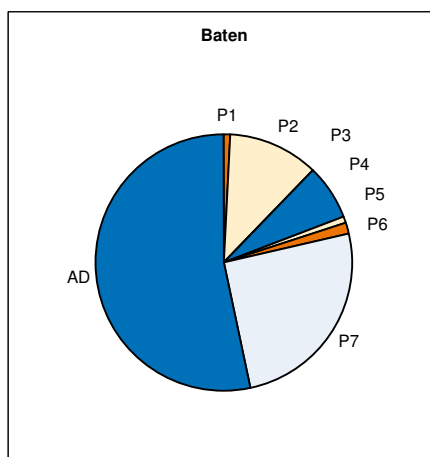
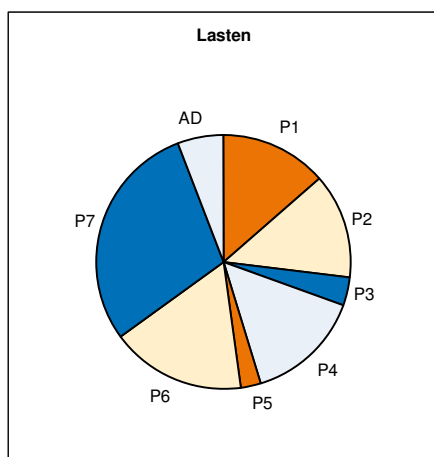
Zoals in de kadernota opgenomen zijn de gemeentelijke heffingen met het te verwachten inflatiepercentage van 2% geïndexeerd. De afvalstoffenheffing is naast de inflatiecorrectie met 1,9% verlaagd, waardoor hier sprake is van een stijging van 0,1%. De rioolheffing is naast de inflatiecorrectie van 2% geïndexeerd met 5,5% overeenkomstig het vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, waarmee de totale stijging uitkomt op 7,5%. De stijging van 5,5% is cumulatief doorgevoerd voor de jaren 2012 tot en met 2015. De lokale lasten stijgen gemiddeld 2% per huishouden.

Realistisch ramen, werk in uitvoering

Begin 2012 wordt als voorbereiding op de samenstelling van de kadernota 2013-2016 met behulp van een extern bureau de gehele begroting doorgenomen op basis van de *Zero Based Budgetting*-methode. Hierbij wordt naast een financiële exercitie (welke activiteit kost hoeveel geld) ook een kwalitatieve exercitie uitgevoerd. Bij de kwalitatieve exercitie wordt nagegaan welke activiteiten we uitvoeren, of we dit integraal doen en of het efficiënt wordt uitgevoerd. De uitkomsten zullen worden gebruikt voor de kerntakendiscussie en het opstellen van de kadernota 2013-2016.

Verdeling van de lasten over de diverse programma's

Onderstaande tabellen geven de verdeling van de baten en lasten voor 2012 per programma weer. Hierbij zijn ook de baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen meegenomen. De resultaatbestemming, de onttrekkingen en stortingen in de reserves, zijn buiten beschouwing gelaten.

	lasten	Baten
Prog. 1	13%	1%
Prog. 2	13%	11%
Prog. 3	4%	0%
Prog. 4	15%	7%
Prog. 5	2%	1%
Prog. 6	17%	1%
Prog. 7	30%	25%
Alg.Dek.	6%	54%
Totaal	100%	100%

Evaluatie begrotingsproces

Zoals u gewend bent van dit college wordt ook dit planning & control product geëvalueerd in de raads werkgroep financiën. Daarbij zoeken wij steeds weer naar verbeteringen in het begrotingsproces.

4 oktober 2011

College van burgemeester en wethouders

LEESWIJZER

Deze begroting bestaat uit twee delen. Deze tweedeling is opgelegd vanuit het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). In het eerste deel - de Programmabegroting - wordt per programma aangegeven wat we de komende periode gaan doen. Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden. De indeling van de programma's is in september 2011 door de gemeenteraad vastgesteld.

De programma's worden beschreven volgens een vaste opzet.

Per subprogramma wordt gestart met een inleiding en een schematisch overzicht van de doelen, activiteiten en prestatie-indicatoren. Vervolgens wordt onder het kopje "Wat willen we bereiken?" de doelen toegelicht.

De activiteiten die verricht moeten worden om deze doelstellingen te behalen, worden beschreven onder "Wat gaan we ervoor doen?". Afsluitend zijn de prestatie-indicatoren in een tabel opgenomen.

Per programma wordt vervolgens de vraag "Wat mag het kosten?" beantwoord. Eerst door middel van een cijfermatige tabel en een vergelijking tussen de programma's. Vervolgens worden tekstueel de verschillen tussen de begroting van 2011 en de begroting van 2012 en verder toegelicht. Dit gebeurt steeds voor bedragen groter dan € 50.000.

In het onderdeel Paragrafen wordt gerapporteerd over thema's die een dwarsdoorsnede van de begroting geven. Voorbeelden hiervan zijn bedrijfsvoering, onderhoud kapitaalgoederen en het weerstandsvermogen. De wetgever stelt in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeven paragrafen verplicht.

Deel 2 van de begroting - de Financiële begroting - bestaat uit zes hoofdstukken. In deze hoofdstukken worden o.a. de uitgangspunten van de begroting en de overzichten van reserves, voorzieningen en openstaande investeringen gegeven.

Ten slotte wordt er afgesloten met een viertal bijlagen.

Deel 1 Beleidsbegroting

Programma's

In dit deel worden de volgende programma's behandeld:

Programma 1	Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
Programma 2	Werk en Inkomen
Programma 3	Kunst, Cultuur en Sport
Programma 4	Beheer openbare ruimte
Programma 5	Wonen en Ondernemen
Programma 6	Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid
Programma 7	Grondontwikkeling
Algemene Dekkingsmiddelen	

PROGRAMMA 1: ZORG, WELZIJN, JEUGD EN ONDERWIJS

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Lokale gezondheidszorg
- B. Wet maatschappelijke ondersteuning
- C. Jeugdbeleid
- D. Jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid
- E. Lokaal onderwijsbeleid
- F. Onderwijshuisvesting

1 A. Lokale gezondheidszorg

Inleiding

Wij willen op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg), door middel van preventieve activiteiten in 2008-2012 een gezondere fysieke en sociale leefomgeving voor burgers creëren. Hierbij willen wij bij onze burgers een gezondere levensstijl stimuleren. De doelen voor de beleidsperiode 2008-2012 richten zich vooral op jongeren omdat bij deze groep de grootste gezondheidswinst op langere termijn valt te behalen.

Doel	Een gezondere fysieke en sociale omgeving voor burgers en stimuleren van een gezonde levensstijl			
SMART doel	1. In beleidsperiode 2008-2012 het ziekteverzuim op scholen van 35% in 2008 gemeten, bij 12-14 jarigen met 5 % verminderen	2. In 2012 rookt minder dan 10% van de jongeren (12-17 jaar)	3. Het aantal jongeren dat voldoende beweegt neemt 2012 ten opzicht van peiljaar 2008 toe naar 28% en het aantal met ernstig overgewicht (1,6%) neemt niet verder toe	4. In 2012 drinkt minder dan 50% van de jongeren 12-17 jaar en minder dan 87% van de groep 18-26 jarigen drinkt alcohol
Activiteiten 2012	1.1 Extra onder de aandacht brengen van meldingsprotocol	2.1 Publieksvoorlichting intensiveren	3.1 Actieplan Bewegen opstellen	4.1 Publieksvoorlichting
	1.2 Regionaal bespreken van aanpak terugdringen ziekteverzuim	2.2 "Niet roken" als sociale norm instellen	3.2 Publieksvoorlichting op risico's overgewicht	4.2 Promotie bestaand aanbod op norm: 'Geen alcohol onder de 16'
Prestatie-indicator	Percentage ziekteverzuim in jeugdmonitor van GGD (1 x per 4 jaar gemeten)	Percentage rokende jongeren in leeftijd 12-17 jaar in jeugdmonitor van GGD (1 x per 4 jaar gemeten)	Percentage jongeren dat beweegt en ernstig overgewicht heeft in jeugdmonitor van GGD (1 x per 4 jaar gemeten)	Percentage jongeren dat alcohol drinkt in jeugdmonitor van GGD (1 x per 4 jaar gemeten)

* In 2012 wordt een nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid voor de periode 2013-2017 opgesteld.

Wat willen we bereiken?

1. Ziekteverzuim

In 2012 is het ziekteverzuim onder op scholen, bij 12-14 jarigen van 35% (in 2008 gemeten) met 5 % verminderd. Het spijbelgedrag en het aantal ziektemeldingen neemt op de middelbare school toe. Voorlichting over geoorloofd en ongeoorloofd verzuim en aandacht voor psychosociale redenen moeten het verzuim terugdringen.

2. Roken

In 2012 rookt minder dan 10% van de jongeren (12-17 jaar) in Leiderdorp ten opzichte van 2008. Roken is de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en overlijden.

3. Bewegen en overgewicht

Het aantal jongeren dat voldoende beweegt neemt in 2012 ten opzicht van peiljaar 2008 van 21% toe naar 28% en het aantal met ernstig overgewicht (1,6%) neemt niet verder toe. Overgewicht staat in relatie tot onvoldoende bewegen. In 2008 voldeed maar 10 % van de jongeren in Leiderdorp aan de Norm Gezond Bewegen (5x per week een half uur matig intensief).

4. Alcohol

In 2012 drinkt minder dan 50% van de jongeren in de leeftijdsgroep 12-17 jaar en minder dan 87% van de groep 18-26 jarigen alcohol. Overmatig gebruik van alcohol brengt schade toe aan de gezondheid. Onderzoek heeft uitgewezen dat alcohol gebruik onder de 16 jaar schade aan de hersenen kan toebrengen. De norm "geen alcohol onder de 16" moet normaal gaan worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Activiteiten Lokaal gezondheidsbeleid 2008-2012

1.1 en 1.2 Ziekteverzuim

Het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland registreert de voortijdige schoolverlaters en verzuimers. Zij brengen het meldingsprotocol vaker onder de aandacht van de scholen. De Zorgadviesteams worden sneller ingeschakeld bij het vroegtijdig signaleren van problemen bij jeugdigen en regelen ondersteuning op maat om het verzuim terug te dringen.

2.1 en 2.2 Roken

De GGD voert de wet Publieke gezondheidszorg voor de gemeente uit. Zij verzorgen lesprogramma's en sluiten voor de voorlichting aan ouders en jeugdigen aan bij de landelijk campagnes over niet roken.

3.1 en 3.2 Bewegen en overgewicht

Het bestaande voorlichtingsaanbod van de GGD over bewegen en voeding zal onder de aandacht gebracht worden bij de scholen. Een Actieplan Bewegen wordt opgesteld.

4.1 en 4.2 Alcohol

Door aan te sluiten bij landelijk campagnes willen wij de norm 'geen alcohol onder de 16', als normaal introduceren. Door voorlichting vanuit de GGD moet de kennis en de bewustwording van de gevaren van alcohol gebruik onder jeugdigen vergroot worden.

Prestatie-indicatoren

	2008 (w) ^{1 2}	2011 (b) ^{3 4}	2012 (b) ⁵	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Percentage verzuimers ten opzichte van 2008	35%	Percentage van 35% verzuim is met 5% teruggebracht				
Percentage jongeren dat rookt 12-17 jaar	16%	Minder dan 10% t.o.v. 2008				
Percentage jongeren dat voldoet aan de norm gezond bewegen	21%	28% voldoet aan de norm t.o.v. 2008				
Percentage jongeren met ernstig overgewicht	1,6%	Minder dan 1,6% heeft ernstig overgewicht t.o.v. van 2008				
Percentage jeugdigen 12-17 jaar dat alcohol drinkt	52%	Minder dan 50% drinkt alcohol t.o.v. 2008				
Percentage jongeren 18-26 jaar dat alcohol drinkt	87%	Minder dan 87% drinkt alcohol t.o.v. 2008				

* In 2012 wordt gewerkt aan een nieuw lokaal gezondheidsbeleid voor de periode 2013-2017.

¹ Conform gegevens gezondheidsmonitor 2008 GGD HM

² Conform gegevens gezondheidsmonitor 2008 GGD HM

³ Doelen geformuleerd in Lokaal gezondheidsbeleid 'Een goede gezondheid, van jongs af aan' 2008-2012

⁴ Doelen geformuleerd in Lokaal gezondheidsbeleid 'Een goede gezondheid, van jongs af aan' 2008-2012

⁵ Nieuwe gegevens gezondheidsmonitor jongeren wordt in 2012 bekend.

1 B. Wet maatschappelijke ondersteuning

Inleiding

Wij willen in de beleidsperiode 2011-2014 doormiddel van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning burgers stimuleren zoveel mogelijk te laten participeren in de samenleving.

De uitvoering van de Wmo willen wij vormgeven op een vijftal programma's:

1. Samenleven in buurt of wijk
2. Een veilig geborgen jeugd
3. Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers
4. Meedoen makkelijker maken
5. Een vangnet voor iedereen.

Doel	In 2012-2014 worden burgers door middel van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning gestimuleerd zo lang mogelijk de regie over het eigen bestaan te voeren . Dit doen zij door zoveel mogelijk te participeren in de samenleving.				
SMART doel	1. Het bevorderen van samenleven in de buurten en wijken door het vergroten van beschikbare budget voor burgerinitiatieven	2. Zie programma 1D jeugd gezondheidszorg/ preventief jeugdbeleid	3. In 2014 800 mantelzorgers met mantelzorgondersteuning bereikt hebben.	4. De algemene welzijnsvoorzieningen zijn voorliggend aan individuele voorzieningen. Het kostenniveau van de individuele voorzieningen mag zich jaarlijks gelijk ontwikkelen met de financiële stijging in de Wmo benchmark.	5. Verbeteren en behouden van zorg, preventie en opvang wanneer mensen zelf niet langer de regie over hun eigen bestaan kunnen voeren.
Activiteiten 2012	0.1 Eind 2011 besluit de gemeenteraad over het vierjarig Wmo beleid voor de perioden 2011-2014. Vooruitlopend op het besluitvormingstraject worden de activiteiten en de prestatie indicatoren niet nader uitgewerkt.				
Prestatie-indicator					

Wat willen we bereiken?

1. Samenleven in buurten en wijken

Wij willen dat meer burgers met initiatieven komen die het samenleven in wijk en buurten versterken. Hiertoe hebben wij de beschikking over kleine financiële bijdragen die wij voor goede ideeën die bijdragen aan ondersteuning van kwetsbare ouderen, verbinding tussen doelgroepen (jongeren, ouderen, gehandicapten, psychiatrische patiënten, mantelzorgers, allochtonen etc.), maar ook een leuk evenement voor de hele buurt.

2. Een veilig en geborgen jeugd

Zie voor uitwerking programma 1D jeugdgezondheidszorg/preventief jeugdbeleid.

3. Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers

Wij willen met de ondersteuning die er voor mantelzorgers is, meer mantelzorgers bereiken. Dit doen wij om te zorgen dat er voldoende aanbod in mantelzorg is zodat iedereen geholpen kan worden en zij de zorg voor een naaste langer te kunnen volhouden. De ondersteuning van het vrijwilligerswerk in Leiderdorp wordt najaar 2011 vormgegeven.

4. Meedoen makkelijke maken

Wij willen de wijk- en welzijnsvoorzieningen versterken en burgers meer aanspreken op hun mogelijkheden, waardoor er een minder groot beroep hoeft te worden gedaan op de duurdere individuele voorzieningen. In 2014 verwachten wij dat de uitgaven voor individuele voorzieningen niet groter zullen worden dan de groei van de uitgaven voor individuele voorzieningen in de Wmo benchmark, waarin onze gemeente vergeleken wordt met andere gemeente met een gelijk aantal inwoners.

5. Een vangnet voor iedereen

Wij willen er voor zorgen dat degene die niet voor zich zelf kunnen zorgen via een vangnet worden opgevangen. Goede (zorg)netwerken, afspraken over voorkoming huisuitzetting en subsidiëren van activiteiten op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg vallen hieronder. Voorts zullen wij vanaf 2013 de extramurale AWBZ functie 'begeleiding' binnen de Wmo gaan uitvoeren.

Wat gaan we ervoor doen?

0.1 Wmo beleidsnota

Eind 2011 besluit de gemeenteraad over het vierjarig Wmo beleid voor de perioden 2011-2014. De bovengenoemde subdoelen zullen hierin verder worden uitgewerkt en centraal staan. Nadere uitwerking van dit programma in activiteiten voor 2012 vindt plaats na vaststelling van nieuw beleid en zal bij de bestuursrapportage april 2012 worden ingevuld.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
n.v.t.						

1 C. Jeugdbeleid

Inleiding

Wij willen ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor jongeren in de vrije tijd. Participatie van jeugdigen willen we bevorderen door het stimuleren van deelname aan activiteiten door de jeugd en het door jongeren zelf organiseren van activiteiten voor hen in de vrijetijdsbesteding. Het is daarom belangrijk om een gevarieerd aanbod aan zinvolle vrijetijdsvoorzieningen voor jeugdigen in Leiderdorp te behouden.

De doelen in dit subprogramma hebben een nauwe relatie met de subprogramma's: lokale gezondheidszorg, Wmo, jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid, lokaal onderwijsbeleid, sport.

Doel	De ontwikkelingskansen voor jongeren vergroten door het verhogen van de participatie, het stimuleren van de deelname aan en het zelf laten organiseren van activiteiten in de vrijetijd van jongeren.		
Smartdoel	1. Verhogen van de deelname van Leiderdorpse jongeren van 12-18 jaar aan activiteiten georganiseerd door maatschappelijke organisaties.	2. Stimuleren van het zelf laten organiseren van activiteiten door de jeugd.	3. Verhoging van de participatie van jongeren aan het beleidsproces om het (jeugd)beleid beter te laten aansluiten bij de behoeften van de doelgroep.
Activiteiten	1.1 Ondersteunen van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering van jeugdactiviteiten (via het subsidieprogramma)	2.1 Prestatieafspraken met Sociaal Cultureel werk maken over jeugdparticipatie	3.1 In 2012 een jeugddebat/ discussiemoment/ dialoog organiseren tussen jongeren
	1.2 Vierjaarlijkse jongerenpeiling, vanaf 2012 om te toetsen of vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren voldoen aan de behoefte van de doelgroep	2.2 Het gebouw Dwars&Zo verbouwen tot een jongerencentrum waar in 2012 jeugdactiviteiten door jongeren zelf georganiseerd plaatsvinden	3.2 Nieuwe jeugdnota opstellen in 2012
	1.3 Promotie van de declaratieregeling 'cultuur, educatie en recreatie' in het kader van het minimabeleid	2.3 In 2012 het project 'jeugdparticipatie binnen het CJG' uitvoeren	3.3 In 2012 het project 'jeugdparticipatie binnen het CJG' uitvoeren
Prestatie-indicator		Aantal jongeren dat deelneemt aan het participatieproject in het CJG.	Aantal jongeren tussen de 14-18 jaar dat actief participeert bij de totstandkoming van jeugdbeleid.

* In 2012 wordt een nieuwe jeugdnota opgesteld. Toekomstige (jeugd)activiteiten en prestatie-indicatoren worden vanaf de begroting 2013 aangevuld op basis van de nieuwe jeugdnota.

Wat willen we bereiken?

1. Verhogen deelname jeugdactiviteiten

Wij willen dat Leiderdorpse jongeren hun talenten kunnen ontplooiën in de vrije tijd. De gemeente faciliteert hierin door organisaties te subsidiëren die in de vrijetijdsbesteding activiteiten voor jeugdigen aanbieden. Deelname aan een zinvolle vrijetijdsbesteding verhoogt de ontwikkelingskansen van jongeren.

2. Stimuleren zelfgeorganiseerde jeugdactiviteiten

Talentontwikkeling komt het meest tot z'n recht als jongeren worden uitgedaagd om hun eigen vrijetijd vorm te geven. De gemeente vindt het belangrijk dat activiteiten steeds meer met en/of door jongeren zelf georganiseerd worden waarmee het veel beter aansluit op de wensen en behoefte van deze doelgroep. Jongeren nemen actief deel aan de maatschappij en zijn zelf verantwoordelijk en meer betrokken bij het resultaat.

3. Jeugdparticipatie bij beleidsontwikkeling

Om het (jeugd)beleid beter te laten aansluiten bij de behoeftes van jongeren is het belangrijk dat het bestuur weet wat er leeft en speelt onder Leiderdorpse jongeren. Jeugdparticipatie is structureel onderdeel van het jeugdbeleid. De komende jaren is dit het belangrijkste thema binnen het jeugdbeleid dat mede door jongeren zelf wordt vormgegeven.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Financiële ondersteuning jeugdorganisaties

Maatschappelijke (welzijns-)organisaties kunnen jaarlijks een subsidieaanvraag indienen voor een financiële ondersteuning van de gemeente, als zij een bijdrage van de gemeente nodig hebben om hun activiteiten te kunnen verrichten. Met de jaarlijkse (financiële) ondersteuning van de gemeente kunnen organisaties als SCW en andere maatschappelijke organisaties activiteiten voor jongeren blijven aanbieden.

1.2 Jongerenpeiling

Met de jongerenpeiling wordt 'getoetst' of de voorzieningen voor jeugdigen in Leiderdorp nog voldoen en/of er wijzigingen nodig zijn. Tevens kan hier het beleid op worden afgestemd.

1.3 Promoten declaratieregeling minimabeleid

De financiële situatie van sommige gezinnen laat het niet altijd toe dat jeugdigen kunnen sporten in verenigingsverband of deel kunnen nemen aan culturele activiteiten. De gemeente wil deze financiële belemmeringen terugdringen door promotie van de declaratieregeling 'cultuur, educatie en recreatie'. Ouders met een minimuminkomen of met een inkomen dat maximaal 10% boven de bijstandsnorm ligt, moeten goed op de hoogte zijn van de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor cultuur, educatie en recreatie.

2.1 Prestatieafspraken jeugdparticipatie SCW

Om meer activiteiten door jongeren zelf te laten organiseren wil de gemeente hierover afspraken maken met de uitvoerende organisaties. Met het mediapodium zijn hierover al afspraken gemaakt, maar met SCW nog niet in concrete prestaties.

2.2 Realisatie jongerencentrum

Begin 2012 moet het jongerencentrum gerealiseerd zijn. De bedoeling is dat in dit jongerencentrum voornamelijk activiteiten door jongeren zelf georganiseerd worden (in samenwerking met SCW).

2.3+3.3 Jeugdparticipatie binnen het CJG

In 2011 is het Centrum voor Jeugd en Gezin gerealiseerd. Jongerenparticipatie binnen het CJG is een concrete manier om de informatie- en adviesfunctie van het CJG in te richten op thema's en vragen die leven onder jongeren. In deze werkwijze lichten jongeren hun leeftijdsgenoten voor over het CJG en een zelfgekozen thema (bijvoorbeeld drugsgebruik, zelfbeeld of werk). In samenwerking met Sociaal Cultureel werk zal vorm worden gegeven aan de begeleiding van de jongeren.

3.1 Het organiseren van een jeugddebat/discussiemoment/dialogo tussen jongeren

Het jeugddebat is een middel om jeugdparticipatie vorm te geven. Het doel hiervan is dat bestuurders weten wat er leeft en speelt onder jongeren en het beleid hierop kan aansluiten. Ervaringen uit het verleden tonen aan dat een jeugddebat niet altijd de methode is om dit doel te bereiken. De beeldvorming over de gemeente bij jongeren speelt hierin een belangrijke rol. Enige vorm van dialoog, discussie, debat met en tussen jongeren (en de politiek) willen we in 2012 voortzetten. De concrete invulling kan aan verandering onderhevig zijn.

3.2 Nieuwe jeugdnota opstellen in 2012

De huidige nota jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie loopt van 2007 tot en met 2011. In het laatste kwartaal van 2011 is deze nota geëvalueerd. De jongerenpeiling staat gepland voor 2012. De uit de evaluatie naar voren gekomen conclusies en bevindingen uit de jongerenpeiling worden in de jeugdnota 2012-2016 verwerkt. Mogelijk heeft dit consequenties voor de doelen en activiteiten binnen dit subprogramma.

3.3 Jeugdparticipatie binnen het CJG

(zie 2.3)

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal jongeren dat deelneemt aan het participatieproject in het CJG.			10			
Aantal jongeren tussen de 14-18 jaar dat actief participeert bij de totstandkoming van jeugdbeleid.			12			

1 D. Jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid

Inleiding

Wij willen binnen de wettelijke kaders zorgen voor verbetering en versterking van de aansluiting tussen het lokaal jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning om instroom in de geïndiceerde jeugdzorg te voorkomen. Concreet willen we ouders, opvoeders en jeugdigen van 0 t/m 23 jaar ondersteuning bieden bij opvoeden en opgroeien. Daarvoor willen we het aanbod aan preventieve (voorliggende) voorzieningen in stand houden en het CJG doorontwikkelen.

De doelen in dit subprogramma hebben een nauwe relatie met de subprogramma's: jeugdbeleid, lokaal onderwijsbeleid, lokale gezondheidszorg, Wmo.

Doel	De instroom in de geïndiceerde jeugdzorg voorkomen door versterking van de ketenaanpak en het bieden van opvoed- en opgroeiondersteuning.		
Smart doel	1. In 2015 is het aanbod in het kader van de vijf gemeentelijke functies lokaal preventief jeugdbeleid integraler en versterkt t.o.v. 2009.	2. In 2012 is het aanbod aan (lokale) opvoed- en opgroei ondersteuning divers en sluit aan bij de behoeften van de doelgroep	3. Doorontwikkelen CJG
Activiteiten 2012	1.1 Ondersteunen van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering van opvoed- en opgroeiondersteuning	2.1 Ondersteunen van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering van opvoed- en opgroeiondersteuning	3.1 Opzetten registratiesysteem in het CJG
		2.2 Inkopen van maatwerkproducten Jeugdgezondheidszorg bij de RDOG HM	3.2 Koppeling CJG en ZAT's
Prestatie-indicator	Het percentuele aantal indicaties door Bureau Jeugdzorg is in 2015 t.o.v. 2009 met 0,5% verminderd.		

Wat willen we bereiken?

1. Versterken aanbod vijf gemeentelijke functies preventief jeugdbeleid

De gemeente is in het kader van het preventief jeugdbeleid verantwoordelijk voor informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Het huidig aanbod is geen integraal op elkaar afgestemd aanbod. Vanaf 2015 wordt de jeugdzorg overgeheveld naar gemeenten. In de periode 2012-2015 willen we toewerken naar een steviger en integraler aanbod van de vijf functies in het preventief jeugdbeleid zodat het voorliggend aanbod goed geregeld is en de instroom in de jeugdzorg voorkomen wordt.

2. Divers en (vraaggericht) aanbod opvoed- en opgroeiondersteuning

In het verleden werd opvoed- en opgroeiondersteuning met name aanbodgericht ingezet. Van gesubsidieerde organisaties (gericht op opvoed- en opgroeiondersteuning) wordt verwacht dat zij meer aansluiten bij en/of anticiperen op de wensen en behoeften van ouders, opvoeders en jongeren. Een bepaalde mate van flexibiliteit in het vraaggerichte aanbod is daarom wenselijk.

3. Doorontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

In 2011 is het CJG officieel gestart. Met het CJG willen we de versnippering binnen de jeugd(gezondheids)zorg tegengaan en de samenwerking tussen organisaties bevorderen. In 2012 willen we (onder leiding van de CJG coördinator) het CJG verder vorm geven en zorgen dat het CJG goed functioneert, zowel naar de klant als organisatorisch.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1+2.1 Ondersteuning organisaties voor opvoed- en opgroeiondersteuning

De gemeente financiert maatschappelijke organisaties om aan haar vijf gemeentelijke taken lokaal preventief jeugdbeleid te voldoen. Voorzieningen als het Jeugdmaatschappelijk werk, het Jeugd Preventieteam, voorlichtingsbijeenkomsten in het onderwijs door Bureau Halt worden met financiële ondersteuning van de gemeente uitgevoerd.

2.1 Versterken aanbod vijf gemeentelijke functies preventief jeugdbeleid

De gemeente voert de regie over het CJG waarbinnen de vijf gemeentelijk functies tot uiting komen. Er wordt informatie en advies geboden, er vindt signalering plaats en licht pedagogische ondersteuning. Indien nodig wordt verwezen naar specialistische zorg en/of wordt de zorg gecoördineerd. De gemeente voert de regie over het CJG en financiert maatschappelijke organisaties die in het CJG zijn ondergebracht. Met de organisaties worden afspraken gemaakt over uitvoering van de taken binnen het preventief jeugdbeleid. (zie ook 1.1)

2.2 Inkopen maatwerkproducten jeugdgezondheidszorg

De RDOG Hollands Midden voert namens de gemeente de wettelijke taken voor de jeugdgezondheidszorg uit. Alle kinderen 0-19 jaar ontvangen hiermee dezelfde basiszorg. Aansluitend op de basiszorg neemt de gemeente in 2012 'aanvullende diensten' af. Dit zijn maatwerkproducten die zijn afgestemd op het lokaal jeugd-, onderwijs-, en gezondheidsbeleid. De maatwerkproducten kunnen (per jaar) verschillen. Het gaat onder andere om cursusaanbod rondom opvoedingsondersteuning.

3.1 . Opzetten registratiesysteem CJG

Zowel voor professionals in het CJG als voor de gemeente (management en stuurinformatie) is een duidelijke registratie binnen het CJG van belang. Op dit moment registeren de organisaties in het CJG nog op hun eigen manier en binnen een eigen systeem. Bestuurlijk is het van belang te weten met welke vragen mensen het CJG binnenlopen, hoe vaak mensen binnenkomen, hoe vaak het voorkomt dat mensen worden doorverwezen en naar wie, etc. Het afstemmen van de registratie in het CJG wordt in 2012 opgepakt. Dit gebeurt in samenhang met de regio(gemeenten) omdat de organisaties in het CJG veelal regionaal georganiseerd zijn. Enige mate van uniformiteit in afspraken met regiogemeenten over registratie in de CJG's is wenselijk en maakt vergelijking onderling mogelijk.

3.2 Koppeling CJG en ZAT's

In het kader van efficiëntie en effectief overleggen wordt (onder leiding van de CJG coördinator) in 2012 toegewerkt naar een integratie van casuïstiekoverleg in het CJG en de zorgadviesteams (ZAT's).

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Percentage (0-17 jarige) jeugdigen dat een indicatie van Bureau Jeugdzorg heeft gekregen. Doel: In 2015 is het percentuele aantal met 0,5% verminderd t.o.v. 2009.	3,6%	3,5%	3,4%	3,2%	3,1%	3,0%

1 E. Lokaal onderwijsbeleid

Inleiding

Wij willen de kansen van Leiderdorpse jongeren op de arbeidsmarkt verbeteren. Dat gaan we doen door samen met onze partners (het consultatiebureau, Stichting Kinderopvang Leiderdorp en de bibliotheek) onderwijsachterstanden bij jonge kinderen vroegtijdig te signaleren, te verminderen en te voorkomen. Ook willen we de arbeidskansen verbeteren door het aantal voortijdig schoolverlaters te verminderen en hen via het jongerenloket alsnog een startkwalificatie te laten behalen.

Doel	Door het voorkomen van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen en het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters verbeteren van de kansen van Leiderdorpse jeugdigen op de arbeidsmarkt.		
Smartdoel	1. In 2014 is 85% van de 2- en 3-jarigen met een door het consultatiebureau geconstateerde achterstand in hun taalontwikkeling geplaatst op een VVE-peuterspeelzaal	2. Het ten opzichte van vorig jaar verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters	3. Zoveel mogelijk voortijdig schoolverlaters tussen de 18 en 23 jaar behalen via het jongerenloket alsnog een startkwalificatie
Activiteiten 2012	1.1 Met de VVE-peuterspeelzalen en het consultatiebureau maken we (prestatie) afspraken over de doorverwijzing van kinderen met een geconstateerde achterstand	2.1 Het regionaal bureau leerplicht bezoekt jaarlijks alle Leiderdorpse scholen om het verzuimprotocol onder de aandacht te brengen	3.1 Het regionaal bureau leerplicht intensiveert de aanpak van jongeren in samenwerking met het jongerenloket / de RMC-trajectbegeleiders
	1.2 Het toekennen van bijdragen (in het kader van het onderwijs-achterstandenbeleid) om (voldoende) VVE-plaatsen te realiseren	2.2 De leerplichtambtenaar controleert regelmatig de (verzuim)registratie van scholen en bespreekt alle verzuim boven een bepaalde grens	
Prestatie-indicator	Het % door het consultatiebureau doorverwezen kinderen dat daadwerkelijk geplaatst is	Het aantal minder jeugdigen dat voortijdig school verlaat (of het aantal voortijdige schoolverlaters) ten opzichte van vorig jaar	Het aantal jeugdigen in de leeftijdscategorie 18-23 jaar dat (via het jongerenloket) een startkwalificatie heeft behaald t.o.v. het aantal voortijdig schoolverlaters

Wat willen we bereiken?

1. Doorverwijzen kinderen met achterstand naar VVE-peuterspeelzalen (Voor- en vroegschoolse educatie)

In 2014 is 85% van de 2- en 3-jarigen met een door het consultatiebureau geconstateerde achterstand in hun taalontwikkeling gaan naar een VVE-peuterspeelzaal. VVE-peuterspeelzalen zijn peuterspeelzalen waar met programma's wordt gewerkt die kinderen spelenderwijs stimuleren in hun omgeving, zogenaamde VVE-programma's.

2. Minder voortijdig schoolverlaters

Het ten opzichte van vorig jaar verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters.

3. Het behalen van een startkwalificatie.

Zoveel mogelijk voortijdig schoolverlaters tussen de 18 en 23 jaar behalen via het jongerenloket alsnog een startkwalificatie.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Afspraken maken over doorverwijzing en terugkoppeling kinderen met een achterstand

Met het consultatiebureau en de VVE-peuterspeelzalen worden afspraken gemaakt over hoe de doorverwijzing het best kan plaatsvinden. Ook worden er afspraken gemaakt over de terugkoppeling van de VVE-peuterspeelzalen naar het consultatiebureau over de kinderen die wel zijn doorverwezen, maar zich niet hebben aangemeld, zodat het consultatiebureau bij een volgende periodieke controle hierover met de ouders in gesprek kan. We onderzoeken of we dit kunnen vastleggen in een convenant.

1.2 Toekennen van bijdragen

In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid wordt een bijdrage toegekend aan de Stichting kinderopvang Leiderdorp voor het aanbieden van VVE-peuterspeelzaalplaatsen voor kinderen met een taalachterstand.

2.1 Bezoeken van scholen

De leerplichtambtenaar van het regionaal bureau leerplicht bezoekt jaarlijks alle scholen in Leiderdorp om het verzuimprotocol onder de aandacht te brengen. Het is gebleken dat scholen pas in een laat stadium verzuim melden bij de leerplichtambtenaar. Vroegtijdig ingrijpen lukt dan niet meer. Bovendien worden afspraken gemaakt over het melden van verzuim.

2.2 Verzuim registreren en bespreken

Scholen zorgen voor een goede verzuimregistratie. De leerplichtambtenaar controleert deze registratie en bespreken het verzuim boven een bepaalde grens. Als een school geen verzuim meldt, ondanks hier herhaaldelijk op aangesproken te zijn, kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken tegen de directeur.

3.1 Het behalen van een startkwalificatie

De voortijdig schoolverlaters die nog leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn, worden behandeld door de leerplichtambtenaar. Het regionaal bureau leerplicht zal de aanpak van deze jongeren intensiveren door nauwer samen te werken met het jongerenloket en/of de RMC-trajectbegeleiders.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Het % geplaatste kinderen dat door het consultatiebureau doorverwezen is	75%	85%	85%	85%	85%	85%
Het aantal jeugdigen dat voortijdig school verlaat (of het aantal voortijdig schoolverlaters)	88	84	81	78	75	72
Het % jeugdigen in de leeftijds-categorie 18-23 jaar dat voortijdig school heeft verlaten dat via het jongerenloket hun startkwalificatie heeft behaald	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

1 F. Onderwijshuisvesting

Inleiding

Wij willen binnen de wettelijke en financiële kaders en in nauw overleg met het onderwijs, onderwijskundige vernieuwing faciliteren, bestaande onderwijsaccommodaties zo efficiënt mogelijk inzetbaar maken en samenwerking (gebruik en exploitatie) tussen schoolbesturen en opvang stimuleren.

Doel	Het binnen de wettelijke kaders, gegeven het afnemende aantal leerlingen, zorgen voor efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijsaccommodaties binnen de periode van het integraal huisvestingsplan (2011-2014).		
Smartdoel	1. In 2014 voldoen 11 basisscholen voor tenminste 20 jaar aan de onderwijskundige en bouwtechnische vereisten voor doelmatig gebruik (combinatie met opvang).	2. In 2014 is er een plan van aanpak voor het tegemoet komen aan de gevolgen voor de huisvesting van de wetswijziging voor Passend Onderwijs (augustus 2013).	3. In 2014 zijn de betreffende schoolbesturen PCSV en OBSG een verregaande bestuurlijke samenwerking aangegaan met het oog op de realisatie van de Samenwerkingschool Voorhof (Regenboog /Hasselbraam) en het versterken van de financiële positie.
Activiteiten 2012	1.1 Realisatie tijdelijke huisvesting PWA en Leeuwerik zomer 2012	2.1 Realisatie tijdelijke huisvesting PWA en Leeuwerik zomer 2012	3.1 Besluitvorming voorbereiden bestuurlijke samenwerking OBSG en PCSV
	1.2 Inzetten / bestemmen OKV-gelden voor onderwijskundige vernieuwing Hasselbraam, Regenboog, Hobbit, Bolwerk.	2.2 In beeld brengen actueel ruimtebeslag / consequenties Passend Onderwijs op basisscholen en school voor VO	3.2 Opstellen programma van eisen Samenwerkingschool Voorhof
	1.3 Noodzaak gebruik dislocatie de Buit onderzoeken		
Prestatie-indicator	Aantal scholen waar Onderwijskundige Vernieuwing (OKV) of een andere moderniseringsslag is gerealiseerd		
	Bestuurlijke overeenkomst Programma van eisen tijdelijke huisvesting PWA & de Leeuwerik		
	Intentieverklaring samenwerking besturen Stichting OBSG en PCSV		
	Programma van eisen Samenwerkingschool Voorhof		

Wat willen we bereiken?

1. In 2014 voldoen 11 basisscholen voor tenminste 20 jaar aan de onderwijskundige en bouwtechnische vereisten voor doelmatig gebruik (combinatie met opvang)

Dit is de achterliggende doelstelling van de uitgangspunten uit het Integraal Huisvestingsplan 2010-2014 en het temporiseren van de realisatie van de Brede (Samenwerkings)school in de wijk Voorhof. De 11 scholen die het betreft, zijn ofwel recentelijk uitgebreid dan wel gerenoveerd (3), krijgen vervangende nieuwbouw (4), zijn onderwijskundige vernieuwing aan het realiseren (3) of hebben nog recht op middelen hiervoor (1).

2. In 2014 is er een plan van aanpak voor het tegemoet komen aan de gevolgen voor de huisvesting van de wetswijziging voor Passend Onderwijs (augustus 2013)

We kunnen de gevolgen voor de onderwijshuisvesting van de invoering van de nieuwe wet op Passend Onderwijs niet voor zijn, maar kunnen door de ontwikkelingen te volgen en hierover met de schoolbesturen en het Samenwerkingsverband in gesprek te blijven wel regie op voeren. Uitgangspunt is het zo efficiënt mogelijk investeren.

3. In 2014 zijn de betreffende schoolbesturen PCSV en OBSG een verregaande bestuurlijke samenwerking aangegaan.

Om de draagkracht van een (brede) samenwerkingschool in Voorhof (leerlingenaantal) en de PCSV en Stichting OBSG te versterken, gaan de twee relatief kleine besturen een samenwerkingsrelatie aan. De gemeente heeft de regie vanuit haar verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het openbaar onderwijs en de spreiding van schoollocaties en faciliteert waar mogelijk.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Inzetten / bestemmen OKV-gelden voor onderwijskundige vernieuwing Hasselbraam, Regenboog, Hobbit, Bolwerk.

Van vier scholen is nog niet bekend hoe zij de OKV-gelden gaan bestemmen. In overleg met de besturen zal worden gekeken naar een zo efficiënt mogelijke en op samenwerking gerichte besteding. Uitgangspunt is dat (een deel van) de OKV middelen voor de Hasselbraam en Regenboog worden ingezet ten behoeve van de realisatie van de Samenwerkingsschool Voorhof.

1.2 Noodzaak gebruik dislocatie de Buit onderzoeken.

Binnen enkele jaren zal De Buit als dislocatie van 't Bolwerk niet meer nodig zijn. Dit vraagt om een visie op (het behoud van) de Buit als schoollocatie. Hierover zal overleg met de PCSV, maar ook met SKL worden gevoerd die het gebouw delen.

1.3 Realisatie tijdelijke huisvesting PWA en Leeuwerik zomer 2012

Tijdelijke huisvesting van de twee scholen is een onderdeel van het project nieuwbouw Brede School West / de Leeuwerik en een voorwaarde om het project te kunnen realiseren. De bouw van de nieuwe scholen sluit aan bij zowel het eerste als het tweede smartdoel, omdat beide flexibel worden gebouwd, er wisselruimte tussen de twee scholen wordt gerealiseerd om wisseling in marktaandelen of leegstand tegen te gaan en omdat in het pve van beide scholen rekening is gehouden met ontwikkelingen rond passend onderwijs.

2.1 In beeld brengen actueel ruimtebeslag / consequenties Passend Onderwijs op basisscholen en school voor VO

Om in 2014 een plan van aanpak voor de consequenties van de nieuwe wet op het Passend Onderwijs op te kunnen stellen, brengen we de huidige situatie in beeld. Door het bieden van passend onderwijs is er feitelijk minder ruimte (leegstand) in het schoolgebouw dan we op basis van de leerlingenprognose zouden verwachten. Om ook in de toekomst van realistisch ruimtegebruik uit te gaan, moeten we de (te verwachten) consequenties van Passend onderwijs in beeld brengen. Omdat de extra ruimte die passend onderwijs vraagt niet genormeerd is en afhankelijk is van de soort problematiek en de oplossing die er voor wordt gekozen, wordt het PVA opgesteld in nauw overleg met de schoolbesturen.

3.1 Besluitvorming voorbereiden bestuurlijke samenwerking OBSG en PCSV/ Opstellen programma van eisen Samenwerkingsschool Voorhof

De activiteiten rond het derde doel liggen in elkaars verlengde. De Stichting OBSG en de PCSV gaan een bestuurlijk samenwerkingsverband aan en stellen als zodanig een gezamenlijk programma van eisen voor de Brede Samenwerkingsschool Voorhof op. Formaliseren van het samenwerkingsverband is van belang voor de versterking van de financiële positie van de twee schoolbesturen en omdat de onderwijsvoorziening waar de Hasselbraam en de Regenboog in opgaan onderdak gaat bieden aan de leerlingen die daar volgens de prognose de komende jaren verwacht worden.

3.2 Opstellen programma van eisen Samenwerkingsschool Voorhof

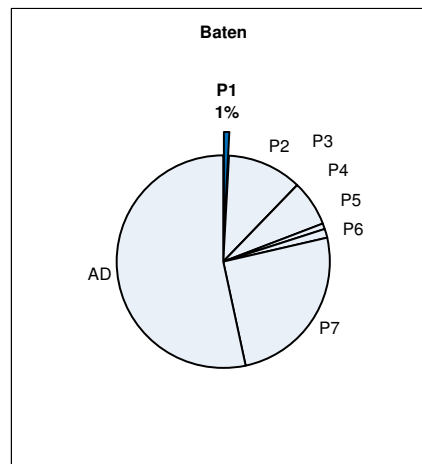
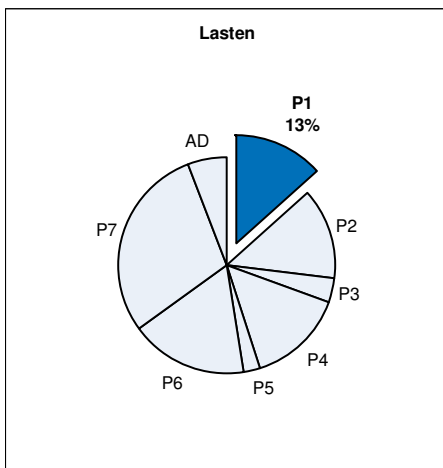
Om een beeld te krijgen van wat de schoolbesturen OBSG en PCSV ter vervanging van de scholen Hasselbraam en Regenboog als 'samenwerkingsschool' zouden willen realiseren, stellen we een globaal programma van eisen op. Op basis hiervan kan een raming van de kosten worden gemaakt.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal scholen waar OKV is gerealiseerd (max6)			2	4	6	
Aantal basisscholen waarvan levensduur >20 jaar is (max. 13)			7	8	11	11

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000		Rekening 2010	Begroting 2011 prim	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
	Specificatie programmakosten							
A	Lokale gezondheidszorg	474	473	475	468	466	466	466
B	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	4.272	4.638	4.734	4.665	4.655	4.666	4.665
C	Jeugdbeleid	693	675	676	661	656	652	645
D	Jeuggezondh. en prev.jeugdbeleid	920	1.010	1.009	908	885	885	885
E	Lokaal onderwijsbeleid	763	788	803	822	801	779	774
F	Onderwijshuisvesting	2.084	3.324	4.083	2.274	2.689	3.607	3.523
	Totaal programmakosten	9.206	10.910	11.780	9.797	10.152	11.056	10.958
BATEN								
	Specificatie baten							
A	Lokale gezondheidszorg	-49		36				
B	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-391	-450	-450	-450	-450	-450	-450
C	Jeugdbeleid							
D	Jeuggezondh. en prev.jeugdbeleid	-484	-519	-519				
E	Lokaal onderwijsbeleid	-106	-61	-33	-33	-33	-33	-33
F	Onderwijshuisvesting	-42	-200	-983	-94	-226	-226	-226
	Totaal baten	-1.072	-1.230	-1.949	-577	-709	-709	-709
SALDO								
	Specificatie saldo							
A	Lokale gezondheidszorg	425	473	511	468	466	466	466
B	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	3.881	4.188	4.284	4.215	4.205	4.216	4.215
C	Jeugdbeleid	693	675	676	661	656	652	645
D	Jeuggezondh. en prev.jeugdbeleid	437	491	489	908	885	885	885
E	Lokaal onderwijsbeleid	658	727	770	789	768	746	741
F	Onderwijshuisvesting	2.042	3.124	3.099	2.179	2.463	3.381	3.297
	Saldo programma	8.134	9.679	9.831	9.220	9.443	10.347	10.249
	Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)							
1	R0022 Res.Zorg, welz.jeugd en onderwijs	245		-20				
2	R0029 Res. Welzijn			-113				
3	R0038 Egalisatiereserve expl.lasten	1.215	413	1.466	587	630	-463	-440
4	R0041 reserve verkoop aandelen Nuon							
5	R0990 Resultaat na bestemming			-91				
6	R0035 Best. reserve jaarafsluiting	36		-36				
	Saldo na bestemming	9.630	10.092	11.036	9.807	10.073	9.884	9.809

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. Geen mutaties > € 50.000.
- B. In de Algemene Uitkering 2011 is de WMO gekort met € 27.000, vanaf 2012 is de uitkering voor de WMO verhoogd met € 25.770. Conform kadernota 2012 is het budget voor de WMO verlaagd met € 180.000. Verder is er rekening gehouden met meer uren voor WMO beleid en invalidenparkeerplaatsen.
- C. Geen mutaties > € 50.000.
- D. De begroting is conform RDOG (€ 63.000 lager t.o.v. 2011) opgenomen in onze begroting daarop is conform kadernota 2012 de bezuiniging (€ 14.000) in mindering gebracht. De gelden beschikbaar vanuit het rijk voor Jeugd lopen vanaf 2012 niet langer via een BDU uitkering maar worden in de algemene uitkering uitgekeerd. Hierdoor zijn de baten binnen dit programma gedaald.
- E. Geen mutaties > € 50.000.
- F.
  - Brede school West: In 2011 is rekening gehouden met € 987.000 aan eenmalige lasten voor de Brede School West, voor 2012 staat € 93.000 begroot. Daarnaast is in 2011 een eenmalige bijdrage aan onderwijshuisvesting gedaan vanuit de voorziening gemeentelijke gebouwen ten behoeve van kosten Brede School West.
  - Brede school Oude Dorp: In de begroting 2011 is rekening gehouden met € 200.000 aan eenmalige lasten voor de Brede School Oude Dorp.
  - Met ingang van 2012 wordt rekening gehouden met een huurinkomst voor de Brede School Oude Dorp.
  - Ten opzichte van 2011 is een deel van de huur van tijdelijke huisvesting onderwijs vrijgevallen. Daarnaast is in 2011 eenmalig budget van € 55.000 beschikbaar gesteld voor verwijdering noodlokalen Leeuwerik. Hierdoor zijn de opgenomen lasten voor 2012 lager dan in 2011.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A t/m D. Geen mutaties > € 50.000.
- A.
  - Tijdelijke huisvesting van de Prins Willem Alexanderschool vervalt met de bouw van de Brede School West, deze kosten zijn tot en met 2013 opgenomen in de begroting.
  - De stijging in 2013 wordt veroorzaakt door start van de kapitaallasten Brede School Oude Dorp, oplevering wordt in 2012 verwacht.
  - Verder mutaties in meerjarenbeeld met name als gevolg van dalende kapitaallasten en vrijval huur tijdelijke huisvesting.
  - De stijging in 2014 wordt veroorzaakt door start van de kapitaallasten Brede School West, oplevering wordt in 2013 verwacht. Vertraging van het project BSW legt een extra druk op de hoogte van het krediet, doordat de renteteller en de bestede uren hoger uit kunnen vallen dan vooraf voorzien.
  - Met ingang van 2012 wordt rekening gehouden met een inkomst van de Brede School Oude Dorp.
  - In 2012 wordt rekening gehouden met 4 maanden huurinkomst van de Brede School Oude Dorp, vanaf 2013 voor het gehele jaar.

Verklaring mutatie reserves

- 1. Geen mutaties > € 50.000.
- 2. Geen mutaties > € 50.000.
- 3. De bouw van de Brede School West heeft vertraging opgelopen. De eenmalige lasten staan nu geraamd voor de jaren 2012 en 2013. De mutaties in de jaren 2014 en 2015 worden veroorzaakt door de oplevering van de Brede School West.
- 4. Geen mutaties > € 50.000.
- 5. Geen mutaties > € 50.000.

PROGRAMMA 2: WERK EN INKOMEN

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Algemene Bijstand
- B. Wet Sociale Werkvoorziening
- C. Vreemdelingenbeleid

2 A. Algemene Bijstand

Inleiding

De belangrijkste doelstelling voor het beleid van 2011 – 2014 is dat burgers zo veel mogelijk moeten participeren in de samenleving. Het accent ligt op bevordering van arbeidsparticipatie.

Uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun levensonderhoud en maatschappelijk functioneren. De overheid ondersteunt hen maar neemt die verantwoordelijkheid niet over. Ontlasting van het uitkeringenbudget is een belangrijke doelstelling van het beleid. Om dat te realiseren moet re-integratiegeld selectief en effectief worden ingezet.

Doel	Iedere Leiderdorper kan zelfstandig in zijn eigen levensonderhoud voorzien	
SMART doel	1. In 2013 is het klantenbestand van de WWB ten opzichte van 2011 gelijk gebleven	2. In 2013 is het aantal succesvolle schuldhulpverleningstrajecten voor Leiderdorpers met problematische schulden ten opzichte van 2010 met 5% gestegen.
Activiteiten 2012	1.1 Bijstandsgerechtigden ondersteunen bij re-integratie	2.1 Het verbeteren van de schuldhulpverleningstrajecten
	1.2 Het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening	2.2 De invoering van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Waarschijnlijk 1-01-2012 of 1-07-2012)
	1.3 Inzetten van participatieplaatsen	2.3 Meer inzet op preventie
	1.4 Instroom WWB beperken door iedere instromer een passend aanbod op re-integratie te bieden.	
	1.5 Integrale en sluitende aanpak van de jeugdwerkloosheid.	
	1.6 Sneller afhandelen van aanvragen financiële voorzieningen	
	1.7 Aanpassing van het gemeentelijk minimabeleid	
	1.8 Uitvoering wetvoorstel wijzigingen WWB en WIJ	
Prestatie-indicator	Aantal klanten per 31-12	Aantal aanvragen shv
	Percentage nieuwe instroom weer aan het werk	aantal afgeronde shv trajecten
	Aantal gestarte trajecten	% afgeronde shv trajecten succesvol
	Aantal jeugd werklozen 16 t/m 27	
	Aantal participatieplaatsen	
	Aantal WIW/ID banen	
	Aantal opstap- en sleutelbanen	

Wat willen we bereiken?

De economische recessie leidt tot een hogere druk op het programma Werk en Inkomen. Hiernaast is er de aankondiging van de extra bezuinigingen op de sociale zekerheid er zal worden bezuinigd op het re-integratiebudget en dat het budget voor inburgering in de jaren 2011 tot en met 2013 volledig zou worden afgebouwd.

Op 17 juni 2011 is er een wetsvoorstel ingediend waarbij de WIJ wordt ingetrokken en de WWB op belangrijke punten wordt aangepast. Het kabinet heeft de uitdrukkelijke wens dat de wijzigingen op 1 januari 2012 ingaan. De Tweede Kamer heeft deze wijzigingen nog in behandeling. Per 1 januari 2013 zal naar alle waarschijnlijkheid een nieuwe wet, de Wet werken naar vermogen, van kracht gaan.

1. In 2013 is het klantenbestand van de WWB ten opzichte van 2011 gelijk gebleven

De economische recessie leidt tot een hogere druk op het programma Werk en Inkomen. Voor Leiderdorp heeft dit geresulteerd in een flinke stijging van het klantenbestand in het eerste kwartaal van 2011. Hiernaast heeft het Rijk aangekondigd extra te bezuinigen op het re-integratiebudget. In 2010 was het re-integratie deel van het participatiebudget nog € 691.106,-, in 2011 is deze gedaald naar € 632.187,- en in 2012 zal het re-integratie deel van het participatiebudget nog € 537.358,- bedragen.

Desalniettemin streven wij na om met de inzet van alle betrokkenen het klantenbestand in 2013 ten opzichte van 2011 gelijk te houden.

2. In 2013 is het aantal succesvolle schuldhulpverleningstrajecten voor Leiderdorpers met problematische schulden ten opzichte van 2010 met 5% gestegen.

Op dit moment wordt 78% van de trajecten zonder succes beëindigd. Uiteraard ligt dit voor een groot deel aan het al dan niet meewerken van schuldeisers en de klanten. Maar wellicht kan de invoering van de 'Wet gemeentelijke schuldhulpverlening' (naar verwachting op 1 juli 2012) hier verandering in brengen.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Bijstandsgerechtigden ondersteunen met re-integratie

Uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun levensonderhoud en maatschappelijk functioneren. Ontlasting van het uitkeringenbudget is een belangrijke doelstelling van het beleid. Re-integratie is een belangrijk middel om dit doel te bereiken. Door bezuinigen door het Rijk daalt het re-integratie budget daalt de komende jaren aanzienlijk. In het Leiderdorpse beleid is echter vastgelegd dat het budget leidend is. Om deze doelstelling te realiseren moet re-integratiegeld selectief en effectief worden ingezet.

1.2 Het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening

De kwaliteit van de door private re-integratiebedrijven geleverde diensten wisselt sterk. Een alternatief is om als gemeente meer zelf te doen. Door samen te werken in de regio, waar al goede resultaten zijn te zien, denken wij een betere en constantere kwaliteit te kunnen leveren dan de huidige private partijen. De resultaten van re-integratie Leiden zijn niet minder dan die van de private bedrijven.

1.3 Inzetten van participatieplaatsen

Vanaf 1 september 2011 heeft de gemeente de mogelijkheid om klanten op een participatieplaats te zetten. De participatieplaats kan gecombineerd worden met scholing of opleiding en andere activiteiten die tot doel hebben de toegang tot de arbeidsmarkt te bevorderen. In 2012 behouden wij deze vorm van re-integratie voor zover de middelen dit toelaten.

1.4 Instroom WWB beperken door iedere instromer een passend aanbod op re-integratie te bieden.

Direct na aanmelding op het werkplein gaat de klant, indien de middelen het toelaten, verplicht naar het 'Participatiecentrum'. Daar gaat hij maximaal zes weken aan het werk voor 20 tot 36 uur per week, afhankelijk van persoonlijke omstandigheden. Het doel van het participatiecentrum is zorg dragen voor snellere uitstroom (door scholing of het werk dat men daar verricht). Door de dalende re-integratiemiddelen zal per klant gekeken moeten worden of deze vorm van re-integratie zal worden ingezet.

1.5 Integrale en sluitende aanpak van de jeugdwerkloosheid.

De Wet WIJ wordt met ingang van 1 januari 2012 ingetrokken en de WWB wordt een regeling voor verschillende doelgroepen. Voor jongeren onder de 27 jaar wordt een wachtperiode ingesteld. Dat wil zeggen dat de jongere die zich meldt bij het UWV met de intentie om een aanvraag in te dienen, verplicht is om eerst zelf vier weken naar werk of reguliere scholing te zoeken. Pas na afloop van de wachtperiode van vier weken kan de jongere een aanvraag indienen.

1.6 Sneller afhandelen van aanvragen financiële voorzieningen

Implementeren van een werkwijze waarmee op WWB-aanvragen binnen één week kan worden beslist. Overigens blijft voor toepassing van de Dwangsomverordening de huidige termijn van acht weken gelden.

1.7 Aanpassing van het gemeentelijk minimabeleid

Een van de wijziging van de WWB is dat de inkomensgrens voor gemeentelijk minimabeleid wordt bijgesteld naar maximaal 110% van de bijstandsnorm. De regelingen voor de minima worden aangepast en onder de aandacht gebracht door publicaties.

1.8 Uitvoering wetvoorstel wijzigingen WWB en WIJ

Er is op landelijk niveau een wetsvoorstel ingediend waarbij de WIJ wordt ingetrokken en de WWB op belangrijke punten wordt aangepast. Het is de bedoeling dat de wijzigingen op 1 januari 2012 ingaan. De aanpassingen worden in 2012 ook in ons sociaal beleid opgenomen.

2.1 Het verbeteren van de schuldhulpverlenings-trajecten

In 2012 zal de dienstverlening door de Stadsbank worden verbeterd en de doorlooptijden na de intake verkort.

2.2 De invoering van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De 'Wet gemeentelijke schuldhulpverlening' zal naar verwachting op 1 juli 2012 in werking treden. Voor de werkwijze van de Stadsbank betekent de nieuwe wet geen grote verandering. Een belangrijke verandering is wel dat de besluiten van de Stadsbank vatbaar worden voor Bezwaar en Beroep.

2.3 Meer inzet op preventie

Preventie krijgt meer aandacht om problematische schulden te voorkomen of tijdig te signaleren. De wachtlijst voor schuldhulpverlening is inmiddels weggewerkt, maar het behouden van dit resultaat blijft een belangrijke taak. Hiernaast zal in 2012 extra ingezet worden op het verkorten van de doorlooptijden.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)*	2015 (b)*
Aantal klanten per 31/12	234	245	260	260	260	260
% nieuwe instroom weer aan het werk		50%	50%	55%	55%	55%
Aantal gestarte trajecten (re-integratie, inburgering en sociale activering)	118	150	90	80	85	85
Aantal jeugd werklozen 16 t/m 27	26	16	35	35	30	30
Aantal op participatieplaatsen	-	-	2	8	10	10
Aantal WIW/ID banen	8	8	6	5	5	5
Aantal opstap- en sleutelbanen	8	8	9	9	10	10
Aantal aanvragen shv	88	-	90	85	85	80
Aantal shv trajecten	64	-	60	60	55	50
**aantal afgeronde shv trajecten	107	-	100	100	100	100
**% afgeronde shv trajecten succesvol	20	-	24	27	28	30

* Per 1 januari 2013 zal naar alle waarschijnlijkheid een nieuwe **wet**, de **Wet werken naar vermogen**, van kracht gaan.

2 B. Wet Sociale Werkvoorziening

Inleiding

Het doel van de Wsw is het bieden van een zo regulier mogelijke werkplek aan mensen die gezien hun arbeidshandicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden arbeid kunnen verrichten.

Het centrale principe achter de modernisering van de WSW is de beweging "van binnen naar buiten". Hierbij ligt de nadruk op plaatsing in een reguliere werkomgeving en minder op de beschutte werkomgeving van het SW-bedrijf.

Doel	Op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) zoveel mogelijk Leiderdorpers met een arbeidshandicap helpen aan een zo regulier mogelijke arbeidsplaats onder aangepaste omstandigheden.
SMART doel	1. In 2013 is het aantal WSW-ers dat op de wachtlijst staat verminderd
Activiteiten 2012	1.1 Meer Wsw-ers op begeleid werken of detachingsplaats
	1.2 Voorschakeltrajecten in de vorm van stageplaatsen mogelijk maken voor wachtlijstkandidaten met WAO, WIA, Wajong of WWB uitkering
	1.3 Aangaan samenwerkingsverbanden
Prestatie-indicator	Aantal op de wachtlijst
	Aantal onbeschut geplaatst
	Aantal geplaatst
	aantal beschut geplaatst
	Aantal begeleid werken

Wat willen we bereiken?

In 2013 wordt de Wet werken naar vermogen ingevoerd en staat de sociale werkvoorziening alleen nog open voor mensen die slechts 'beschut werk' kunnen doen. Voor mensen die (gedeeltelijk) kunnen werken geldt dan de Wet werken naar vermogen. De budgetten van de Wwb, Wsw en Wajong (met arbeidscapaciteit) zullen worden samengevoegd en worden de komende jaren aanzienlijk gekort. Het is aan de gemeente om regels te maken op welke wijze er nog toegang zal bestaan tot de Wsw. Bij de inwerkingtreding van de Wet werken naar vermogen per 11 januari 2013 dient dit zijn beslag te hebben gekregen. Nu al is duidelijk dat de gemeente (net als alle andere gemeenten) voor een enorme financiële opgave komt te staan.

1 In 2013 is het aantal WSW-ers dat op de wachtlijst staat verminderd

In 2010 is vanwege verminderde formatieplaatsen van het rijk voor WSW-ers in dienst de wachtlijst gegroeid. In 2011 is ingezet op het verkorten van de wachtlijst, waarbij volgens het 'first in first out' principe mensen op een traject, beschut, onbeschut of via begeleid werken op een reguliere baan worden geplaatst. Het doel is dat WSW-ers zo snel mogelijk aan een werktraject worden geholpen, maar het budget is hierbij leidend. Bij de beweging "van binnen naar buiten" ligt de nadruk op plaatsing in een reguliere werkomgeving en minder op de beschutte werkomgeving van het SW-bedrijf. Bij detachering bij een reguliere werkgever wordt de Wsw-er vanuit DZB begeleid. Het percentage Wsw-ers met een beschutte plaatsing is sinds 2004 gedaald. Het aantal mensen op een begeleid werken plaats in een reguliere baan stijgt.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Meer Wsw-ers op begeleid werken of detachingsplaats

Mensen met een indicatie 'Begeleid werken' worden zoveel mogelijk buiten de productieafdelingen van DZB om, begeleid naar een arbeidscontract (met Wsw-subsidie en begeleiding) bij een reguliere werkgever, een zogenaamde 'Begeleid werken-

aanstelling. De inzet blijft om zoveel mogelijk “van binnen naar buiten” te werken. Voor mensen die (gedeeltelijk) kunnen werken geldt straks de nieuwe Wet werken naar vermogen.

1.2 Voorschakeltrajecten in de vorm van stageplaatsen mogelijk maken voor wachtlijstkandidaten met WAO, WIA, Wajong of WWB uitkering

Op het moment dat WSW-geïndiceerden weer voor langere tijd op de wachtlijst staan, kon DZB tot voor kort voorschakeltrajecten, gefinancierd uit het participatiebudget en re-integratiemiddelen van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) inzetten, mits deze laatste kostendekkend waren. Nu de budgetten zijn teruggelopen is dit niet meer mogelijk. Indien de wet- en regelgeving het toestaan komen hier stageplaatsen voor terug. Overigens zonder baangarantie, aangezien op dit moment onduidelijk is of de gemeente hiertoe budgettair in staat zal zijn.

1.3 Aangaan samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden hebben een tweeledig doel: invullen van een behoefte aan arbeidskrachten aan de kant van de werkgevers en het creëren van aangepaste arbeidsplaatsen (in de vorm van groepsdetacheringen) voor mensen met een Wsw-indicatie.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal op de wachtlijst	11	20	20	20	25	25
Totaal Aantal geplaatst	135	135	128	130	130	130
• waarvan beschut	48	45	42	40	40	40
• waarvan begeleid werken/gedetacheerd	55	50	51	55	55	55
• waarvan buitenproject	32	40	35	35	35	35

* Per 1 januari 2013 zal naar alle waarschijnlijkheid een nieuwe **wet**, de **Wet werken naar vermogen**, van kracht gaan.

2 C. Vreemdelingenbeleid

Inleiding

De doelstelling van inburgering is bevordering van duurzame participatie, waarbij participatie wordt opgevat als actieve deelname aan de samenleving en maatschappelijke betrokkenheid. Het leren van de taal staat hierbij voorop, altijd gecombineerd met een activiteit gericht op werk of andere vormen van participatie. Er wordt altijd toegewerkt naar het behalen van een inburgeringsexamen of staatexamen.

Doel	Door middel van inburgering duurzame participatie bevorderen.		
Smart doel	1. In 2013 is 90% van de inburgeraars geleid naar een duaal inburgeringstraject, een leerwerkbaan of vrijwilligerswerk	2. Inburgeringsbehoefigen met WWB trajecten aanbieden.	3. Vreemdelingen maatschappelijke begeleiding en huisvesting bieden.
Activiteiten 2012	1.1 Verplichte inburgeraars in BPI trajecten aanbieden.	2.1 Inburgeringsbehoefigen met WWB trajecten aanbieden.	3.1 Stichting Vluchtelingenwerk ZHN de wettelijke taken in maatschappelijke begeleiding en huisvesting laten uitvoeren.
Prestatie-indicator	Aantal gestarte trajecten <ul style="list-style-type: none"> • waarvan regulier • waarvan duaal 		Aantal begeleide klanten
	Aantal behaalde examens		Huisvestingstaakstelling

Wat willen we bereiken?

1. In 2013 is 90% van de verplichte inburgeraars geleid naar een duaal inburgeringstraject, een leerwerkbaan of vrijwilligerswerk

Met de beëindiging van het rijksbudget in 2014 kunnen in 2013 de laatste trajecten worden aangeboden. De voorraad inburgeringsplichtigen in het Bestand Potentiële Inburgeringsplichtigen (BPI) biedt de gemeente inzicht in hoeveel personen een traject moeten starten. Tot 2013 kan de gemeente dit financieren met een beperkt budget, wat altijd leidend is. Vanaf 2014 zijn inburgeringsplichtigen zelf verantwoordelijk voor hun inburgering en de financiering daarvan.

2. De komende twee jaar neemt het aantal vrijwillige inburgeraars toe met 10% ten opzichte van 2011.

Inburgering draagt bij aan het volledig kunnen participeren in de maatschappij, waardoor mensen ook meer zelfredzaam worden. Door meer mensen vrijwillig te laten inburgeren wordt de afhankelijkheid van de mensen op andere terreinen, zoals via de WWB, verminderd. In de Verordening Wet Inburgering 2011 is opgenomen dat vrijwillige inburgeraars eenmalig geen eigen bijdrage hoeven te leveren aan hun inburgeringsexamen, waarmee de drempel om daadwerkelijk vrijwillig een traject te starten is verlaagd. Door hier actief op aan te sturen zullen meer mensen vrijwillig inburgeren.

3. Vreemdelingen maatschappelijke begeleiding en huisvesting bieden.

De wettelijke taken omtrent vluchtelingen worden uitgevoerd door Stichting Vluchtelingenwerk Zuid-Holland Noord. Stichting Vluchtelingenwerk ZHN ontvangt hiervoor een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage. Stichting Vluchtelingenwerk ZHN heeft een uitgebreider aanbod dan de wettelijke taken omvat, de gemeente draagt echter niet meer bij dan wat wettelijk verplicht is.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Verplichte inburgeraars in BPI trajecten aanbieden.

Het Servicepunt Inburgering van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Leiden/Leiderdorp voert de inburgering uit. Via het Servicepunt krijgen verplichte inburgeraars trajecten aangeboden. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op duale trajecten, waarbij de inburgering gecombineerd is met activiteiten ter bevordering van participatie.

2.1 Inburgeringsbehoefigen met WWB trajecten aanbieden.

Inburgering is gericht op het kunnen participeren in de samenleving, waarbij het spreken van de taal voorop staat. Door klanten in WWB een inburgeringstraject aan te bieden hebben zij een grotere kans volledig te kunnen participeren in de maatschappij en stijgt hun kans op werk en uitstroom uit de WWB. Ook de inburgeringsbehoefigen worden via de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Leiden/Leiderdorp benaderd.

3.1 Stichting Vluchtelingenwerk ZHN de wettelijke taken in maatschappelijke begeleiding en huisvesting laten uitvoeren.

Stichting Vluchtelingenwerk biedt een tweetal programma's waar de gemeente een bijdrage aan levert. Coaching Vestiging is erop gericht de klant te begeleiden in het op orde krijgen van diverse basisvoorzieningen en registratie bij instellingen ten behoeve van de leefbaarheid. Coaching Integratie is het vervolg hierop waarbij de zelfredzaamheid en een volwaardige deelname aan de maatschappij wordt bevordert.

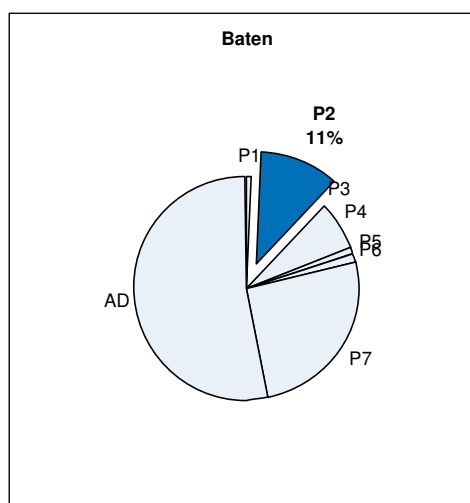
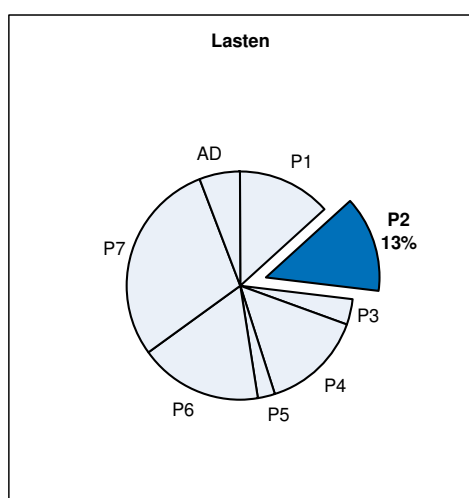
Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
% succesvolle inburgeringstrajecten						
Aantal gestarte trajecten	84	65	65	65		
• Waarvan dual		39	39	39		
• Waarvan regulier		26	26	26		
Aantal behaalde examens						
Aantal begeleide klanten		34	56	pm		
Huisvestingstaakstelling		100%	100%	100%		

* Door dat het inburgeringsbudget in 2014 volledig is afgebouwd, kunnen we voor 2014 en 2015 geen indicatie geven.

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Specificatie programmakosten							
A Algemene bijstand	6.942	6.144	6.075	6.251	6.251	6.224	6.224
B Wet Soc.Werkvoorziening(Wsw)	3.335	3.492	3.492	3.486	3.486	3.486	3.486
C Vreemdelingenbeleid	92	86	86	49	49	49	49
Totaal programmakosten	10.369	9.722	9.654	9.786	9.786	9.760	9.759
BATEN							
Specificatie baten							
A Alg.Bijst.(WWB, Bijz.bijstand en minimabeleid)	-4.792	-4.348	-4.279	-4.279	-4.279	-4.279	-4.279
B Wet Soc.Werkvoorziening(Wsw)	-3.215	-3.241	-3.241	-3.241	-3.241	-3.241	-3.241
C Vreemdelingenbeleid	-3						
Totaal baten	-8.010	-7.589	-7.520	-7.520	-7.520	-7.520	-7.520
SALDO							
Specificatie saldo							
A Alg.Bijst.(WWB, Bijz.bijstand en minimabeleid)	2.150	1.795	1.796	1.972	1.972	1.945	1.945
B Wet Soc.Werkvoorziening(Wsw)	119	252	252	246	246	246	246
C Vreemdelingenbeleid	89	86	86	49	49	49	49
Saldo programma	2.359	2.133	2.134	2.267	2.266	2.240	2.239
Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)							
1 R0037 Sociaal Beleid	-39		439				
2 R0027 Reserve Vreemdelingenbeleid	158		-439				
3 R0038 Egalisatiereserve expl.lasten							
4 R0041 reserve verkoop aandelen Nuon							
5 R0990 Resultaat na bestemming							
6 R0035 Best. reserve jaarafsluiting							
Saldo na bestemming	2.478	2.133	2.134	2.267	2.266	2.240	2.239

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. De bijdrage voor de uitvoering van de werkzaamheden aan de gemeente Leiden is in 2012 geïndexeerd met 1,5%.
In 2011 is de begroting eenmalig met een taakstellend bedrag van € 50.000 verlaagd op het inkomensdeel.
Conform kadernota 2012 is € 75.000 extra opgenomen voor het minimabeleid.
- B. Geen mutaties > € 50.000.
- C. Geen mutaties > € 50.000.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A. Geen mutaties > € 50.000.
- B. Geen mutaties > € 50.000.
- C. Geen mutaties > € 50.000.

Verklaring mutatie reserves

- 1. In 2011 is de nota reserves en voorziening vastgesteld door de raad. Hierin is opgenomen dat de reserve Sociaal Beleid en de reserve Vreemdelingenbeleid samengevoegd worden als één reserve Sociaal Beleid. De mutatie hiervoor heeft in 2011 plaatsgevonden. In 2012 zijn er geen mutaties opgenomen in de begroting.
- 2. Geen mutaties > € 50.000.
- 3. Geen mutaties > € 50.000.
- 4. Geen mutaties > € 50.000.
- 5. Geen mutaties > € 50.000.
- 6. Geen mutaties > € 50.000.

PROGRAMMA 3: KUNST, CULTUUR EN SPORT

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Kunst en Cultuur
- B. Sport

3 A. Kunst en Cultuur

Inleiding

Wij willen de inwoners van Leiderdorp verbinden met hun eigen leefomgeving. Daarbij streven wij naar een gevarieerd aanbod aan culturele activiteiten. We houden door subsidiëring verschillende (amateur)kunstorganisaties in stand die bijdragen aan een divers aanbod van (podium)kunst in de gemeente. In 2012 vragen we, net als in voorgaande jaren, in het kader van de Regionale Agenda Samenleving (RAS) bij de provincie subsidie aan om deel te nemen aan een aantal regionale projecten.

Daarnaast streven wij ernaar met kunstwerken in de openbare ruimte de herkenbaarheid van de Leiderdorpse omgeving te versterken ter bevordering van de binding met het dorp en het versterken van de eigen identiteit zoals opgenomen in het beleidsplan Van klei naar kunst. De Commissie Kunstzaken adviseert de gemeente op het gebied van kunst in de openbare ruimte.

Doel	De gemeente ontwikkelt een breed en gevarieerd aanbod van kunst en cultuur, houdt dit aanbod in stand en stimuleert actieve deelname van haar inwoners hieraan.	
SMART doel	1. In 2012 zijn specifieke Leiderdorpse locaties verfraaid met kunstwerken volgens het beleidsplan Van klei naar kunst.	2. Leiderdorpse inwoners beoefenen of bezoeken culturele activiteiten
Activiteiten 2012	0.1 Ontwikkelen en uitvoeren van Cultuurnota 2012	
	1.1 Uitschrijven kunstopdrachten, waarbij de Commissie Kunstzaken adviseert.	2.1 Amateurkunst organisaties subsidie verstrekken, passend binnen de doelen van het subsidieprogramma.
	1.2 Inwoners betrekken bij de ontwikkeling en bestemming van kunstwerken in hun directe omgeving.	2.2 Deelnemen aan regionale projecten van de RAS
	1.3 Jaarlijks opstellen en uitvoeren van een onderhoudsplan.	
Prestatie-indicator	Aantal nieuwe kunstprojecten dat volgens huidig beleidskader wordt gerealiseerd.	Aantal vastgestelde subsidies
	Uitvoering onderhoudsplan binnen planning en begroting.	Aantal projecten RAS

Wat willen we bereiken?

1. In 2012 zijn specifieke Leiderdorpse locaties verfraaid met kunstwerken volgens het beleidsplan Van klei naar kunst.

'Van klei naar kunst. Beleidsplan beeldende kunst in de openbare ruimte van Leiderdorp 2007-2014' heeft een looptijd van nog 2 jaar. Jaarlijks wordt een bedrag begroot voor de uitwerking van dit beleidsplan. De evaluatie van Van klei naar kunst zal in de nieuwe cultuurnota tot uiting komen. De beeldende kunst in de openbare ruimte in Leiderdorp dient ertoe de ruimte te verfraaien en verbinding tussen Leiderdorpers en hun omgeving te creëren. Het is daarbij belangrijk dat de werken deze functie blijven(d) vervullen, vandaar dat de diverse werken regelmatig worden onderhouden.

2. Leiderdorpse inwoners beoefenen of bezoeken culturele activiteiten

Leiderdorp kent een gevarieerd aanbod van culturele organisaties en activiteiten voor en door Leiderdorpers. Wij willen graag dat veel mensen kunnen deelnemen aan deze activiteiten, vandaar ook dat wij diverse activiteiten en organisaties met subsidie ondersteunen. In de nieuwe cultuurnota komt in dit kader het toevoegen van cultuurdoelen aan het subsidieprogramma aan bod. Tot en met 2012 kunnen wij via de RAS deelnemen aan regionale projecten voor cultuurparticipatie, deels gesubsidieerd door de provincie. In 2012 komt de provincie met een nieuw cultuurplan waarin deze middelen vanaf 2013 mogelijk (deels) niet meer beschikbaar zullen zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

0.1 Ontwikkelen en uitvoeren van Cultuurnota 2012

Momenteel wordt er een nieuwe cultuurnota ontwikkeld, waarin het Leiderdorpse kunst- en cultuurbeleid voor de komende jaren aan bod komt. Deze wordt vooralsnog voorzien voor vaststelling in het eerste kwartaal van 2012. We verwachten dat aan de hand van de cultuurnota de huidige doelen en activiteiten in 2012 worden bijgesteld. In dit kader zullen ook de prestatieafspraken met de bibliotheek opnieuw worden gezien.

1.1 Uitschrijven kunstopdrachten, waarbij de Commissie Kunstzaken adviseert.

Zoals opgenomen in Van klei naar kunst worden op de witte vlekken in de gemeente en mogelijk bij de ontwikkeling van nieuwbouw kunstwerken gerealiseerd. Hierbij doorloopt de Commissie Kunstzaken van Leiderdorp een selectieprocedure en adviseert over welke soort kunst en welke kunstenaar hiervoor geschikt is. Door kunstopdrachten uit te schrijven kunnen geïnteresseerde kunstenaars zich voor het maken van een kunstwerk beschikbaar stellen.

1.2 Inwoners betrekken bij de ontwikkeling en bestemming van kunstwerken in hun directe omgeving.

Door middel van kunst in de openbare ruimte leggen we de verbinding tussen Leiderdorpers en hun omgeving. Daarom willen wij bij de ontwikkeling van kunst in de openbare ruimte de bewoners die in de directe omgeving wonen hierbij betrekken.

1.3 Jaarlijks opstellen en uitvoeren van een onderhoudsplan.

Het onderhouden van de kunstwerken in de openbare ruimte gebeurt planmatig. Hierdoor is er regelmaat en kan op tijd worden gesignaleerd of een werk extra zorg behoeft. Evengoed wordt verloedering voorkomen.

2.1 Amateurkunst organisaties subsidie verstrekken, passend binnen de doelen van het subsidieprogramma.

Via het subsidieprogramma kunnen organisaties in aanmerking komen voor een jaarlijkse subsidie. De culturele organisaties en activiteiten die een subsidie ontvangen dragen bij aan de welzijnsdoelen van de gemeente. Door culturele organisaties en culturele activiteiten te ondersteunen willen wij stimuleren dat in Leiderdorp een gevarieerd aanbod aanwezig is, waar bewoners gebruik van maken. Dit wordt in de cultuurnota verder tot uitdrukking gebracht.

2.2 Deelnemen aan regionale projecten van de RAS.

In 2012 wordt voor het laatst op basis van het provinciale cultuurprogramma 2009-2012 budget beschikbaar gesteld voor cultuurparticipatie projecten. Leiderdorp heeft de afgelopen jaren aan diverse regionale projecten deelgenomen en zal dit ook in 2012 doen. De projecten zijn gericht op de actieve deelname (van met name jongeren) aan cultuur.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal nieuwe kunstprojecten dat wordt gerealiseerd.			3	1	pm	pm
Uitvoering onderhoudsplan binnen planning en begroting	-	-	Conform plan	Conform plan	Conform plan	Conform plan
Aantal vastgestelde subsidies	13	15	15	Afhankelijk van cultuurnota		
Aantal projecten RAS	4	4	4	Afhankelijk van nieuw plan provincie		

3 B. Sport

Inleiding

Sport draagt bij aan een het welzijn en samenleven van mensen. Wij willen door middel van het ondersteunen en aanbieden van sportvoorzieningen bijdragen aan een grotere sociale samenhang en gezonde en vitale inwoners.

Doel	Via sportvoorzieningen en –ondersteuning bijdragen aan samenhang en vitaliteit in Leiderdorp		
Smart doel	1. In 2016 zijn de sportverenigingen financieel gezond en autonoom	2. In 2016 sluit het aanbod aan sportvoorzieningen in Leiderdorp aan bij de vraag van de verenigingen en burgers	3. In 2016 is het percentage inwoners dat in georganiseerd verband sport of beweegt toegenomen ten opzichte van 2012
Activiteiten 2012	0.1 Opstellen van een sportnota in 2012		
	1.1 Oprichting (brede) beheerstichting samen met buitensportverenigingen	2.1 Vraag en gebruik in kaart brengen	3.1 Stimuleren van samenwerking scholen en verenigingen
	1.2 Herijken van de bestaande exploitatiebijdragen	2.2 Opstellen beheer- en onderhoudsplan bestaande locaties	3.2 Het organiseren van sportactiviteiten via het Servicepunt Sport en Bewegen/Sportfondsen.
	1.3 Ondersteunen binnensportverenigingen	2.3 Aanleg trimbaan ten behoeve van ongeorganiseerde sporters (coalitieakkoord)	
Prestatie-indicator	Aantal verenigingen dat – direct of indirect – ondersteund wordt	Aantal sportvoorzieningen (accommodaties en velden)	Aantal sportactiviteiten
	Hoogte van het dagelijks- en grootonderhoud aan de velden van RCL, Alecto en Velocitas in €.	Jaarlijks bewonerspanel raadplegen om inzicht te krijgen op gebruik sport voorzieningen.	% jongeren dat voldoet aan de norm Gezond Bewegen, op basis van 4-jaarlijks onderzoek GGD.

Wat willen we bereiken?

1 Gezonde en autonome sportverenigingen

Doel van de gemeente is om verenigingen zo zelfstandig als mogelijk te laten functioneren. Waar dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld wat betreft de aanleg en het onderhoud van de sportvelden, biedt de gemeente financiële ondersteuning, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor aanleg en beheer wordt overgedragen aan de vereniging. De vereniging dient haar exploitatie zo in te richten dat zij – binnen redelijke grenzen – zo min mogelijk een beroep hoeft te doen op de gemeente. Daarnaast vindt in het kader van de harmonisatie een herijking van de bijdragen plaats, met als doel een gelijkwaardiger bejegening van verenigingen.

2 Aantal en kwaliteit sportvoorzieningen

De gemeente beschikt over diverse binnensport- en buitensportaccommodaties, die door verenigingen en individuele inwoners worden gebruikt bij het beoefenen van een groot aantal sporten. Het beheer en de exploitatie van de accommodaties richten zich op een optimale benutting van de ruimten en velden en handhaving en waar mogelijk vergroting van de kwaliteit. De omvang en de kwaliteit van de voorzieningen sluiten aan bij de vraag van de verenigingen en burgers, binnen de financiële kaders zoals door de raad gesteld.

3 Meer sporten en bewegen

Sporten en bewegen dragen in positieve zin bij aan de gezondheid en vitaliteit van mensen. Gezonde en vitale mensen doen een minder groot beroep op zorgvoorzieningen dan mensen die niet of nauwelijks bewegen of sporten. In die zin heeft sporten en bewegen een preventieve functie. De gemeente stimuleert dat meer inwoners gaan bewegen – georganiseerd of ongeorganiseerd – door middel van een aantal instrumenten. De gemeente beschikt (nog) niet over een uitputtend overzicht van het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging of het aantal ongeorganiseerde sporters. Via het bewonerspanel willen we met ingang van 2012 hier inzicht in krijgen. Hierdoor zijn nog geen streefwaarden te benoemen. Via een aantal indirecte

indicatoren beschikken we wel over een globaal beeld: het percentage jongeren dat voldoet aan de norm Gezond Bewegen (GGD-onderzoek) en het aantal georganiseerde activiteiten (obv opgave Servicepunt Sport en Bewegen).

Wat gaan we ervoor doen?

0.1 Opstellen van een sportnota in 2012

De huidige Leiderdorpse sportnota loopt tot 2012. In het voorjaar van 2011 is de Sportnotitie 2011 opgesteld, waarin een tussentijdse inhoudelijke en cijfermatige evaluatie is gepresenteerd. De in de sportnotitie geschetste ontwikkelingen en beleidslijnen zullen in de Sportnota 2012-2016 verder worden uitgewerkt en geactualiseerd.

1.1 Oprichting (brede) beheerstichting samen met buitensportverenigingen.

De gemeente onderzoekt met een aantal buitensportverenigingen de mogelijkheden voor het oprichten van een beheerstichting, waarbij de voorkeur uitgaat naar een beheerstichting die meerdere verenigingen bedient. Het gaat onder meer om het beschrijven van de mogelijkheden tot concrete samenwerking, het in kaart brengen van de fiscale en schaalvoordelen en het aantonen van de toegevoegde waarde. Voorts dient rekening te worden gehouden met de gewijzigde regelgeving vanuit het rijk. Doel is de oprichting van een brede beheerstichting voor De Bloemerd in 2012.

1.2 Herijken van de bestaande exploitatie-bijdragen

In de sportnotitie is geconstateerd dat er grote verschillen bestaan tussen verenigingen wat betreft de hoogte van de gemeentelijke exploitatiebijdrage en de daarmee verbonden voorwaarden. Veel van die verschillen zijn historisch bepaald en steeds lastiger te verdedigen. In 2012 zal in het kader van de sportnota en op basis van verschillende bestaande financieringsmodellen een voorstel worden uitgewerkt voor harmonisatie van de bijdragen en tarieven.

1.3 Ondersteunen binnensportverenigingen

Een drietal binnensportverenigingen, dat door de verhuizing van Sporthal Op Dreef naar Sporthal De Bloemerd een deel van haar inkomsten is kwijt geraakt, ontvangt sinds 2010 indirecte financiële steun, vooral in de vorm van de sponsorinkomsten in Sporthal De Bloemerd. Het effect van deze maatregelen wordt in 2012 geëvalueerd. Zo nodig leidt dit tot aanpassing van de maatregelen.

2.1 Vraag en gebruik in kaart brengen

De bezetting van de accommodaties en de vraag naar speelruimte zullen in 2012 in kaart worden gebracht. Op grond daarvan zal worden bekeken of de omvang van de Leiderdorpse binnen- en buitensportaccommodaties nog beantwoordt aan de behoefte.

2.2 Opstellen beheer- en onderhoudsplan bestaande locaties

Om de kwaliteit van de accommodaties in de toekomst te garanderen stellen wij beheer- en onderhoudsplannen op en voeren die uit.

2.3 Aanleg trimbaan

Ten behoeve van het faciliteren van de ongeorganiseerde sporters zal in 2012 op een nader te bepalen locatie een trimbaan worden gerealiseerd. Bij de uitwerking hiervan zal een aantal actieve sporters worden betrokken, om inzicht te krijgen in de wensen, de behoeften en de meest geschikte locatie.

3.1 Stimuleren van samenwerking scholen en verenigingen

Uit onderzoek blijkt dat veel jongeren ongezond eten en onvoldoende bewegen. Veel kinderen en jongeren zijn te dik. Dat leidt tot allerlei gezondheidsrisico's. Om meer jongeren aan het bewegen te krijgen stimuleren wij actief de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen. Via het Servicepunt Sport en Bewegen worden diverse sportkennismakingsactiviteiten en schoolsporttoernooien georganiseerd.

3.2 Doen organiseren van sportactiviteiten

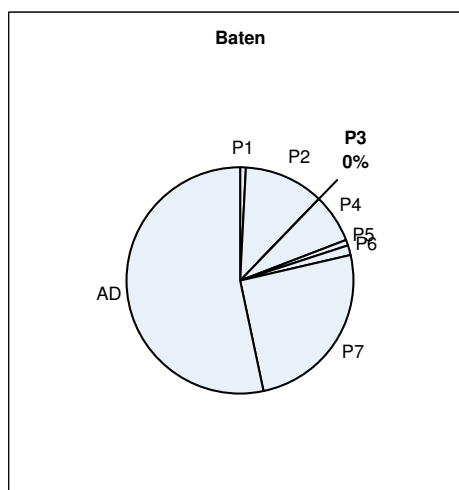
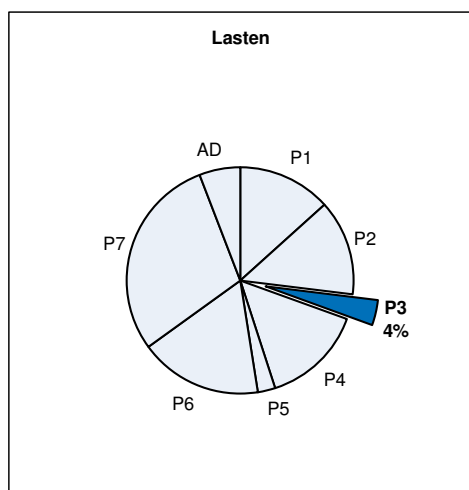
Via het subsidiëren van instellingen als het Servicepunt Sport en Bewegen, Sociaal Cultureel werk en Pluspunt stimuleren wij de organisatie en uitvoering van activiteiten op het gebied van sport en bewegen. In 2012 zullen wij dit beleid intensiveren.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal verenigingen dat – direct of indirect – ondersteund wordt	12	12	12	12	12	12
Hoogte van het dagelijks- en groot onderhoud aan de velden van RCL	€ 97.115	€ 89.510	€ 89.510	€ 89.510	€ 89.510	€ 89.510
Hoogte van het dagelijks- en grootonderhoud aan de velden van Alecto	€ 58.541	€ 64.611	€ 62.611	€ 175.993	€ 158.550	€ 125.793
Hoogte van het dagelijks- en grootonderhoud aan de velden van Velocitas	€ 24.281	€ 32.826	€ 32.826	€ 32.826	€ 32.826	€ 32.826
Aantal sportvoorzieningen (accommodaties en velden)	6 binnensport accommodaties, 12 sportvelden	6 binnensport accommodaties, 12 sportvelden	6 binnensport accommodaties, 12 sportvelden	6 binnensport accommodaties, 12 sportvelden	6 binnensport accommodaties, 12 sportvelden	6 binnensport accommodaties, 12 sportvelden
Jaarlijks bewonerspanel raadplegen om inzicht te krijgen op gebruik sport voorzieningen.	n.v.t.	n.v.t.	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar
Aantal sportactiviteiten SSB	12 sportdagen 10 sporttoernooien	12 sportdagen 10 sporttoernooien	12 sportdagen 10 sporttoernooien	12 sportdagen 10 sporttoernooien	12 sportdagen 10 sporttoernooien	12 sportdagen 10 sporttoernooien
% jongeren dat voldoet aan de norm Gezond Bewegen, op basis van 4-jaarlijks onderzoek GGD.	19 (2008)	25	25	25	25	25

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000		Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
	Specificatie programmakosten							
A	Kunst en Cultuur	1.254	1.260	1.439	1.178	1.095	1.042	1.041
B	Sport	1.372	1.491	1.870	1.399	1.383	1.379	1.330
	Totaal programmakosten	2.626	2.751	3.309	2.576	2.478	2.421	2.371
BATEN								
	Specificatie baten							
A	Kunst en Cultuur	-177	-3	-165	-3	-3	-3	-3
B	Sport	-104	-63	-400	-64	-64	-64	-64
	Totaal baten	-281	-66	-564	-68	-68	-68	-68
SALDO								
	Specificatie saldo							
A	Kunst en Cultuur	1.077	1.257	1.274	1.174	1.091	1.039	1.037
B	Sport	1.268	1.428	1.471	1.335	1.319	1.315	1.266
	Saldo programma	2.345	2.685	2.745	2.509	2.410	2.354	2.303
	Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)							
1	R0009 Res. kunst en cultuur	-1	-6	-38	7	7	7	7
2	R0038 Egalisatiereserve expl.lasten	24	-36	-36	-38	76	58	25
3	R0041 reserve verkoop aandelen Nuon							
4	R0990 Resultaat na bestemming			-10				
5	R0035 Best. reserve jaarafsluiting	33		-33				
	Saldo na bestemming	2.401	2.643	2.628	2.478	2.493	2.418	2.335

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. In 2012 wordt ruim 600 uur meer doorbelasting verwacht van het cluster beheer (Gemeentewerken) inzake beheer gemeentelijk vastgoed dan in 2011. Dit heeft mede als oorzaak dat met ingang van 2013 een taakstelling gerealiseerd moet worden, de voorbereiding hiervoor heeft met name zijn beslag in 2012.
Vanuit het beleidsplan van Klei naar Kunst zijn in 2011 de kosten voor een aantal kunstprojecten geraamd.
In 2011 is de voorziening Molens toegevoegd aan de voorziening Gemeentelijke Gebouwen (cf. Raadsbesluit 5/9/2011), hierdoor is in 2011 een verschuiving tussen de baten en lasten ontstaan.
- B. In 2011 is de voorziening Sportvelden Bloemerd samengevoegd tot de voorziening Sport & Spel (cf. Raadsbesluit 5/9/2011), hierdoor is in 2011 een verschuiving tussen de baten en lasten ontstaan.
In 2011 is er eenmalig budget voor de combinatiefunctie toegevoegd vanuit de algemene uitkering aan binnensport.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A. Conform de kadernota 2012 is met ingang van 2013 een bezuiniging ingeboekt van € 50.000 op het beheer van gemeentelijk vastgoed, vanaf 2014 bedraagt dit € 100.000. Deze bezuiniging zal worden gerealiseerd in materiële en personele budgetten.
- B. Conform de kadernota 2012 wordt met ingang van 2015 een bezuiniging verwacht van € 30.000 op de aanbesteding van binnensport. Door deze exploitatie opnieuw extern onder te brengen (en efficiënt aan te besteden) is een bezuiniging mogelijk.

Verklaring mutatie reserves

1. Geen mutaties > € 50.000.
2. Vanaf 2013 wordt een bedrag (€ 115.382) gestort in de reserve egalisatie exploitatielasten ten behoeve van de afkoop van Alecto. Uit deze reserve wordt ook jaarlijks een bedrag van € 50.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten van de Bloemerdhal.
3. Geen mutaties > € 50.000.
4. Geen mutaties > € 50.000.
5. Geen mutaties > € 50.000.

PROGRAMMA 4: BEHEER OPENBARE RUIMTE

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Verkeer en vervoer
- B. Water
- C. Groenbeleid en regio
- D. Openbaar groen
- E. Speelplaatsen
- F. Riolering
- G. Reiniging

4 A. Verkeer en vervoer

Inleiding

Wij willen Leiderdorp een prettige, aangename en veilige plaats houden. Hiertoe willen wij de bereikbaarheid van alle mobiliteiten (fiets, auto, OV) gezamenlijk verbeteren. Ook willen wij de veiligheid en leefbaarheid van de dorpskern verbeteren door te sturen op de verkeersstromen door inrichting van de openbare ruimte.

Doel	Het realiseren van een beter bereikbaar, veilig en leefbaar Leiderdorp door het beïnvloeden van het verplaatsingsgedrag van alle modaliteiten.		
SMART doel	1. Door het ontmoedigen van (vracht)autoverkeer in de verblijfsgebieden en het stimuleren van alternatieve vervoersmodaliteiten de bereikbaarheid voor alle inwoners van Leiderdorp voor 2015 te verbeteren.	2. Door het stimuleren van alternatieve modaliteiten en weren van ongewenst verkeer het reduceren van luchtverontreiniging en geluidsoverlast in de kern Leiderdorp voor 2015.	3. Door verkeerseducatie en weginrichting verhogen van de veiligheid op alle wegen van Leiderdorp voor 2015.
Activiteiten 2012	0.1 Op basis van het uitvoeringsplan IVVP dat in 2011 wordt vastgesteld maatregelen uitvoeren waaronder het aanpassen van het wegennet.		
Prestatie-indicator	De prestatie-indicatoren inclusief streefwaarden worden op basis van het nog vast te stellen IVVP bepaald.		Aantal kinderen dat deel heeft genomen aan verkeerseducatie op basisscholen.
			Aantal dodelijke en verwonde slachtoffers in het verkeer.

Wat willen we bereiken?

1. Verbeteren van de bereikbaarheid voor alle inwoners van Leiderdorp voor 2015.

Een goede bereikbaarheid in Leiderdorp verbetert wanneer alle verplaatsingen zich begeven over de meest passende routes. Doorgaand verkeer bevindt zich op de stroomwegen. In de verblijfsgebieden zijn alleen autoverplaatsingen van en naar bestemmingen aldaar. Door aanpassingen in het wegennet ontmoedigen wij het (vracht)autoverkeer in de verblijfsgebieden. De bereikbaarheid voor het langzaam verkeer en openbaar vervoer wordt verbeterd door het aanbieden van kwalitatief hoogwaardige verbindingen.

2. Het reduceren van luchtverontreiniging en geluidsoverlast in de kern Leiderdorp voor 2015.

Overlast kan voorkomen worden door het elimineren van de bron van de overlast. Wij willen automobilisten verleiden tot gebruik van fiets en OV. Doorgaand autoverkeer dient buiten de kern om te rijden. Doorgaand vrachtverkeer wordt geweerd in woonstraten.

3. Het verhogen van de veiligheid op alle wegen van Leiderdorp voor 2015.

Doel is om alle inwoners van Leiderdorp gedurende hun gehele leven verkeerseducatie aan te bieden. Primair vindt verkeerseducatie plaats op (basis)scholen. Echter ook educatie in de latere levensfasen is van belang, zoals leren omgaan met scootmobielen en rollators.

Wat gaan we ervoor doen?

0.1 Op basis van het uitvoeringsplan IVVP dat in 2011 wordt vastgesteld maatregelen uitvoeren waaronder het aanpassen van het wegennet.

Het uitvoeren van alle maatregelen zoals vastgelegd in het IVVP 2009 en nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan IVVP 2011. Deze maatregelen zijn de vertaling van de in 2009 door de raad vastgelegde beleidsuitgangspunten. De maatregelen zullen onder andere omvatten:

- het inrichten van verblijfsgebieden,
- het stimuleren van verkeer buiten de kern om,
- het stimuleren van fiets en openbaar vervoer en
- het faciliteren van verkeerseducatie voor alle Leiderdorpers.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal dodelijke slachtoffers		0	0	0	0	0
Aantal projecten beschreven in het uitvoeringsplan uitgevoerd.	-	-	10%	20%	40%	60%
Aantal kinderen dat deel heeft genomen (als percentage van het totaal aantal kinderen in die leeftijdsgroep)	-	-	30%	45%	60%	75%
Overige indicatoren	Worden op basis van het nieuwe IVVP nader vastgesteld.					

4 B. Water

Inleiding

Water is een verbindend element om de samenhang en identiteit van de verschillende wijken te versterken. Om een aangenaam woon- en leefklimaat voor mens en dier te behouden is een goede waterkwaliteit van belang en worden ruimtelijke ontwikkelingen aangegrepen om het watersysteem te verbeteren. Het waterplan vormt hierin de leidraad.

Doel	Handhaven van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater in samenwerking met het Hoogheemraadschap en regionale partners.	
SMART doel	1. In 2016 voldoet de waterkwaliteit nog steeds aan het landelijk gemiddelde voor een binnenstedelijk gebied.	
Activiteiten 2012	1.1 Aanpak duikers in de Oranjewijk, Vogelwijk, Voorhof, en Binnenhof.	
	1.2 Het opstellen van een plan om de zichtbaarheid van het water en de oevers in de Van der Marckstraat en de Van Poelgeestlaan te vergroten.	
	1.3 Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van zwemwaterkwaliteit in de Buitenhofvijver.	
	1.4 Het opstellen van een baggerbeheerplan stedelijke watergangen.	
	1.5 Het opstellen van steigerbeleid voor ligplaatsen.	
Prestatie-indicator	Aantal aangepakte duikers.	Aantal opgestelde plannen: 4
	Kwaliteit oppervlaktewater binnen- en buitengebied.	Uitvoering maatregelen die in het Uitvoeringsprogramma waterplan voor 2012 staan benoemd. De streefwaarde is 100%

Wat willen we bereiken?

1 In 2016 voldoet de waterkwaliteit nog steeds aan het landelijk gemiddelde voor het binnenstedelijk gebied.

De maatregelen die voor 2012 staan ingepland, zijn in het uitvoeringsprogramma (bijlage 8) van het Waterplan opgenomen. Daarbij wordt gekozen voor het handhaven van de waterkwaliteit op het niveau van het binnenstedelijk gebied. De uitvoering van deze maatregelen vindt grotendeels in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland plaats. Voorbeelden van maatregelen zijn de aanleg van natuurvriendelijke oevers en de aanpak van duikers.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Aanpak duikers in de Kalkpolder (Oranjewijk) en de Zijllaan, Meijepolder (Binnenhof).

gaan de duikers in de Oranjewijk, Vogelwijk, Voorhof, en Binnenhof aanpakken (verruimen/vervangen). Deze duikers zijn hydraulische knelpunten waarvoor de oplossingen voortkomen uit het waterplan.

1.2 Het opstellen van een plan om de zichtbaarheid van het water en de oevers in de Van der Marckstraat en de Van Poelgeestlaan te vergroten.

De oevers aan de Van der Marckstraat en Van Poelgeestlaan gaan we omvormen in natuurvriendelijke oevers. Deze omvorming is reeds omschreven in de Gemeentelijke Ecologische Hoofdstructuur en het Waterplan. Aan de Van der Marckstraat moet het water zichtbaar worden dat gelegen is tussen deze straat en de Baanderij. De Van Poelgeestlaan wordt natuurvriendelijk om samen met de Van der Marckstraat een ecologische verbinding te vormen tussen De Zijl en Park de Houtkamp.

1.3 Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van zwemwaterkwaliteit in de Buitenhofvijver.

We gaan een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van zwemwaterkwaliteit in de Buitenhofvijver uitvoeren. Dit onderzoek is noodzakelijk om inzage te verkrijgen in de te ondernemen maatregelen om de waterkwaliteit in de Buitenhofvijver zodanig te verbeteren dat deze als zwemlocatie kan worden aangewezen.

1.4 Het opstellen van een baggerbeheerplan stedelijke watergangen.

Ten behoeve van het beheer van watergangen gaan we een baggerplan opstellen. Om tot een betere waterkwaliteit te komen is voldoende doorstroomcapaciteit van belang. Voldoende doorstroomcapaciteit kan worden bereikt door op plantmatige wijze de watergangen te baggeren waardoor gelijktijdig waterberging ontstaat op polderniveau. Hiervoor is een baggerplan noodzakelijk.

1.5 Het opstellen van steigerbeleid voor ligplaatsen.

We gaan een steigerbeleid opstellen. Het opstellen van een steigerbeleid is noodzakelijk om te kunnen acteren met de wildgroei aan steigers in de openbare ruimte. In het beleidsplan zullen locaties aangewezen worden waar plaatsing gewenst is. Dit laatste is afhankelijk van de functie van de watergang (primair of secundair) en de functie van de omliggende openbare ruimte. Vervolgens zal op dit plan gehandhaafd moeten worden op locaties waar aanlegplaatsen niet gewenst zijn.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Waterkwaliteit oppervlaktewater			Voldoen aan definitie "goede toestand" n.a.v. KRW ¹			
Aanpak duikers in de Oranjewijk, Vogelwijk, Voorhof, en Binnenhof				100% Uitgevoerd		
Realisatie natuurvriendelijke oevers (V.d. Marckstraat/Van Poelgeestlaan)				100% uitgevoerd		

¹ De definitie van "goede toestand" is in de Europese kaderrichtlijn water (KRW) als volgt omschreven: "helder water (minder blauwalgen bijvoorbeeld), ecologisch beheer, natuurvriendelijke oevers, een gezonde visstand, enzovoort". Het Hoogheemraadschap van Rijnland verricht metingen. De resultaten van deze metingen ontvangt de gemeente. Wij kunnen op basis hiervan onze doelstellingen bijstellen en de ambitie bepalen. Het vertrekpunt is op dit moment echter dat we voldoen aan de wettelijke bepalingen zoals deze staan omschreven in de KRW.

4 C. Groenbeleid en regio

Inleiding

Wij willen het groene karakter van de polders rond Leiderdorp behouden en toegankelijk maken voor de inwoners/recreanten uit het stedelijk gebied. Dat doen wij in samenwerking met overheden, eigenaren en agrarische natuurverenigingen.

Doel	Toegankelijk en groen poldergebied rond Leiderdorp	
Smart doel	1. In 2016 is meer natuur- en extensieve recreatie gecreëerd naast de agrarische functie van het poldergebied ten opzichte van 2010.	2. In 2016 is de informatie over de waarden van het poldergebied verbeterd ten opzichte van 2010 en daarmee de bekendheid over het gebied.
Activiteiten 2012	1.1 Aanleg ommetjes voor de inwoners van Leiderdorp en stedeling in het buitengebied door middel van wandelpaden, fietspaden in poldergebied	2.1 Alle losse (historische en huidige) informatie over het gebied wordt verzameld
	1.2 Het realiseren van wateropgave voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en de aanleg van natuurvriendelijke oevers en natte natuur in de polder	2.2 De informatie over o.a. natuur, cultuur en archeologie wordt digitaal ontsloten en wordt weergegeven op informatiepanelen in het poldergebied
Prestatie-indicator	Bezoekersaantallen in het poldergebied.	Bekendheid met het poldergebied

Wat willen we bereiken?

1. In 2016 is meer natuur- en extensieve recreatie gecreëerd

De groene polders rondom Leiderdorp worden toegankelijk voor de recreant in 2014-2016. Dit wordt voornamelijk gerealiseerd door de samenwerking tussen gemeente Leiderdorp en Teylingen als grondgebiedgemeenten, maar ook met andere overheden (gemeente Leiden, Kaag en Braassem, Hoogheemraadschap van Rijnland en de provincie Zuid-Holland). Van groot belang bij de realisatie is de samenwerking met de agrariërs in het gebied.

2. Verbetering informatiewaarde poldergebied

Door het verbeteren van de informatievoorziening in de polders verwachten wij dat deze aantrekkelijker worden om te recreëren. De komende jaren gaan wij hier, binnen de mogelijkheden en budgettaire kaders, nadrukkelijk op investeren. Hierdoor verwachten wij dat de bekendheid met het gebied in 2016 is verbeterd ten opzichte van 2010.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Aanleg ommetjes voor de inwoners van Leiderdorp en stedeling in het buitengebied door middel van wandelpaden, fietspaden in poldergebied

Voor de Boterhuispolder 1e fase uitvoeringsprogramma afronden in 2013. In 2012 wordt de start gemaakt met de uitvoering van fase 1; de aanleg van wandelpaden, fietspaden en natuurvriendelijke oevers in de Boterhuispolder, grenzend aan de rand van Leiderdorp.

1.2 Het realiseren van wateropgave voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en de aanleg van natuurvriendelijke oevers en natte natuur in de polder

Voor de polder Achthoven gaan we in 2012 een realisatieplan opstellen voor de aanleg van een fietspad langs de Ruigekade, de verbetering van de Ruigekade als wandelpad, het neerzetten van uitkijkpunten over de polder en (als blijkt dat het Hoogheemraadschap van Rijnland en de agrariërs hieraan willen meewerken) de voorbereiding voor de vernatting van de noordkant van de polder, die als compensatie moet dienen voor de wateropgave die het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft berekend voor de polder Achthoven. Deze onderdelen staan benoemd in het inrichtingsplan polder Achthoven. We gaan in 2012 een nulmeting uitvoeren met betrekking tot de bezoekersaantallen van het gebied. Dit gaan we meten door middel van

inzet van het burgerpanel.

2.1 Alle losse(historische en huidige) informatie over het gebied wordt verzameld

De informatie over het gebied wordt in 2012 ontsloten via de website van Leiderdorp, de Leidsche Ommelanden, Groene Klaver en Holland Rijnland.

2.2 De informatie over o.a. natuur, cultuur en archeologie wordt digitaal ontsloten en wordt weergegeven op informatiepanelen in het poldergebied

Bij de realisatie van de recreatieve inrichting van de polders Boterhuis en Achthoven worden infopanelen geplaatst, waarop achtergrond informatie staat over het gebied.

We gaan in 2012 een nulmeting uitvoeren met betrekking tot de bekendheid van het gebied . Dit gaan we meten door middel van inzet van het burgerpanel.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Bekendheid gebied	-	-	Nul-meting	Te bepalen	Te bepalen	Te bepalen
Bezoekersaantallen gebied	-	-	Nul-meting	Te bepalen	Te bepalen	Te bepalen

4 D. Openbaar groen

Inleiding

Wij willen het groene karakter van Leiderdorp behouden en waar mogelijk de biodiversiteit versterken. Daarbij streven wij naar een diverse, duurzame en onderhoudsarme groeninrichting.

De doelen in dit subprogramma hebben een nauwe relatie met de subprogramma's water, leefbaarheid, woonkwaliteit, ruimtelijke ontwikkeling, sport en wijkgericht werken.

Doel	Een meer divers openbaar groen dat kostenefficiënt wordt onderhouden.		
Smart doel	1. In 2015 is 80% van het openbaar groen duurzaam en waar mogelijk onderhoudsarm	2. In 2014 scoort het bomenbestand voor 95% goed bij de VTA-controle	3. In 2018 is de GEHS gerealiseerd en hebben de ecosystemen in de kerngebieden van Leiderdorp voldoende biodiversiteit.
Activiteiten 2012	1.1 Nieuw groenbeheerplan openbare ruimte opstellen	2.1 Achterstallig boemonderhoud versneld uitvoeren	3.1 Beheerplan Bloemerd actualiseren
	1.2 Intensief groen, waar mogelijk, omvormen naar extensief groen.	2.2 250 bomen aanplanten ter vervanging van verwijderde bomen.	3.2 Beheerplan Munnikenpolder opstellen.
			3.3 1.200 m oever langs de Dwarswating omvormen tot een natuurvriendelijke oever
			3.4 Aanleg van 200 m natuurvriendelijke oever bij de Kleine Zandput.
			3.5 Middenberm Engelendaal omvormen tot een bloemrijke berm
Prestatie-indicator	Cijfer dat het groen scoort in de tevredenheidsenquête voor bewoners Streefwaarde: 7	% bomen dat goed scoort bij de VTA-controle Streefwaarde: 95%	Toename soortenrijkdom in de grote groenvlakken (meten met behulp van natuurmeetnet)
	% van het openbaar groen is duurzaam en onderhoudsarm		Totale toename m1 natuurvriendelijke oever
			Totale toename van m2 natuurvriendelijk groen

Wat willen we bereiken?

1. Openbaar groen

In 2015 is het openbaar groen duurzaam en waar mogelijk onderhoudsarm. Het beeld van het groen verandert hierdoor, maar het groene karakter van het dorp wordt niet aangetast.

2. Bomenbestand

In het bomenbeleidsplan is aangegeven dat het bomenbestand veilig, divers, gezond en mooi moet zijn. Hiermee willen wij onder meer de kwetsbaarheid van de groenstructuur beperken. Daarom willen wij ervoor zorgen dat 95% van het bomenbestand in 2014 goed scoort bij de VTA-controle.

3. GEHS en biodiversiteit

In 2018 is de Gemeentelijke Ecologische Hoofd Structuur (GEHS) gerealiseerd en hebben de ecosystemen in de kerngebieden van Leiderdorp voldoende biodiversiteit. Het beheer in de grote groenvlakken is dan gevarieerder en beter afgestemd op de gewenste eindbeelden zoals vastgelegd in de beheerplannen. Daarnaast zijn in de verbindingzones de natuurvriendelijke oevers voor 2016 uitgebreid met 8.000 m. Dit doen we door nieuwe aanleg of omvorming van bestaande harde oevers. Ook het natuurvriendelijk ingericht en onderhouden groen wordt voor 2016 uitgebreid. Door de nieuwe aanleg van nieuw groen of omvorming van bestaand groen neemt dit met 75.000 m2 toe.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Nieuw groenbeheerplan openbare ruimte opstellen

Een nieuw Groenbeheerplan openbare ruimte opstellen. Dit beheerplan zorgt er voor dat het beheer van de openbare ruimte op een planmatige en gestructureerde manier kan worden uitgevoerd. Daarnaast biedt het plan handvatten hoe, in het kader van een duurzame en onderhoudsarme groeninrichting, om te gaan met bestaand en nieuw groen bij (her)inrichtingsprojecten.

1.2 Intensief groen, waar mogelijk, omvormen naar extensief groen.

In 2012 starten we daar waar mogelijk met het omvormen van het openbaar groen naar extensiever te onderhouden beplanting. Gazon wordt bijvoorbeeld omgevormd tot een (bloemrijke) berm. Gekandelaberde bomen in het oude dorp worden versneld vervangen door boomsoorten die qua kroonvorm beter passen in deze smalle straten.

2.1 Achterstallig boomonderhoud versneld uitvoeren

In 2010 is een nulmeting van het gemeentelijk bomenbestand uitgevoerd. Om er voor te zorgen dat de gemeentelijke bomen in 2014 goed scoren bij de VTA-controle is het noodzakelijk dat het achterstallig boomonderhoud versneld wordt uitgevoerd.

2.2 250 bomen aanplanten ter vervanging van verwijderde bomen.

In het kader van de VTA-controle zijn heel wat gemeentelijke bomen verwijderd omdat zij een groot gevaar vormden voor de openbare orde en veiligheid. In 2012 gaan wij 250 bomen ter vervanging hiervan aanplanten.

3.1 Beheerplan Bloemerd actualiseren

Het huidige Beheerplan Bloemerd dateert van 2004 en is verouderd. Om er voor te zorgen dat de streefbeelden en het benodigde beheer weer op elkaar aansluiten gaan we dit plan dit jaar actualiseren.

3.2 Beheerplan Munnikenpolder opstellen.

In 2014 zal de Munnikenpolder als recreatiegebied met natte natuur ingericht moeten worden ter compensatie van de aanleg van de HSL en de verbreding van de A4. Hiervoor is het noodzakelijk om in 2012 de streefbeelden voor de natuur te benoemen en het bijbehorende beheer vast te leggen in een beheerplan Munnikenpolder.

3.3 1.200 m oever langs de Dwarswating omvormen tot een natuurvriendelijke oever

In 2008 zijn de oevers die in aanmerking komen voor omvorming tot natuurlijke oevers in een kaartbeeld verwerkt en van prioriteiten voorzien. Voor 2012 staat de omvorming van 1200 m oever van de poldersloot naast de Dwarswating gepland.

3.4 Aanleg van 200 m natuurvriendelijke oever bij de Kleine Zandput.

Bij de inrichting van de Kleine Zandput wordt rekening gehouden met de ecologische verbindingzone die over dit gebied loopt. Daarom wordt 200 m natuurvriendelijke oever langs de watergang bij de Kleine Zandput aangelegd.

3.5 Middenberm Engelendaal omvormen tot een bloemrijke berm

De middenberm van de Engelendaal is een belangrijke ecologische verbindingzone. Daarom wordt deze middenberm door het toepassen van ander maaibeheer en het doorzaaien van een bloemrijk mengsel omgevormd tot een bloemrijke berm.

3.6 Aanleg van 230 m2 bloemrijke berm bij WoZoCo De Ommedijk.

De Leysloot vormt een ecologische verbindingzone tussen de Dwarswating en de Houtkamp. Naast de natuurvriendelijke oever, die in 2011 gerealiseerd is, zal in 2012 230 m2 bloemrijke berm bij WoZoCo De Ommedijk worden aangelegd.

Prestatie-indicatoren

Cijfer dat het groen scoort in de tevredenheids enquête voor bewoners	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
% van het openbaar groen is duurzaam en onderhoudsarm			20%	40%	60%	80%
% bomen dat goed scoort bij de VTA-controle	Nulmeting (VTA inspectie)		70%	85%	95%	95%
Toename soortenrijkdom in de grote groenvlakken			nulmeting	5%	10%	15%
Totale toename m1 natuurvriendelijke oever (tussen haakjes is optel som)			1900	1900 (3800)	1900 (5700)	1900 (7600)
Totale toename van m2 natuurvriendelijk groen in 2015, 75000m2			1875	1875	1875	1875

4 E. Speelplaatsen

Inleiding

Speel- en ontmoetingsplaatsen dragen ertoe bij dat kinderen, jeugd en jongeren elkaar in een informele sfeer ontmoeten. Dit bevordert de sociale vaardigheden, het (samen)spel en de creativiteit. Leiderdorp kent diverse soorten speelvoorzieningen, zoals speelplaatsen, trapvelden (voetbal, basketbal, skatebaan) en jongerenontmoetingsplekken. Speelplaatsen moeten voldoen aan wettelijke veiligheidseisen.

Doel	Via het bieden van speel- en ontmoetingsplaatsen voor jongere kinderen en jeugdigen dragen wij bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden, sociale contacten en creativiteit.		
Smart doel	1. In 2015 voldoen we nog steeds aan de norm dat minimaal 3% van de ruimte gebruikt kan worden als speelruimte	2. Alle openbare speelvoorzieningen zijn heel en veilig	3. Speelvoorzieningen zijn in 2015 onderhoudsvriendelijker en duurzamer
Activiteiten 2012	1.1 Onderzoek naar het verminderen van het aantal speelvoorzieningen waarbij de hoeveelheid speelruimte aan de gewenste norm blijft voldoen	2.1 • (twee)jaarlijkse hoofdinspectie op veiligheid • Drie functionele controlerondes	3.1 Speelplaatsen renoveren met duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen.
Prestatie-indicator	Aantal formeel ingerichte speelplaatsen	Aantal aandachtspunten bij de grote inspecties	Aantal te renoveren speelplaatsen

Wat willen we bereiken?

1. In 2015 kan nog steeds minimaal 3% van de ruimte gebruikt worden als speelruimte.

Het gaat hierbij om 3% van het uitgegeven gebied (gebied met bouwbestemming zoals woningen, winkels, kantoren). Bij speelruimte gaat het behalve om formeel ingerichte speelplaatsen ook om informele plekken waar gespeeld kan worden zoals grasvelden en pleintjes.

2. Alle speelplaatsen zijn heel en veilig

Overeenkomstig de eisen in het Warenwetbesluit veiligheid attractie- en speeltoestellen en de Europese normen 1176 en 1177 voldoen alle speelplaatsen aan deze eisen. Uit de laatste inspectie zijn aandachtspunten naar voren gekomen die inmiddels zijn verholpen.

3. In 2015 zijn de speelvoorzieningen onderhoudsvriendelijker en duurzamer.

Bij renovatie en/of vernieuwen van speelplaatsen, wordt gebruik gemaakt van onderhoudsvriendelijke en duurzame materialen. Sinds 2007 worden speelplaatsen bij renovatie duurzaam en onderhoudsvriendelijk ingericht.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Onderzoek naar het verminderen van het aantal speelvoorzieningen waarbij de hoeveelheid speelruimte aan de gewenste norm blijft voldoen

We gaan onderzoeken of we in verschillende wijken het aantal formeel ingerichte speelplaatsen kunnen verminderen. Hierbij brengen we in beeld waar we in bepaalde wijken bestaande, grotere en centraal gelegen speelplaatsen handhaven en de kleinere speelplaatsen in die buurt kunnen reduceren. Deze reductie houdt in dat op deze speelplaatsen de onveilige speelelementen worden verwijderd en niet meer worden vervangen. Afhankelijk van de speelruimte in de betreffende wijk kunnen we ervoor kiezen de vrijkomende ruimte in te richten als informele speelplaats. Met deze activiteit vermindert het aantal formeel ingerichte speelplaatsen, maar blijft de informele speelruimte op peil.

2.1 (twee)jaarlijkse hoofdinspectie op veiligheid en drie functionele controlerondes

Door alle formeel ingerichte speelplaatsen (twee)jaarlijks te inspecteren, bewaken we de veiligheid en wordt de onderhoudstoestand van speelelementen inzichtelijk gehouden. De uitkomsten worden verwerkt in een logboek. Op basis van de inspectiegegevens en de controlerondes worden waar nodig aanpassingen verricht aan speelelementen.

3.1 Speelplaatsen renoveren met duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen.

We gaan speelplaatsen renoveren waarbij we gebruik maken van duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen. In 2012 wordt conform het onderhoudsplan één speelplaats/trapveld gerenoveerd.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
De hoeveelheid speelruimte in het openbaar toegankelijk gebied	≥3%	≥3%	≥3%	≥3%	≥3%	≥3%
Aantal formeel ingerichte speelplaatsen	90	90	80	70	70	70
Aantal aandachtspunten bij de grote inspecties	19	20	15	12	12	12
Aantal te renoveren speelplaatsen	2	2	1	3	3	2

4 F. Riolering

Inleiding

Riolering is en blijft een cruciaal middel om zorg te dragen voor de volksgezondheid en milieuhygiëne voor de mens. Ook het bergen, afvoeren en verwerken van afvalwater draagt bij aan een goede flora en fauna in de lokale watersystemen. Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP 2011-2015) vormt hierbij de leidraad.

Doel	Doelmatige inzameling en transport of verwerking van het afvalwater/hemelwater en doelmatige invulling geven aan de grondwaterzorgplicht		
Smart doel	1. De riolering moet in kwalitatief goede staat zijn.	2. Op middellange termijn is de afvoercapaciteit voldoende om wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen.	3. In 2013 is er inzicht in het grondwaterregime en worden de klachten structureel gemonitord en afgehandeld.
Activiteiten 2012	1.1 Het uitvoeren van reiniging en inspecties (ieder jaar).	2.1 Het aanpassen van rioolbuizen, overstorten, een deel van het rioolstelsel en een duiker.	3.1 Het opstellen van een grondwater (meet)plan en een drainage- beheerplan.
	1.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma.	2.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma.	3.2 Het opstellen van een meetplan Riolering (2012) en het opstellen en implementeren van een afkoppelplan (2011/2012).
	1.3 Uitvoeren van de projecten Meerburglaan, Engelendaal en Gallaslaan.	2.3 Uitvoeren van de projecten Meerburglaan, Engelendaal en Gallaslaan.	
Prestatie-indicator	Aantal Km geïnspecteerd riool (jaarlijks 10%).	De vuiluitworp dient te voldoen aan het emissie- en waterkwaliteitspoor (2014).	Monitoring en analyseren grondwaterstanden.
			Vermindering van aantal meldingen, klachten en waarnemingen.

Wat willen we bereiken?

1. De riolering moet in kwalitatief goede staat zijn.

Concreet betekent dit dat instortingen niet mogen voorkomen en de riolering waterdicht moet zijn zodat de toestroom van rioolvreemd water wordt beperkt.

Van de riolering is 80% van de rioollengte geïnspecteerd. Hiervan is de kwaliteit bekend. Dit betekent dat van 20% van de riolering de kwaliteit niet bekend is. Dit is niet gewenst. De riolering dient frequent gereinigd en geïnspecteerd te worden, zodat er actuele kwaliteitsgegevens voorhanden zijn en van 100% van de riolering inzicht is in de kwaliteit van de riolering.

2. De afvoercapaciteit is voldoende om wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen.

In de gemeente is een aantal locaties bekend met wateroverlast door optredende piekbuien (hemelwater). Het is wenselijk de locaties van wateroverlast nader te onderzoeken en na te gaan hoe hemelwater op andere wijze kan worden verwerkt.

De strategie hierachter is om de wateroverlast zoveel mogelijk te beperken op de middellange termijn (middels werk met werk maken).

De gemeente voldoet nog niet aan het emissie- en waterkwaliteitspoor. De waterkwaliteit kan worden verbeterd door het ophogen van de overstortdrempels in de riooloverstorten, het verbeteren van de doorstroming of het vergroten van de bergingscapaciteit in het rioolstelsel (door aanpassingen aan het rioolstelsel).

3. Inzicht krijgen in het grondwaterregime en in meldingen en klachten.

De grondwaterzorgplicht is een nieuwe zorgplicht voor gemeenten. In Leiderdorp zijn een aantal locaties bekend met wateroverlast door grondwater. Er is nog weinig bekend over grondwaterstanden, fluctuaties, grondwaterproblemen (zowel kwantitatief als kwalitatief), bodemkenmerken, funderingen etcetera. We gaan meer informatie verzamelen en analyseren.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Het uitvoeren van reiniging en inspecties (ieder jaar).

Jaarlijks wordt een operationeel programma riolering opgesteld om planmatig de maatregelen in beeld te hebben en te kunnen uitvoeren.

1.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma.

De rioolvervangingen worden nader onderzocht en voorbereid in het rioolvervangingsplan (1 maal per 2 jaar).

1.3 Uitvoeren van de projecten Meerburglaan, Engelendaal en Gallaslaan.

Een aantal projecten wordt dit jaar opgestart, waaronder de Meerburglaan/Buitendijklaan, Engelendaal en Gallaslaan omdat:

- De bewoners van de Meerburglaan en Buitendijklaan al jaren te maken hebben met water-op-sstraat situaties. Om kans water-op-sstraat situaties in de toekomst te verminderen en zo nodig proberen te voorkomen gaan we deze twee straten in zijn geheel ophogen tot de oorspronkelijke ontwerpniveau en de riolering vervangen;
- In de Gallaslaan en Engelendaal hebben zich vorig jaar twee calamiteiten voorgedaan in de riolering. De rioleringen zijn destijds voorzien van een tijdelijke (deel)reparatie. Deze tijdelijke deelreparatie worden nu vervangen door een definitieve oplossing voor de lange termijn. Dit houdt in dat we nu de riolering in de Gallaslaan en Engelendaal gaan vervangen.

2.1 Het aanpassen van rioolbuizen, overstorten, een deel van het rioelstelsel en een duiker.

Een afkoppelplan wordt opgesteld. Tevens worden preventief in enkele straten de kolken intensiever gereinigd om verstoppingen te voorkomen en de kans op wateroverlast te beperken.

2.2 Het opstellen van een rioolvervangingsplan en operationeel programma.

Ten slotte worden voor het watersysteem enkele verbeteringen aangebracht, door het aanpassen van een duiker voor een betere doorstroming.

3.1 Het opstellen van een grondwater (meet)plan en een drainage- beheerplan.

Informatie wordt o.a. verzameld door een centraal klachtenregistratie bij te houden, inclusief de klachtenafhandeling.

De grondwaterstanden worden hierna gemonitord om meer inzicht te krijgen in het grondwaterregime.

De drainagevoorzieningen die worden gebruikt worden beheerd door de gemeente. Hiervoor wordt een drainagebeheerplan opgesteld.

3.2 Het opstellen van een meetplan Riolering (2012) en het opstellen en implementeren van een afkoppelplan (2011/2012).

Een grondwater(meet)plan wordt opgesteld en uitgevoerd.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal incidenten in riool		0	0	0	0	0
Geïnspecteerd riool		80%	90%	100%	100%	100%
Ongezuiverde lozingen		1	1	1	1	1

4 G. Reiniging

Inleiding

De Reiniging verzorgt in eigen beheer de inzameling en het ter verwerking aanbieden van afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens. Dit gebeurt huis-aan-huis (de vuilnisauto), op wijkniveau (de milieucorner) en op gemeentelijk niveau (de milieustraat).

Het is van belang voor de Leiderdorpse burger dat deze inzameling op een zo'n goed mogelijke milieuhygiënische, kostenefficiënte en servicegericht manier plaats vindt.

Doel	Het in eigen beheer tegen een zo gunstig mogelijke prijs/kwaliteitverhouding inzamelen en ter verwerking aanbieden van afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens.
Smart doel	1. Het organiseren van de inzameling op een zo'n goed mogelijke milieuhygiënische, kostenefficiënte en servicegerichte manier door ontwikkelingen in de afvalbranche goed te volgen en deze zo nodig te implementeren in de bedrijfsvoering.
Activiteiten 2012	1.1 Het ontwikkelen van een nieuwe, goed geoutilleerde milieustraat. Deze zal in 2012 gerealiseerd worden. 1.2 Het afronden van een pilot, en hierna uitwerken van een planning voor ondergrondse containers voor restafval bij hoogbouw. Daarna zal er in het 1ste kwartaal 2012 een kredietaanvraag en een planning aan de raad worden voorgelegd om ervoor te zorgen dat alle wijkverzamelcontainers bij de hoogbouw ondergronds worden gebracht. 1.3 Het kritisch blijven volgen van de kwaliteit van dienstverlening bij de inzameldienst en milieustraat.
Prestatie-indicator	De kosten per huishouden zullen, behoudens indexatie, gelijk blijven en kostendekkend zijn.. Eens per 2 jaar zal er via het burgerpanel gevraagd worden hoe men de kwaliteit van de dienstverlening bij de inzameldienst en de milieustraat in Leiderdorp ervaart.

Wat willen we bereiken?

1. Het organiseren van de inzameling op een zo'n goed mogelijke milieuhygiënische, kostenefficiënte en servicegerichte manier door ontwikkelingen in de afvalbranche goed te volgen en deze zo nodig te implementeren in de bedrijfsvoering.

De Leiderdorpse huis-aan-huis inzameling staat op een hoog niveau door inzet van inzamelvoertuigen die volautomatisch en bedrijfseconomisch werken. Hierdoor zal het mogelijk zijn de kwaliteit van dienstverlening in de komende jaren te handhaven. De milieustraat en de bovengrondse wijkverzamelcontainers bij de hoogbouw zullen worden vervangen.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Het ontwikkelen van een nieuwe, goed geoutilleerde milieustraat.

Deze zal in 2012 gerealiseerd moeten zijn.

We zullen een nieuwe, goed geoutilleerde milieustraat ontwikkelen welke in 2012 gerealiseerd moet zijn.

1.2 Het afronden van een pilot, en hierna uitwerken van een planning voor ondergrondse containers voor restafval bij hoogbouw. Daarna zal er in het 1ste kwartaal 2012 een kredietaanvraag en een planning aan de raad worden voorgelegd om ervoor te zorgen dat alle wijkverzamelcontainers bij de hoogbouw ondergronds worden gebracht.

Een pilot met ondergrondse containers voor restafval bij de hoogbouw zal eind 2011 afgerond zijn. De resultaten hiervan zullen begin 2012 bekend zijn en indien deze positief zijn zal hierna in het 1ste kwartaal van 2012 een kredietaanvraag met planning aan de raad worden voorgelegd waarmee alle bovengrondse wijkverzamelcontainers bij de hoogbouw zullen worden vervangen door ondergrondse.

1.3 Ondergronds brengen van glas- en papiercontainers.

Op de planning voor 2012 staan de herinrichting Meerburglaan en Muzenlaan. Binnen deze herinrichtingsgebieden liggen in totaal 2 lokaties met bovengrondse milieucorners. Tijdens de herinrichting van de straten zullen deze ook ondergronds worden gebracht.

1.4 Het kritisch blijven volgen van de kwaliteit van dienstverlening bij de inzameldienst en milieustraat.

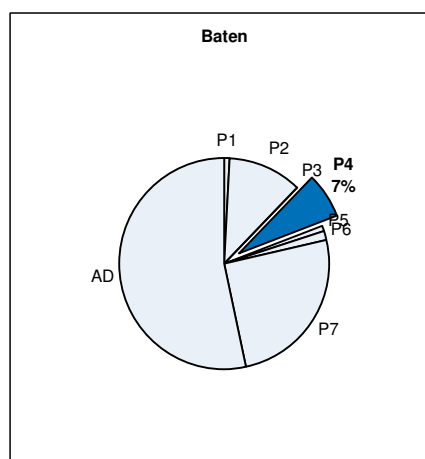
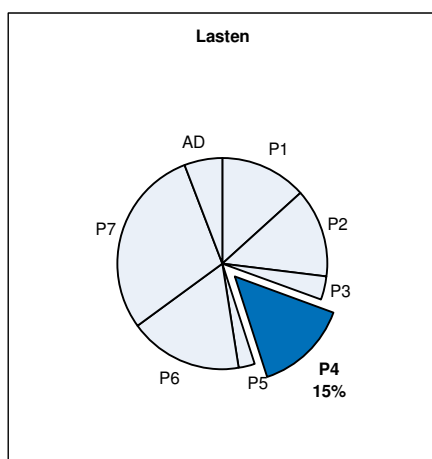
We zullen de kwaliteit van dienstverlening bij de reiniging kritisch blijven volgen.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
De kosten per huishouden zullen, behoudens indexatie, gelijk blijven en kostendekkend zijn.			Gemiddelde kosten per huishouding € 74,43	Gemiddelde kosten per huishouding € 74,43	Gemiddelde kosten per huishouding € 74,43	Gemiddelde kosten per huishouding € 74,43
Eens per 2 jaar zal er via het burgerpanel gevraagd worden hoe men de kwaliteit van de dienstverlening bij de inzameldienst en de milieustraat in Leiderdorp ervaart.			Minimaal 70% van de ondervraagde mensen van het burgerpanel zijn tevreden over de dienstverlening		Minimaal 70% van de ondervraagde mensen van het burgerpanel zijn tevreden over de dienstverlening	

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Specificatie programmakosten							
A Verkeer en vervoer	5.867	3.897	5.986	3.284	2.772	2.996	3.051
B Water	135	287	399	365	330	330	340
C Groen beleid en regio	65	85	85	78	75	75	75
D Openbaar groen	1.950	2.091	2.578	2.882	2.305	2.278	2.296
E Speelplaatsen	158	198	198	152	152	153	153
F Riolering	808	927	826	1.070	1.167	1.287	1.453
G Reiniging	2.790	2.749	2.695	2.864	3.211	3.159	3.213
Totaal programmakosten	11.773	10.233	12.766	10.695	10.011	10.277	10.581
BATEN							
Specificatie baten							
A Verkeer en vervoer	-84	-57	-2.215	-50	-50	-50	-50
B Water			-18				
C Groen beleid en regio							
D Openbaar groen	-13	-10	-432	-10	-10	-10	-10
E Speelplaatsen	0						
F Riolering	-1.082	-1.157	-1.157	-1.245	-1.313	-1.385	-1.461
G Reiniging	-3.317	-3.234	-3.234	-3.237	-3.237	-3.237	-3.237
Totaal baten	-4.495	-4.457	-7.054	-4.542	-4.610	-4.683	-4.759
SALDO							
Specificatie saldo							
A Verkeer en vervoer	5.783	3.840	3.771	3.234	2.721	2.946	3.001
B Water	135	287	382	365	330	330	340
C Groen beleid en regio	65	85	85	78	75	75	75
D Openbaar groen	1.937	2.081	2.146	2.871	2.295	2.268	2.286
E Speelplaatsen	158	198	198	152	152	153	153
F Riolering	-274	-229	-331	-175	-146	-99	-9
G Reiniging	-527	-485	-539	-373	-26	-78	-24
Saldo programma	7.277	5.776	5.712	6.153	5.401	5.595	5.822
Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)							
1 R0039 Egalisatiesres. riolering	163	95	196	53	30	-19	-118
2 R0040 Egalisatiesres.reiniging	233	270	323	117	-232	-181	-235
3 R0044 reserve betonnen bruggen	-1.800						
4 R0038 Egalisatiesreserve expl.lasten							
5 R0041 reserve verkoop aandelen Nuon	-1.328	-1.138	-1.138	-1.272			
6 R0990 Resultaat na bestemming							
7 R0035 Best. reserve jaarafsluiting	155		-155				
Saldo na bestemming	4.700	5.002	4.938	5.051	5.199	5.395	5.469

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

A. Bruggen

- Ten behoeve van het op afstand plaatsen van de brugbediening is in 2012 een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 65.000. Daarnaast wordt op de bediening van de brug in 2012 een voordeel verwacht.
- In 2011 was rekening gehouden met een versnelde afschrijving van oude investeringen ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon. Een deel hiervan wordt doorgeschoven naar 2012, dit is in 2011 nog niet in de begroting verwerkt. In totaal wordt € 728.000 ten laste van de reserve gebracht. In de kadernota is een extra dotatie in de voorziening infrastructuur aangevraagd ten behoeve van bruggen.
- In 2011 is de voorziening infrastructurele kunstwerken toegevoegd aan de voorziening infrastructuur (cf. Raadsbesluit 5/9/2011), hierdoor is in 2011 een verschuiving tussen baten en lasten ontstaan.

Wegen

- In 2011 was rekening gehouden met een versnelde afschrijving van de Vossiuslaan ad. € 410.000 ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon. Mogelijk zal dit worden doorgeschoven naar latere jaren, dit is nog niet in de begroting verwerkt.
- De dotatie voor 2012 is gebaseerd op de herijkte onderhoudsplanning voor wegen.

B. Het verschil tussen de jaren wordt veroorzaakt door de uitvoeringskosten van het waterplan, deze zijn niet ieder jaar gelijk.

C. Geen mutaties > € 50.000.

- D.
- In 2012 wordt eenmalig € 600.000 beschikbaar gesteld voor het omvormen van groen in Leiderdorp en werkzaamheden als gevolg van de VTA.
  - Vanuit 2010 is het restantbudget ten behoeve van Beeldkwaliteit eenmalig doorgeschoven naar 2011.
  - In 2011 was een taakstelling opgenomen voor de Bloemerd, deze is in de kadernota 2012 herzien en met ingang 2013 als taakstelling opgenomen.
  - In 2012 wordt meer doorbelasting van uren op onderhoud Groen verwacht dan in 2011, dit komt mede door de geplande omvorming. Dit leidt tot een nadeel op deze begrotingspost van € 137.000.
  - In 2011 is de voorziening Groenstructuren toegevoegd aan de voorziening waterwegen (cf. Raadsbesluit 5/9/2011), hierdoor is in 2011 een verschuiving tussen baten en lasten ontstaan.

E. De dotatie in de voorziening Sport en Spel is conform kadernota 2012 verlaagd met € 25.000.

F. De exploitatielasten en kapitaallasten zijn verwerkt conform het in 2011 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan. De rioolheffing is naast de inflatiecorrectie van 2% verhoogd met 5,5% op basis van het in 2011 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, waarmee de totale stijging uitkomt op 7,5% (€ 88.000).

G. De afvalverwerking is opgenomen conform de begroting van de GEVULEI voor 2012.

Aan de reiniging (inzameling en verwerking) wordt € 113.000 meer doorbelast aan uren van de afdelingen Gemeentewerken en Gemeentewinkel ten opzichte van 2011.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

A. Bruggen

Vanaf 2013 wordt een bezuiniging verwacht van € 60.000, mede als gevolg van het op afstand plaatsen van de brugbediening van verschillende bruggen.

In 2012 wordt rekening gehouden met de eenmalige versnelde afschrijving ad. € 547.000 van een aantal investeringen in houten bruggen ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon.

Wegen

Het onderhoud aan de wegen wordt gedurende een periode van 2 jaar getemporiseerd door een tijdelijke korting op wegen van jaarlijks € 112.500 (2012+2013). Om te voorkomen dat het onderhoudsniveau structureel achteruit gaat wordt de korting uit 2012 en 2013 in de jaren 2014 en 2015 weer gecompenseerd.

VRI's

De vervanging van de VRI's staan gepland vanaf 2012. De geraamde kapitaallasten zullen de komende jaren stijgen.

- B. Het verschil tussen de jaren wordt veroorzaakt door de uitvoeringskosten van het waterplan, deze zijn niet ieder jaar gelijk.
- C. Geen mutaties > € 50.000.
- D. - In 2012 wordt eenmalig € 600.000 beschikbaar gesteld voor het omvormen van groen in Leiderdorp en werkzaamheden als gevolg van de VTA.
  - Conform de kadernota 2012 is met ingang 2013 een taakstelling opgenomen voor de Bloemerd.
  - In meerjarenbeeld verschillen de bedragen van de areaaluitbreiding.
- E. Geen mutaties > € 50.000.
- F. De exploitatielasten en kapitaallasten zijn verwerkt conform het in 2011 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan.
- G. Stijging in de kapitaallasten vanaf 2013 als gevolg van milieustraat en ondergrondse containers.

Verklaring mutatie reserves

- 1. In de jaren 2012 en 2013 wordt er gestort in de reserve riolering. Vanaf 2014 wordt er uit de reserve onttrokken als gevolg van de kosten conform het vGRP dat in 2011 is vastgesteld.
- 2. In 2012 wordt er gestort in de reserve reiniging. Vanaf 2013 wordt er uit de reserve onttrokken als gevolg van de kosten van het ondergronds brengen van de wijkverzamelcontainers en de nieuwe milieustraat.
- 3. Geen mutaties > € 50.000.
- 4. Geen mutaties > € 50.000.
- 5. In 2012 is rekening gehouden met een versnelde afschrijving van oude investeringen in houten bruggen ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon ad. € 547.000.

In 2012 wordt eenmalig € 600.000 beschikbaar gesteld voor het omvormen van groen in Leiderdorp en werkzaamheden als gevolg van de VTA.

Ten behoeve van het op afstand plaatsen van brugbediening en het afboeken van de taakstelling in 2012 een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 125.000.
- 6. Geen mutaties > € 50.000.
- 7. Geen mutaties > € 50.000.

PROGRAMMA 5: WONEN EN ONDERNEMEN

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Ruimtelijke ordening
- B. Woonbeleid
- C. Economische zaken
- D. Milieu

5 A. Ruimtelijke ordening

Inleiding

Wij scheppen de ruimtelijke voorwaarden om invulling te kunnen geven aan een aantrekkelijke en plezierige leefomgeving waar onze inwoners samen kunnen leven, wonen en werken, in rust en ruimte. Wij doen dit in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, marktpartijen en andere overheden. Dit programma vormt daarmee het ruimtelijk kader voor onder andere de programma's 4d en 7.

Doel	Kaders scheppen voor het behouden en waar mogelijk versterken van de ruimtelijke kwaliteit van Leiderdorp.		
SMART doel	1. Eind 2012 is er een beeld van de gewenste ruimtelijke kwaliteit van Leiderdorp in 2030.	2. Uiterlijk 1 januari 2013 zijn alle bestemmingsplannen in Leiderdorp niet ouder dan 10 jaar en vanaf 2014 is het ruimtelijk beleid actueel	3. Vanaf 2012 worden voor elke ruimtelijke ontwikkeling specifieke randvoorwaarden geformuleerd
Activiteiten 2012	1.1 Opstellen structuurvisie	2.1 a) Afronden bestemmingsplan Hoven b) Afronden bestemmingsplan Oude Dorp c) Afronden bestemmingsplan W4 d) Afronden bestemmingsplan De Bloemerd e) Opstellen ontwerp Bestemmingsplan Zuidwest	3.1 Opstellen voorwaarden voor Driemasterlocatie
		2.2 Beleid inventariseren en actualiseren	3.2 Opstellen voorwaarden voor Willem de Zwijgerlaanlocatie 3.3 Opstellen voorwaarden voor ontwikkelingslocaties uit de gebiedsvisie WAL
Prestatie-indicator	Vastgestelde structuurvisie %	bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar	Aantal geformuleerde ruimtelijke voorwaarden

Wat willen we bereiken?

1. Kader voor ruimtelijke kwaliteit

Het is in het kader van de WRO verplicht om voor het grondgebied van de gemeente Leiderdorp een structuurvisie te hebben. In samenspraak met inwoners, ondernemers en andere relevante partijen in Leiderdorp wordt in 2012 onderzocht en bepaald hoe de ruimtelijke kwaliteit vorm moet worden gegeven (visie) en welke randvoorwaarden daarbij van belang zijn om te komen tot een goed leefklimaat (afwegingskader).

2. Actuele bestemmingsplannen

Het is van belang dat inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden zekerheid hebben over hun (leef)omgeving. Het is wettelijk verplicht beleid juridisch planologisch vast te leggen en bestemmingsplannen actueel te houden. Daarom zijn alle

bestemmingsplannen in Leiderdorp op 1 januari 2013 niet ouder dan 10 jaar. En is het ruimtelijk beleid dat in de afgelopen jaren is vastgelegd in diverse beleidsdocumenten uiterlijk in 2014 actueel.

3. Specifieke randvoorwaarden

In Leiderdorp vinden ontwikkelingen plaats en worden projecten uitgevoerd die positieve of negatieve gevolgen hebben voor de ruimtelijke kwaliteit en omgeving. Naast de gemeente zijn ook veelal andere (markt)partijen initiatiefnemer daarvan. Om de ruimtelijke kwaliteit te handhaven of te versterken is het belangrijk in een vroegtijdig stadium randvoorwaarden mee te geven.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Opstellen structuurvisie Leiderdorp.

Dit plan geeft op basis van een ruimtelijk beeld voor het grondgebied van de gemeente richting aan de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit voor de komende 20 jaar. Het vormt daarmee het beleidskader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

2.1 Afronden bestemmingsplannen.

- a) In 2011 is gestart met het opstellen van bestemmingsplan Hoven. Dit bestemmingsplan zal de bestemmingsplannen Voorhof, Binnenhof, Buitenhof en Leyhof vervangen. In 2012 kan het bestemmingsplan door de raad vastgesteld worden.
- b) Het bestemmingsplan Oude Dorp is als gevolg van tracébesluit voor de Rijksweg A4 in 2011 opnieuw gestart. De huidige bestemmingsplannen dateren uit eind jaren '70, begin jaren '80. In 2012 kan het bestemmingsplan Oude Dorp worden vastgesteld.
- c) Bestemmingsplan W4 is in 2011 opnieuw opgestart. In 2004 heeft het ontwerpplan ter visie gelegen. Door de vernietiging van het tracébesluit voor de verbreding van de Rijksweg A4 kon het plan niet worden vastgesteld. In 2012 wordt het ontwerp opgesteld en kan het bestemmingsplan worden vastgesteld.
- d) Bestemmingsplan De Bloemerd. Het oude plan dateert uit 1960. In 2011 is als gevolg van raadsbesluit van december 2010 de bestemmingsplanprocedure gestart en een ontwerp opgesteld. In 2012 kan het bestemmingsplan door de Raad worden vastgesteld.
- e) Het geldende bestemmingsplan Zuidwest dateert uit 2003. In 2012 wordt gestart met de bestemmingsplanprocedure zodat het nieuwe bestemmingsplan voor het verstrijken van de 10 jaren termijn door de raad kan worden vastgesteld.

2.2 Beleid inventariseren en actualiseren.

Het ruimtelijk beleid voor Leiderdorp is in diverse regelingen vastgelegd. In 2012 wordt het geldende beleid geïnventariseerd en beoordeeld op actualiteit. Er worden criteria benoemd voor het bepalen van de actualiteit. Er wordt een planning gemaakt voor de actualisatie van het beleid. Indien nodig en mogelijk wordt verouderd beleid nog in 2012 geactualiseerd.

3.1 Opstellen voorwaarden voor Driemasterlocatie

De Driemasterschool vertrekt in 2013 naar de Brede School West. De locatie van de Driemasterschool komt dan beschikbaar voor een nieuwe ontwikkeling. De gemeente is eigenaar van deze locatie en kan met de nieuwe ontwikkeling de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied versterken. In 2012 worden ruimtelijke randvoorwaarden geformuleerd die als kader dienen voor de uiteindelijke ontwikkeling van deze locatie.

3.2 Opstellen voorwaarden voor Willem de Zwijgerlaanlocatie

Eind 2012 vertrekt de kinderopvang aan de Willem de Zwijgerlaan naar de Brede School Oude Dorp. Daarmee komt deze locatie vrij voor een andere ontwikkeling. De gemeente is eigenaar van deze locatie. Voor deze locatie geldt dat de ruimtelijke kwaliteit kan worden versterkt. In 2012 worden ruimtelijke randvoorwaarden geformuleerd die als kader dienen voor de uiteindelijke ontwikkeling van deze locatie.

3.3 Opstellen voorwaarden voor ontwikkelingslocaties uit de gebiedsvisie WAL

Eind 2012 zijn de ontwikkelingslocaties uit de gebiedsvisie Willem-Alexanderlaan uitgewerkt in concrete voorwaarden.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Ruimtelijk kader voor heel Leiderdorp			Vastgesteld structuurplan			
% van de bestemmingsplannen niet ouder dan 10 jaar			100%	100%	100%	100%
ruimtelijke randvoorwaarden			4	2	2	2

5 B. Woonbeleid

Inleiding

Wij willen dat er voor onze inwoners in Leiderdorp voldoende passende woningen in een prettige woonomgeving zijn. Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor starters en senioren. Wij werken daarbij nauw samen met de woningbouwcorporatie uit Leiderdorp, andere (markt)partijen, de regio Holland Rijnland en andere overheden.

Doel	Voldoende woningen en diversiteit in woningen om te voorzien in de woningbehoefte van onze inwoners		
SMART doel	1. Uiterlijk in 2020 is het woningaanbod voor de aandachtsgroepen (starters, ouderen, statushouders, minder validen etc.) passend	2. Tot 2020 wordt bij nieuwbouw 30% sociale woningbouw gerealiseerd	3. Tot 2020 wordt voor alle sociale huurwoningen binnen de regionale kaders lokaal maatwerk gerealiseerd
Activiteiten 2012	1.1 Analyse van de woonbehoefte afronden en kaders voor woonvisie voorbereiden	2.1 Vastleggen van randvoorwaarden voor woningbouw bij nieuwe projecten	3.1 Vastleggen van lokaal maatwerk in regionale verordening en convenant
	1.2 Uiterlijk 1 januari 2013 is het woonbeleid voor Leiderdorp vastgelegd	2.2 Vastleggen van voorwaarden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen	3.2 Vastleggen van lokaal maatwerk mogelijkheden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen
Prestatie-indicator	% toegewezen woningen in Leiderdorp aan statushouders overeenkomstig de taakstelling		
	% toegewezen woningen in Leiderdorp aan bijzondere doelgroepen overeenkomstig taakstelling		
	Aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp		
	% sociaal van totaal aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp		
	% van vrijkomende sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan leiderdorpers		
% nieuw opgeleverde sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan leiderdorpers			

Wat willen we bereiken?

1 Uiterlijk in 2020 is het woningaanbod voor de aandachtsgroepen (starters, ouderen, statushouders, minder validen etc) passend

Het woningaanbod voor starters, ouderen, statushouders, minder validen etc. is op dit moment in kwantitatieve en kwalitatieve zin niet passend. De huidige woonvisie voor Leiderdorp dateert van 2003 en sluit niet meer goed aan op de huidige woningmarkt. Wij streven op basis van de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek uit 2011 er naar dat in 2020 het woningaanbod voldoet aan de behoefte.

2 Tot 2020 wordt bij nieuwbouw 30% sociale woningbouw gerealiseerd

De komende jaren wordt een aantal projecten met woningbouw gerealiseerd. Wij willen daarbij strak sturen op het realiseren van minimaal 30% sociale woningbouw bij deze nieuwbouw. Daarbij sluiten wij aan bij de regionale afspraken over sociale woningbouw bij nieuwbouwprojecten.

3 Tot 2020 wordt voor alle sociale huurwoningen binnen de regionale kaders lokaal maatwerk gerealiseerd

Op dit moment worden bestaande en nieuwe woningen in de sociale sector in Leiderdorp niet alleen aan Leiderdorpers maar ook aan inwoners van buiten Leiderdorp toegewezen. Wij willen tot 2020 dat 30% van de bestaande sociale huurwoningen en 100%

van de sociale nieuwbouw huurwoningen voor Leiderdorpers beschikbaar zijn. Daarbij sluiten wij aan bij de regionale afspraken over lokaal maatwerk bij sociale woningbouw.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Analyse van de woonbehoefte afronden en kaders voor de woonvisie voorbereiden

Wij willen begin 2012 met de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek de achterstand goed in beeld hebben en op basis daarvan de uitgangspunten voor de woonvisie opstellen.

1.2 Uiterlijk 1 januari 2013 is het nieuwe woonbeleid voor Leiderdorp vastgelegd

Vervolgens worden de uitgangspunten uitgewerkt naar concreet beleid; dit beleid wordt vastgelegd in de Woonvisie 2012. Wij besteden daarbij aandacht aan de verschillende doelgroepen in Leiderdorp, ook in het kader van de opgave op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Naast het vastleggen van de beleidsdoelstellingen zal ook worden ingegaan op de realisering van het beleid. Wij stellen de Woonvisie in samenspraak met onder meer de woningbouwcorporatie op.

2.1 Vastleggen van randvoorwaarden voor woningbouw bij nieuwe projecten

Wij leggen voor nieuwe projecten die door ons of door andere partijen in Leiderdorp in 2012 worden geïnitieerd randvoorwaarden vast met betrekking tot 30% sociale woningbouw.

2.2 Vastleggen van voorwaarden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen

Aan het eind van elk jaar maken wij afspraken over de prestaties die Rijnhart Wonen en wij ten opzichte van elkaar in het volgende jaar moeten leveren. In de prestatieafspraken die we eind 2012 zullen overeenkomen nemen we ook afspraken op over 30% sociaal bij nieuwbouwprojecten.

3.1 Vastleggen van lokaal maatwerk in regionale verordening en convenant

Wij sturen erop dat de mogelijkheden voor toepassen van lokaal maatwerk worden vastgelegd in de Regionale Huisvestingsverordening en in het convenant met de corporaties.

3.2 Vastleggen van lokaal maatwerk mogelijkheden in prestatieafspraken met Rijnhart Wonen

Wij maken in 2012 met Rijnhart Wonen een prestatieafpraak over de maximale toepassing van lokaal maatwerk.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
% toegewezen woningen in Leiderdorp aan statushouders overeenkomstig de taakstelling	(%)	(%)	100%	100%	100%	100%
% toegewezen woningen in Leiderdorp aan bijzondere doelgroepen overeenkomstig taakstelling			100%	100%	100%	100%
Aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen, waarvan:		161	36	89	4	
- Ommedijk		124				
- Heerlijk Recht		27				
- Vlechtbaan (omgebouwd)			36			
- Schans van Valdez				25		
- Meas				60		
- Hoofdstraat 124-126				4		
- Hoofdstraat 213-221					4	
% sociaal van totaal aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp			30%	30%	30%	30%
% van vrijkomende sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan leiderdorpers				30%	30%	30%
% nieuw opgeleverde sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan leiderdorpers				100%	100%	100%

5 C. Economische zaken

Inleiding

Wij willen diverse soorten ondernemerschap en een onderscheidend en evenwichtig winkelaanbod in Leiderdorp behouden en waar mogelijk versterken. Wij scheppen daarvoor de kaders en bieden ondernemers daarbij zoveel mogelijk ruimte. Wij werken nauw samen met onze ondernemers, Leiderdorpse Ondernemers Vereniging, Kamer van Koophandel, andere (markt)partijen, de regio en de provincie.

Doel	Ruimte voor verschillende soorten ondernemerschap en winkelvoorzieningen	
Smart doel	1. Voor 2013 is de economische ontwikkelingsrichting voor Leiderdorp tot 2018 bepaald en de uitvoering door de gemeente in 2018 gerealiseerd	2. Uiterlijk in 2014 kunnen meer detailhandelsbranches dan t.o.v. peildatum 2011 gevestigd worden op De Baanderij
Activiteiten 2012	1.1 Uitvoeren van evaluatie van het Economisch beleidsplan uit 2006 en opstellen van een actueel economisch beleidsplan	2.1 Formuleren en vastleggen van de ontwikkelingsrichting voor de detailhandel en de toegestane branches op Baanderij.
	1.2 Opstellen van een gemeentelijk uitvoeringsprogramma	2.2 Formuleren van de gemeentelijke taken en uitvoeren van de acties voor 2012
Prestatie-indicator	Tevredenheid onder ondernemers over economisch beleid	Toegestane branches t.o.v. 2011 op de Baanderij

Wat willen we bereiken?

1. Formuleren en implementeren van de gewenste economische ontwikkelingsrichting

Het geldende economisch beleid voor Leiderdorp is na een tussenevaluatie in 2005 voor de periode van 2006 tot 2008 geformuleerd. Sinds dat moment is de economie en de economische situatie behoorlijk veranderd. Daarnaast willen wij dat ondernemers in Leiderdorp zo veel mogelijk ruimte krijgen voor hun activiteiten. Wij hebben beperkte mogelijkheden om de economische ontwikkelingen daadwerkelijk te beïnvloeden; wel kunnen we duidelijk maken waar we voor staan of de gewenste richting aan geven en faciliteren en voorwaarden scheppen. Wij willen daarom dat voor 2013 de economische ontwikkelingsrichting voor de periode tot 2018 is geformuleerd en dat de voorwaarden daarvoor uiterlijk in 2018 gerealiseerd zijn.

2. Uitbreiding soorten detailhandelsbranches op De Baanderij

Op bedrijventerrein De Baanderij is al geruime tijd detailhandel gevestigd. Door diverse ontwikkelingen op het bedrijventerrein De Baanderij ontstaat daar meer ruimte voor detailhandel. Op dit moment is slechts een beperkt aantal detailhandelsbranches toegestaan terwijl de eigenaren/ondernemers ook andere branches daar willen vestigen. Wij willen met aandacht voor een evenwichtig en onderscheiden detailhandelsaanbod zoals dat nu in Leiderdorp bestaat meer ruimte bieden voor detailhandelsontwikkelingen op De Baanderij.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Uitvoeren van evaluatie van het Economisch beleidsplan uit 2006 en opstellen van een actueel economisch beleidsplan

Wij gaan de doelstellingen en resultaten van het huidige economisch beleidsplan evalueren en de uitgangspunten voor de economische ontwikkelingsrichting van Leiderdorp formuleren. Vervolgens gaan we een actueel beleidskader opstellen. Daarbij brengen we ondermeer de behaalde resultaten en de actuele economische situatie in beeld en formuleren actuele doelstellingen en activiteiten. Daarbij zullen we ook de Leiderdorpse ondernemers, ondernemersvereniging, de Kamer van Koophandel en andere relevante partijen betrekken alsook afstemming zoeken met de regio.

1.2 Opstellen van een gemeentelijk uitvoeringsprogramma

Vervolgens stellen we een gemeentelijk uitvoeringsprogramma voor de komende jaren op. Dit uitvoeringsprogramma bepaalt welke activiteiten wanneer door de gemeente uitgevoerd worden en welke middelen daarmee gemoeid zijn. Daarmee worden ook de gemeentelijke uitkomsten geborgd. Daarbij zullen we ook waar mogelijk prestatie-indicatoren benoemen.

2.1 Formuleren en vastleggen van de ontwikkelingsrichting voor de detailhandel en de toegestane branches op Baanderij.

Wij gaan een notitie opstellen waarin we benoemen welke detailhandelsontwikkelingen op De Baanderij zijn toegestaan. De uitkomsten van de update van de structuurvisie detailhandel Leiderdorp uit 2011 en de uitkomsten van het onderzoek naar verruimingsmogelijkheden in 2011 gebruiken we als input hiervoor. Wij betrekken naast de ondernemers en de ondernemersvereniging ook de regio en de provincie daarbij.

2.2 Formuleren van de gemeentelijke taken en uitvoeren van de acties voor 2012

Wij zullen daarnaast ook de gemeentelijke activiteiten en taken benoemen om deze ontwikkelingen daadwerkelijk mogelijk te maken. We voeren de taken die voor dat jaar zijn geformuleerd nog in 2012 uit.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Klanttevredenheid onder ondernemers over economisch beleid				6		
Vastgesteld economisch beleidsplan.			1			
Toegestane soorten branches op De Baanderij t.o.v. 2011			>16			

5 D. Milieu

Inleiding

Wij willen meer duurzaamheid in Leiderdorp en richten ons daarbij op klimaatneutraliteit & energiebesparing, verbeteren van de luchtkwaliteit, schone en zuinige mobiliteit, duurzame gebiedsontwikkeling & duurzaam bouwen en energie uit afval.

Daarbij werken we nauw samen met de Regionale Milieudienst West Holland, onze inwoners, bedrijven en woningbouwcorporatie en andere partijen. De wettelijke taken worden door de Regionale Milieudienst uitgevoerd.

Doel	Realiseren van meer duurzaamheid in Leiderdorp
Smart doel	1. Uiterlijk begin 2015 is de Duurzaamheidsagenda 2011-2014 gerealiseerd.
Activiteiten 2012	1.1 Afspraken maken over de uitvoering van de taken door de milieudienst.
	1.2 Borgen van de uitvoering in en door de gemeentelijke organisatie.
	1.3 Evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2011-2014.
Prestatie-indicator	In 2011/2012 vast te stellen o.b.v. de Duurzaamheidsagenda

Wat willen we bereiken?

1. Duurzaamheidsagenda

De Duurzaamheidsagenda 2011-2014 is eind 2011 vastgesteld. In deze agenda is het milieubeleid van onze gemeente en de uitvoering daarvan voor deze periode vastgelegd. De doelstellingen zijn gericht op klimaatneutraliteit & energiebesparing, verbeteren van de luchtkwaliteit, schone en zuinige mobiliteit, duurzame gebiedsontwikkeling & duurzaam bouwen en energie uit afval. In de duurzaamheidsagenda zijn waar mogelijk normen voor de beleidsdoelen opgenomen die in de programmabegroting van 2013 opgenomen worden. Wij sturen erop dat de duurzaamheidsagenda in 2015 door ons en de milieudienst gerealiseerd is.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Afspraken maken over de uitvoering van de taken door de milieudienst.

In het uitvoeringsprogramma van de duurzaamheidsagenda zijn acties, plannen en projecten opgenomen, waarvan de gemeente de trekker is. Deze zijn nog niet expliciet toebedeeld aan een afdeling. Begin 2012 zullen we de verantwoordelijke afdeling benoemen. Daarnaast maken we met de verantwoordelijke afdeling concrete afspraken over de uitvoering in 2012.

1.2 Borgen van de uitvoering in en door de gemeentelijke organisatie.

Ook de milieudienst is trekker van een groot aantal acties, plannen en projecten uit het uitvoeringsprogramma. Wij maken in 2012 met de milieudienst concrete afspraken over de uitvoering daarvan in het volgende jaar.

1.3 Evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2011-2014.

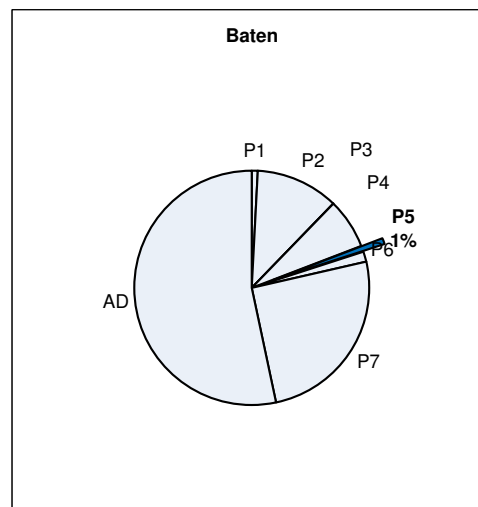
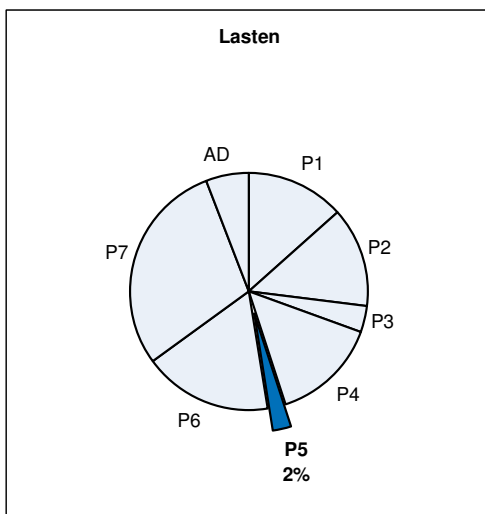
Het uitvoeringsprogramma is voor vier jaar. In die periode zullen er projecten aflopen en nieuwe worden gestart. Daarom wordt de uitvoering en de resultaten van het programma ten minste tweejaarlijks geëvalueerd. Eind 2012 gebeurt dit voor de eerste 2 jaar. De milieudienst voert de evaluatie uit. Op basis van de evaluatie kan de uitvoering worden bijgestuurd.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
n.v.t.						

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Specificatie programmakosten							
A Ruimtelijk beleid	1.223	1.004	1.325	1.029	1.053	1.018	1.009
B Woonbeleid	50	113	153	192	96	101	101
C Economische zaken	21	50	50	61	55	61	55
D Milieu	471	503	617	497	475	475	475
Totaal programmakosten	1.764	1.670	2.144	1.779	1.680	1.654	1.640
BATEN							
Specificatie baten							
A Ruimtelijk beleid	-709	-603	-656	-633	-633	-633	-633
B Woonbeleid	-511	-22	-22	-23	-23	-23	-23
C Economische zaken							
D Milieu	-25		-41				
Totaal baten	-1.245	-625	-719	-655	-655	-655	-655
SALDO							
Specificatie saldo							
A Ruimtelijk beleid	514	401	668	396	420	385	376
B Woonbeleid	-461	91	131	169	74	78	78
C Economische zaken	21	50	50	61	55	61	55
D Milieu	445	503	576	497	475	475	475
Saldo programma	519	1.044	1.425	1.124	1.025	999	985
Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)							
1 R0006 Egal.reserv.omgevingsvergunning	-24						
2 R0010 Res. milieu			-50				
3 R0020 Res. sociale woningbouw	-267		137	-100			
4 R0038 Egalisatiereserve expl.lasten							
5 R0041 reserve verkoop aandelen Nuon							
6 R0990 Resultaat na bestemming	-93		-272				
7 R0035 Best. reserve jaarafsluiting	134		-134				
Saldo na bestemming	269	1.044	1.105	1.024	1.025	999	985

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. - Er worden meer uren begroot door de Gemeentewinkel cluster Bouwen, wonen en heffen omdat het beheer van de BAG erbij is gekomen, waardoor de kosten met € 43.000 toenemen.
  - In 2011 is conform kadernota 2010 eenmalig € 95.000 beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een structuurvisie.
- B. Geen mutaties > € 50.000.
- C. Geen mutaties > € 50.000.
- D. - In 2011 is er subsidie beschikbaar voor geluidisolatie woningen.
  - In de algemene uitkering ontvingen we tot 2012 een SLOK uitkering die doorgezet werd naar de Milieudienst.
  - N.a.v. een amendement bij de besluitvorming van de nota Reserve en Voorzieningen is bij het opheffen van de reserve Milieu het saldo bestemd om te doteren in de nieuw te vormen voorziening Milieubeleidsplan.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A. Geen mutaties > € 50.000.
- B. In 2012 is er € 100.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een lokale woonvisie ten laste van de reserve sociale woningbouw.
- C. Geen mutaties > € 50.000.
- D. Geen mutaties > € 50.000.

Verklaring mutatie reserves

1. Geen mutaties > € 50.000.
2. Geen mutaties > € 50.000.
3. In 2012 is er € 100.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een lokale woonvisie ten laste van de reserve sociale woningbouw.
4. Geen mutaties > € 50.000.
5. Geen mutaties > € 50.000.
6. Geen mutaties > € 50.000.
7. Geen mutaties > € 50.000.

PROGRAMMA 6: BESTUUR, BURGERZAKEN EN VEILIGHEID

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Algemene regionale samenwerking
- B. Bestuur en dienstverlening
- C. Openbare orde en veiligheid
- D. Brandweer en rampenbestrijding

6 A. Algemene regionale samenwerking

Inleiding

De komende 10 jaar is Leiderdorp bestuurlijk zelfstandig in staat om de bestuurlijke opgaven waar de gemeente voor staat te realiseren. Dat doen wij onder andere door samen te werken met omliggende gemeenten. Op deze manier willen wij voor onze burgers effectief en efficiënt zijn en gebruik maken van kennis en kunde binnen de regio. We hebben daartoe onze visie vastgesteld in de zogeheten "Paprikanotitie". Hierin wordt als uitgangspunt gekozen voor samenwerking in de Leidse regio waar mogelijk en wenselijk.

Doel	Kaders scheppen voor het behouden en waar mogelijk versterken van de ruimtelijke kwaliteit van Leiderdorp.	
SMART doel	1. Betere krachtenbundeling in Holland Rijnland voor strategische onderwerpen.	2. Betere krachtenbundeling op uitvoeringsniveau op de schaal van de Leidse Regio.
Activiteiten 2012	1.1 De Leidse regio bundelt haar krachten in uitvoering	2.1 Het Leiderdorps regiomodel wordt gebruikt in de Leiderdorps organisatie
	1.2 Strategische onderwerpen/ belangen worden behartigd op de schaal van Holland Rijnland	2.2 Leiderdorp is in elke belangrijke (strategische) groep in de regio vertegenwoordigd
	1.3 Actualisering Paprikanotitie	
Prestatie-indicator	Voor dit subprogramma zijn geen prestatie-indicatoren benoemd.	

Wat willen we bereiken?

1. Strategische samenwerking in Holland-Rijnland

Onderwerpen op het strategisch niveau stemmen wij af op de schaal van Holland Rijnland. Doel van deze samenwerking is regionaal beleid vast te stellen voor zaken die het individueel belang van een gemeente overstijgen, zoals de regionale structuurvisie, afstemming tussen gemeenten bevorderen en de belangenbehartiging van de gemeenten op Randstadniveau.

2. Operationele samenwerking in Leidse Regio

Uitvoerende taken/ samenwerking in uitvoering wordt in eerste instantie gedaan op de schaal van de Leidse Regio. Het doel van deze samenwerking is het verminderen van de kwetsbaarheid van de organisaties, het delen van kennis en het behalen van efficiencywinst.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 De Leidse regio bundelt haar krachten in uitvoering

De gemeenten in de Leidse regio stemmen op politiek, bestuurlijk en ambtelijk niveau met elkaar af op gemeentegrensoverschrijdende dossiers.

Een van de onderdelen van het Leiderdorps regiomodel is de wijze van advisering en delen van informatie met College, Raad, Management en Ambtelijk apparaat (Croma). Hierdoor ontstaat transparantie in advisering en samenhang van belangen.

1.2 Strategische onderwerpen/ belangen worden behartigd op de schaal van Holland Rijnland

Leiderdorp wil een leidende rol blijven spelen in regionale samenwerking. Hiervoor worden bestuurlijke ontwikkelingen actief gevolgd en waar nodig in het belang van Leiderdorp, wordt actief ingezet op sturing.

1.3 Actualisering Paprikanotitie

Leiderdorp heeft het voortouw genomen door haar visie op regionale samenwerking neer te leggen in een strategische visie; de Paprikanotitie. In 2012 wordt gekeken of en op welke wijze een actualisatie van de Paprikanotitie gewenst is.

2.1 Het Leiderdorps regiomodel wordt gebruikt in de Leiderdorpse organisatie

In 2012 start Leiderdorp met de gemeenten Leiden, Zoeterwoude en Oegstgeest Servicepunt⁷¹ dat de ondersteunende processen als financiën, HRM enz. voor de vier deelnemende gemeenten gaat verzorgen.

2.2 Leiderdorp is in elke belangrijke (strategische) groep in de regio vertegenwoordigd

Als er voor nieuwe uitvoeringstaken op regionale schaal wordt samengewerkt, wordt in eerste instantie samengewerkt met de gemeenten in de Leidse regio.

6 B. Bestuur en dienstverlening

Inleiding

Wij worden hét portaal van de overheid, dus niet alleen voor gemeentelijke zaken maar ook voor onderwerpen op provinciaal en landelijk niveau. De gemeentewinkel is verantwoordelijk voor de dienstverlening aan burgers en ondernemers. Er wordt gewerkt om de dienstverlening aan de burgers en ondernemers gemakkelijker, minder bureaucratisch en transparanter te maken.

Dit gebeurt o.a. door het koppelen van gegevens van verschillende overheidsinstanties, zowel interne als externe partijen. Op deze manier willen wij tevens de administratieve lasten voor burgers en bedrijven verminderen.

Doel	Betere dienstverlening	
SMART doel	1. Burgers (en bedrijven) hebben 1 loket voor de overheid, waarin 80% van de vragen in 1 keer wordt afgehandeld in 2015.	2. De kwaliteit van de dienstverlening wordt door de klant minimaal beoordeeld op 7,5.
Activiteiten 2012	1.1 Informatie ontsluiten naar de voorkant.	2.1 Ontwikkelen kwaliteitshandvest en servicenormen
	1.2 Inrichten voorkant (Klantcontactcentrum c.q. KCC)	2.2 Samenwerken met partners organiseren (regiogemeenten, sociale dienst, milieudienst, BRW, politie etc.)
Prestatie-indicator	Meetgegevens (koppeling systemen aan voorkant)	Kwaliteitshandvest en servicenormen en uitkomst KTO.
	Meetgegevens (aantal producten en % afgehandeld aan voorkant)	Dienstverleningsovereenkomsten gesloten met alle partners

Wat willen we bereiken?

1 Burgers (en bedrijven) hebben 1 loket voor de overheid, waarin 80% van de vragen in 1 keer wordt afgehandeld.

Loket voor de klant waarin minimaal 80% van de vragen in 1 keer wordt beantwoord in 2015.

2 De kwaliteit van de dienstverlening wordt door de klant minimaal beoordeeld op 7,5.

De kwaliteit van de dienstverlening wordt beoordeeld met een 7,5.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Informatie ontsluiten naar de voorkant

Eenmalig gegevensgebruik organiseren en kennis ontsluiten van achterkant naar voorkant (KCC). Basis- en subadministraties koppelen aan klant- en zaakvolgsysteem t.b.v. het KCC.

1.2 Inrichten voorkant (Klantcontactcentrum c.q. KCC)

Regie op klantvraag organiseren. M.a.w. het KCC inrichten met voldoende gekwalificeerd personeel tot 2014/2015.

Projectopdracht formuleren voor efficiënte inrichting KCC (betere dienstverlening tegen minder kosten).

Efficiënter inrichten van processen (gebruikmakend van nieuwe digitale mogelijkheden) op basis van de businesscase. Door kanaalsturing en eenmalig gegevensgebruik kunnen werkprocessen zowel aan de voorkant (de huidige afdeling GWI) als ook in de rest van de organisatie efficiënter worden ingericht.

2.1 Ontwikkelen kwaliteitshandvest en servicenormen

Ontwikkelen en vaststellen kwaliteitshandvest en servicenormen voor de dienstverlening aan klanten (fysiek en digitaal).
Jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek houden en de uitkomsten daarvan via een continu verbeterproces borgen in onze processen en dienstverlening.

2.2 Samenwerken met partners organiseren (regiogemeenten, sociale dienst, milieudienst, BRW, politie etc.)

Afspraken maken of samenwerken met regiopartners c.q. overheden ter ondersteuning van de gestelde doelen. Afspraken vastleggen in convenanten of dienstverleningsovereenkomsten.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Klanttevredenheid	7,8	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Aantal afgehandelde klantvragen via KCC			60%	65%	70%	80%

6 C. Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Wij willen het veiligheidsniveau voor bewoners en bezoekers van Leiderdorp behouden in objectief en subjectief opzicht.

Dit doen wij door het voeren van integraal veiligheidsbeleid, waarbij de gemeente de regiefunctie vervult. Een middel om dit te bereiken is toepassing van de methode Kernbeleid Veiligheid, waarbij het veiligheidsterrein wordt ingedeeld in verschillende beleidsvelden. Het is noodzakelijk partijen binnen de samenleving van Leiderdorp en daarbuiten, te betrekken bij het veiligheidsbeleid, waarbij ieder invulling geeft aan de eigen rol en verantwoordelijkheid.

Doel	Het huidige hoge veiligheidsniveau voor bewoners en bezoekers van Leiderdorp behouden, zowel in objectief als in subjectief opzicht.		
Smartdoel	1. Door het terugdringen van huiselijk geweld en het aantal (woning)inbraken en overvallen, het creëren van een veilige woon- en leefomgeving voor 2014.	2. Door het terugdringen van jeugdoverlast en het verminderen van overmatig alcohol en drugsgebruik van jongeren, het veiligheidsgevoel vergroten.	3. Door intern te werken aan crisisbeheersing en door samenwerking in district en regio eind 2013 aan het regionaal normenkader en de wettelijke verplichtingen voldoen.
Activiteiten 2012	1.1 Ketenbenadering: met betrokken partners uitvoering geven aan de Wet tijdelijk huisverbod	2.1 Aansluiting zoeken bij het veiligheidshuis	3.1 Procesdeelplannen up-to-date houden.
	1.2 Toolkit huiselijk geweld inzetten om mensen te informeren en een norm te stellen.	2.2 Volgens de Shortlistmethode jongeren monitoren t.b.v. passende aanpak	3.2 Informatiemanagers aanstellen en integreren in de gemeentelijke rampenorganisatie.
	1.3 Keurmerk Veilig Wonen promoten en de regie erop vergroten.	2.3 Formulieren van alcohol (en drugs-) beleid, ook specifiek gericht op jongeren.	3.3 Over gemeentegrenzen samenwerken, o.m. door in pools te werken.
	1.4 Aansluiten bij campagne meer veiligheid op straat, bewustwording en handelingsperspectief.		3.4 Mono en multidisciplinaire oefeningen organiseren in (inter)gemeentelijk verband binnen de hele crisisbeheersingsketen.
Prestatie-indicator	Aantal woninginbraken Aantal overvallen	Aantal meldingen van jeugdoverlast	Audit crisisbeheersing (scan gemeentelijke processen)
	Subjectieve veiligheidsbeleving via Veiligheidmonitor		Evaluatie op de te houden oefeningen.

Wat willen we bereiken?

1. Veilige woon- en leefomgeving voor 2014.

Huiselijk geweld is veelvoorkomend en heeft grote maatschappelijke impact. Ook inbraken, vooral in woningen, maar ook overvallen en geweld op straat hebben enorme impact op mensen die daar direct, maar ook indirect mee te maken hebben gehad. Door prioriteit te geven aan het tegengaan van huiselijk geweld, (woning-) en overvallen en geweld op straat, streven we naar een veilige woon- en leefomgeving voor 2014, zowel in objectieve cijfers als qua veiligheidsgevoel.

2. Vergroten veiligheidsgevoel door het terugdringen van jeugdoverlast.

Het gedrag van sommige jongeren wordt in veel gemeenten ervaren als probleem voor henzelf en voor hun omgeving: het genereert vaak (gevoelens van) onveiligheid. 'Jeugd en veiligheid' is daarom een belangrijk maatschappelijk vraagstuk. Door het terugdringen van jeugdoverlast en het verminderen van overmatig alcohol en drugsgebruik van jongeren streven we ernaar het veiligheidsgevoel vergroten.

3. Voldoen aan wettelijke verplichtingen inzake crisisbeheersing.

Met de Wet veiligheidsregio's moet een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige regionale organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing worden gevormd. Door intern te werken aan crisisbeheersing en door samenwerking in district en regio is het doel om eind 2013, zoals afgesproken aan het regionaal normenkader en de wettelijke verplichtingen te voldoen.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Ketenbenadering: met betrokken partners uitvoering geven aan de Wet tijdelijk huisverbod

Ten aanzien van huiselijk geweld gaan we werken volgens de ketenbenadering. Dat betekent dat we met betrokken partners in een keten gaan samenwerken om huiselijk geweld terug te dringen. Geen enkele instantie kan huiselijk geweld alleen effectief bestrijden. Politie, openbaar ministerie, GGD, reclassering, jeugdzorg, vrouwenopvang, maatschappelijk werk en andere hulporganisaties vormen een keten en moeten samen een sluitende aanpak realiseren.

1.2 Toolkit huiselijk geweld inzetten om mensen te informeren en een norm te stellen.

Het inzetten van de toolkit, feitelijk een publiekscampagne, wijst slachtoffers, omstanders en plegers de weg naar politie en hulpverlening. Ook wordt hiermee een norm gesteld: 'huiselijk geweld is niet acceptabel'. We maken daarbij gebruik van bestaande communicatieplannen en communicatie-middelen zoals posters en brochures.

1.3 Keurmerk Veilig Wonen promoten en de regie erop vergroten.

Eenzijds is het Keurmerk Veilig Wonen (KVV) een effectief instrument. Woningen met het KVV hebben tot 90% minder kans op een geslaagde inbraak. Anderzijds hebben mensen een eigen verantwoordelijkheid. De overheid stimuleert en informeert over het KVV.

1.4 Aansluiten bij campagne meer veiligheid op straat, bewustwording en handelingsperspectief.

Van de bevolking blijkt 30 tot 40 procent wel eens getuige te zijn geweest van agressie op straat, maar weet niet wat het dan moet doen. De campagne geeft de burger (of persoon met een publieke taak) handvatten om een bijdrage te kunnen leveren aan het terugdringen van agressie en geweld. Er wordt een beroep gedaan op iedereen die getuige is van geweld op straat en er worden tips aangedragen hoe je in zo'n situatie het beste kunt handelen. Door actie te ondernemen maken we het daders veel moeilijker en kan dit urgente maatschappelijke probleem worden teruggedrongen. De campagne is gericht op zowel burgers als overheidspersoneel en valt onder het programma 'veiligepublieketaak'. De campagne zal via verschillende media worden gecommuniceerd (gemeentebleden, persberichten, website, voorlichting etc.)

2.1 Aansluiting zoeken bij het veiligheidshuis

Om beter jeugdveiligheidsbeleid te kunnen voeren zal aansluiting worden gezocht bij het veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis richt zich onder meer op de bestrijding van jeugdcriminaliteit, door vroegtijdig in te grijpen en goede nazorg te bieden. Preventie is hierbij belangrijk, waarvan ook nazorg na detentie een belangrijk onderdeel is.

2.2 Volgens de methode Shortlistmethode jongeren monitoren t.b.v. passende aanpak

De meeste jeugdgroepen zorgen niet voor problemen, maar een deel wel. In Leiderdorp wordt door politie en gemeente gewerkt met de shortlistmethode, waarbij een indeling wordt gehanteerd in: hinderlijke groepen; overlastgevende groepen; en criminele groepen. Lokaal en met het veiligheidshuis wordt gestreefd naar een geïntegreerde aanpak.

2.3 Formuleren van alcohol (en drugs-) beleid, ook specifiek gericht op jongeren.

Het terugdringen van het gebruik van alcohol en drugs is ook vanuit gezondheidszorg een belangrijk uitgangspunt. Vanuit veiligheidsperspectief wordt de focus gericht op jeugd, mede gezien de relatie die overmatig alcoholgebruik (en drugsgebruik) heeft met overlast. Alcoholbeleid wordt geactualiseerd met specifiek aandacht voor jeugd en veiligheid.

3.1 Procesdeelplannen up-to-date houden.

Procesdeelplannen vormen het belangrijkste houvast voor de mensen die binnen de crisisbeheersing, in de warme fase uitvoering moeten geven aan hun taak. Om voorbereid te zijn dienen plannen zo actueel mogelijk te zijn. Regionaal zijn hierover afspraken gemaakt in het regionaal normenkader.

3.2 Informatiemanagers aanstellen en integreren in de gemeentelijke rampenorganisatie.

Met de invoering van het Netcentrisch werken is vooruitgang geboekt waar het gaat om binnen de crisisorganisatie om bij opschalingsituaties snel te komen tot eenduidig gedeeld totaalbeeld van de situatie. Implementatie van de werkwijze brengt met zich mee dat informatiemanagers moeten worden aangesteld binnen de gemeentelijke crisisorganisatie.

3.3 Over gemeentegrenzen samenwerken, o.m. door in pools te werken.

Ten behoeve van de efficiëntie en de kwaliteit van de crisisbeheersing is het noodzakelijk de samenwerking te zoeken. Poolvorming wordt binnen het district bezien en waar mogelijk.

3.4 Mono en multidisciplinaire oefeningen organiseren in (inter)gemeentelijk verband binnen de gemeentelijke crisisbeheersingsketen.

Naast het organiseren van pools, opleiding, functionarissen, materieel e.d. ten behoeve van de Wet veiligheidsregio's en regionale normenkader is er uiteindelijk maar één manier om daadwerkelijk te toetsen of alle wettelijke verplichtingen in het kader van de crisisbeheersing wel het gewenste effect zullen hebben. Meestal is de 'menselijke factor' toch de zwakste schakel. Oefenen en evalueren is dan de laatste en enige stap. 1x per jaar een multi-disciplinaire oefening en 1x per jaar een bestuurlijke (beleids) oefening.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Aantal aangiftes woninginbraken	103	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Aantal aangiftes geweldsdelicten	87	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Aantal incidenten jeugdoverlast	164	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Audit Crisisbeheersing	nulmeting	25%	40% (tussenmeting)	80%	100%	100% (eindmeting)

6 D. Brandweer en rampenbestrijding

Inleiding

Wij willen een krachtige brandweerorganisatie is in een complexe samenleving toch effectief en efficiënt het hoofd kan bieden aan steeds ingewikkelder en ingrijpende incidenten.

Om die reden zijn de brandweerkorpsen in Hollands Midden geregionaliseerd en maakt voorheen het korps Brandweer Leiderdorp onderdeel uit van één brandweerorganisatie Brandweer Hollands Midden. Het werkgebied van de Brandweer Hollands Midden bestrijkt het noordelijk deel van de provincie Zuid-Holland en strekt zich uit van de Duin- en Bollenstreek in het noorden via het Groene Hart naar de Krimpenerwaard in het zuiden en telt ruim 750.000 inwoners.

Doel	Op gebied van brandveiligheid en rampenbestrijding zoveel mogelijk risico's voor zijn of erop voorbereid zijn en in de repressie hulp bieden aan mens en dier.		
Smart doel	1. Tijdig voorkomen van risicovolle situaties.	2. Voorbereid zijn om snel en vakbekwaam te kunnen reageren bij incidenten en crises.	3. Hulp bieden aan mens en dier.
Activiteiten 2012	1.1 Uitvoeren van de advies en toezichttaken op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing).	2.1 Zorgen voor continuïteit van de dienstverlening op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing).	3.1 Uitvoeren van de operationele (en eventueel optionele) basisbrandweezorg en de regionale taken.
Prestatie-indicator	Dienstverleningsovereenkomst	Dienstverleningsovereenkomst	Dienstverleningsovereenkomst

Wat willen we bereiken?

1/2/3. Doelen 1 tot en met 3, zoals geformuleerd

Een goed uitvoering van de taken die onderdeel uitmaken van de veiligheidsketen. Dat betekent proactie, preventie: tijdig voorkomen van risicovolle situaties; preparatie: voorbereid zijn om snel en vakbekwaam te kunnen reageren bij incidenten en crises; repressie en nazorg: hulp bieden aan mens en dier.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Uitvoeren van de advies en toezichttaken op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing).

Het geven van veiligheidsadviezen in de planningsfase maatregelen formuleren en controles uitvoeren om de veiligheid te verbeteren.

1.2 Zorgen voor continuïteit van de dienstverlening op gebied van brandveiligheid (en crisisbeheersing).

Zorgen dat de brandweer goed voorbereid is zodat als zich een incident voordoet, dat men goed opgeleid, getraind en geoefend is, maar ook dat de omstandigheden zo zijn, dat er snel en met goed materieel kan worden uitgerukt.

1.3. Uitvoeren van de operationele (en eventueel optionele) basisbrandweezorg en de regionale taken.

Het werkelijk optreden bij incidenten, welke van uiteenlopende aard kunnen zijn. Er valt te denken aan het blussen van branden, uitbreiding van brand voorkomen, duiken, gevaarlijke stoffen meten en opruimen, hulp bij stormschade en waterschade, gaslekkages opsporen, dieren in nood bevrijden, patiënten takelen en diverse opruimwerkzaamheden.

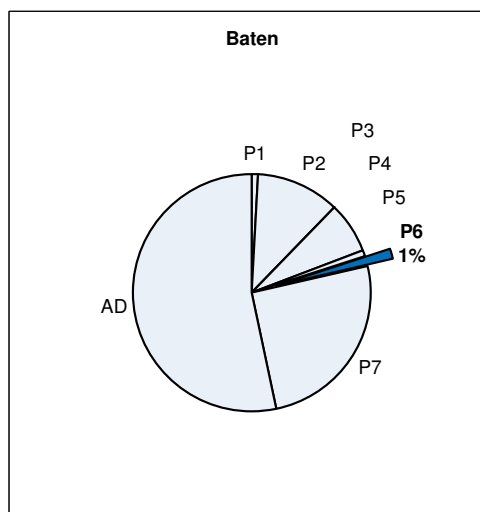
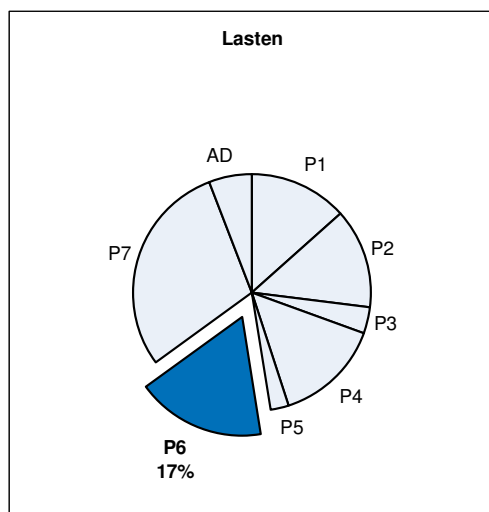
Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Dienstverleningsovereenkomst*						

* Gezien de regionalisering is er op dit moment sprake van een overgangsfase. Op 6 okt. wordt het nieuwe regionale dekingsplan vastgesteld door het AB van de veiligheidsregio. De dienstverleningsovereenkomst dient nog te worden vastgesteld. Hieruit volgen in de toekomst nieuwe prestatie-indicatoren. Voorbeeld: het percentage opkomsttijden van de brandweer binnen de grens zoals in de zorgnorm is vastgesteld.

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000		Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
	Specificatie programmakosten							
A	Algemene regionale samenwerking	1.182	1.322	1.342	1.369	1.355	1.355	1.355
B	Bestuur en dienstverlening	9.745	9.650	10.166	9.568	9.079	8.856	8.493
C	Openbare orde en veiligheid	356	352	332	365	365	365	365
D	Brandweer en rampenbestrijding	1.115	1.284	1.276	1.337	1.292	1.292	1.292
	Totaal programmakosten	12.399	12.608	13.116	12.639	12.092	11.868	11.506
BATEN								
	Specificatie baten							
A	Algemene regionale samenwerking	-313						
B	Bestuur en dienstverlening	-963	-923	-945	-905	-905	-905	-905
C	Openbare orde en veiligheid	-13	-8	-8	-8	-8	-8	-8
D	Brandweer en rampenbestrijding	-13						
	Totaal baten	-1.301	-930	-952	-913	-913	-913	-913
SALDO								
	Specificatie saldo							
A	Algemene regionale samenwerking	869	1.322	1.342	1.369	1.355	1.355	1.355
B	Bestuur en dienstverlening	8.782	8.727	9.221	8.662	8.173	7.950	7.588
C	Openbare orde en veiligheid	344	345	325	358	358	358	358
D	Brandweer en rampenbestrijding	1.103	1.284	1.276	1.337	1.292	1.292	1.292
	Saldo programma	11.098	11.678	12.164	11.727	11.179	10.956	10.593
Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)								
1	R0021 Res. rekenkamer	11						
2	R0023 Reserve voormalig pers	-416	-227	-215	-177	-153	-109	-42
3	R0036 Egalisatie kst.Begraafplaats	-38	-41	-41	-60			
4	R0042 res regionale investeringsfonds RIF	-571	-571	-571	-571	-571	-571	-571
5	R0043 reserve regionalisering	-130	-40	-40	-271	-181	-59	
6	R0045 reserve GR Oude Rijnzone	1.500	-300	-300	-300	-300	-300	-300
7	R0038 Egalisatiereserve expl.lasten	463	-1.246	-1.269	-243	-225	338	-189
8	R0041 reserve verkoop aandelen Nuon							
9	R0990 Resultaat na bestemming	-181		-67				
10	R0035 Best. reserve jaarafsluiting	209		-209				
	Saldo na bestemming	11.944	9.254	9.452	10.105	9.748	10.254	9.491

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. Geen mutaties > € 50.000.
- B.
  - Conform de kadernota is de dotatie aan de voorziening overdracht wethouderspensionen verhoogd met € 50.000.
  - In 2011 zijn er hoge eenmalige kosten m.b.t. de bouw van het nieuwe gemeentehuis begroot, in 2012 zijn deze eenmalige kosten er niet meer.
  - De functie van juridisch controller is ingezet voor de bezuiniging op de personele lasten.
  - De betaling aan Servicepunt71 loopt grotendeels via dit programma.
  - De extra uitgaven voor het IBP zijn opgenomen conform de kadernota 2012.
- C. Geen wijzigingen > € 50.000.
- D. De in de kadernota opgenomen extra kosten voor het gebouw Simon Smitweg van € 45.000 staan hier verantwoord.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A. Geen mutaties > € 50.000.
- B.
  - In verband met de overgang van diverse medewerkers naar Servicepunt71 wordt het MT met ingang van 2013 verkleind met 0,75 fte.
  - In het meerjarenbeeld loopt de taakstelling op inkoopvoordelen op voor 2013 € 319.473 en 2014 en 2015 € 322.719.
  - De taakstelling bezuiniging materieel uit de kadernota 2012 loopt in het meerjarenbeeld op van € 100.946 voor 2013 en 2014 naar € 149.946 voor 2015.
  - De doorbelasting van de diverse afdelingen naar de producten is conform de capaciteitsplanning van 2012 geboekt voor alle jaren. De verschillen in capaciteit staan op dit product verantwoord (2013 € 101.938, 2014 € 117.934 en 2015 € 116.580).
  - Conform de Kadernota 2012 is er een besparing ingeboekt voor het efficiënt inrichten van de dienstverlening vanaf 2013 en 2014.
  - Conform de Kadernota 2012 is er een besparing ingeboekt inzake deregulering handhaving bouw en wonen vanaf 2013.
  - Daarnaast zijn er nog de schommelingen tussen de jaren van de kosten van het informatie beleidsplan.
- C. Geen mutaties > € 50.000.
- D. Geen mutaties > € 50.000.

Verklaring mutatie reserves

- 1. Geen mutaties > € 50.000.
  - 2. Via de reserve voormalig personeel lopen de mutaties conform de te verwachten wachtgeldverplichtingen van het voormalig Er vinden voor de jaren 2011, 2012 en 2013 toevoegingen plaats in verband met een in 2011 nieuw ontstane wachtgeldverplichting.
  - 3. In 2012 vindt een laatste onttrekking uit de reserve begraafplaats plaats. Na deze onttrekking is de reserve leeg, voor de jaren erna kan daardoor geen onttrekking plaatsvinden terwijl op deze begrotingspost wel een tekort bestaat.
  - 4. Betreft de jaarlijkse onttrekkingen voor de RIF bijdragen, de betalingen vinden plaats via programma 6A.
  - 5. De conceptbegroting 2012 van het servicepunt is verwerkt. De bij het bedrijfsplan opgenomen frictiekosten zijn nog niet geraamd. Deze zullen uitsluitend uit de reserve worden onttrokken indien deze zich voordoen. Alsdan wordt een begrotingswijziging opgesteld.
  - 6. Betreft de jaarlijkse onttrekking voor de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Oude Rijnzone.
  - 7. Via deze reserve loopt de egalisatie van de exploitatielasten van, het nieuwe gemeentehuis, het groot onderhoud van de sportvelden van Alecto, de Brede School West, de verbouwing van de Buit, de terugstorting van het IBP, de Bloemer, het MEC.
- 8-10 Geen mutaties > € 50.000.

PROGRAMMA 7: GRONDONTWIKKELING

In dit programma worden de volgende prestatiegebieden behandeld:

- A. Grondontwikkeling Algemeen
- B. Grondontwikkeling Centrumplan
- C. Grondontwikkeling W4

7 A. Grondontwikkeling Algemeen

Inleiding

De locatie Driemaster aan de Wilddreef 2a zal vrijkomen na realisatie van de Brede School West op de locatie hoek Leeuwerikstraat/ Vronkenlaan. Basisschool de Driemaster is een van de drie scholen die in de BSW onderdak vindt.

In het beleidskader voor de ontwikkeling van de locatie Brede School West heeft de gemeenteraad in zijn vergadering van 12 februari 2007 vastgelegd dat woningbouw mogelijk is op de vrijgevallen Driemaster locatie. Onderzoek naar herontwikkeling van deze locatie is noodzakelijk.

Doel	Herstructurering Driemasterlocatie	
SMART doel	1. Functiewijziging van maatschappelijk naar wonen in 2013.	2. Passende stedenbouwkundige herontwikkeling teneinde herinvulling en herbesteding van de leegkomende locatie te realiseren.
Activiteiten 2012	1.1 Randvoorwaarden en kaders opstellen door de afdeling Beleid in 2012 (hierbij wordt verwezen naar Programma 8A Ruimtelijke Ordening)	2.1 Ruimtelijke Ordeningstraject (bestemmingsplan, vergunningen, etc.) uitzetten. IBO inspraak traject uitzetten.
Prestatie-indicator	Worden nog vastgesteld op basis van de beleidsnotitie, die in 2012 aan uw raad wordt aangeboden.	

Wat willen we bereiken?

1. Functiewijziging van maatschappelijk naar wonen

De behoefte aan schoolbestemming wordt minder door de zogenoemde "brede scholen", terwijl er nog steeds grote behoefte is aan woningbouwlocaties. Deze locatie leent zich, gelet op de huidige omgeving met veel woningen, uitstekend voor nieuwe woningbouw. De functiewijziging dient uiterlijk 2013 gereed te zijn.

2. Passende stedenbouwkundige herontwikkeling

Dit is voorshands de laatste locatie waar de gemeente, mede als eigenaar, kan sturen in de bestemming en bouw mogelijkheden. Dat doet de gemeente graag in nauw overleg met de belanghebbenden. Er zal een IBO traject volgen met als doel een mede door de omgeving "gedragen" plan te ontwikkelen.

Dat laat onverlet dat de gemeente zich tevens als subdoel stelt om een nog nader te bepalen minimale opbrengst te genereren (kostendekkend).

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Randvoorwaarden en kaders opstellen door de afdeling Beleid in 2012 (hierbij wordt verwezen naar Programma 8A Ruimtelijke Ordening)

In 2012 de randvoorwaarden en beleidskaders opstellen inzake de herontwikkeling van de locatie door de Afdeling Beleid.

2.1 Ruimtelijke Ordeningstraject (bestemmingsplan, vergunningen, etc.) uitzetten. IBO inspraak traject uitzetten.

Alvorens randvoorwaarden ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad zal er een IBO inspraaktraject worden gevolgd waarbij bewoners gelegenheid krijgen invloed uit te oefenen.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Moeten nog worden vastgesteld						

7 B. Grondontwikkeling Centrumplan

Inleiding

Het project Centrumplan heeft als hoofddoel het realiseren van een aantrekkelijker woon- en leefklimaat in Leiderdorp. Kloppend hart van Leiderdorp.

Dat doen wij o.a. door het realiseren van een levendiger centrum met een groter aantal openbare functies en het aantrekkelijker maken om te verblijven in het gebied door opwaardering van de openbare ruimte en uitbreiding van het winkelareaal.

Doel	Door uitbreiding van winkelareaal en het aantrekkelijker maken van het centrumgebied een aantrekkelijker woon- en leefklimaat in Leiderdorp maken	
SMART doel	1. Het ten opzichte van 2010 verbeteren en vergroten met ongeveer 7.500m ² bvo van het winkelareaal in Winkelhof in 2015	2. Het openbaar gebied in het centrum uiterlijk in 2015 ten opzichte van 2010 kwalitatief hoogwaardiger in te richten.
Activiteiten 2012	1.1 Oplevering nieuw gemeentehuis uiterlijk 1-1-2012	2.1 Het openbare gebied rondom Winkelhof, na uitbreiding, wordt aanzienlijk verbeterd/opgewaarderd zodat een plein ontstaat waar men prettig kan verblijven.
	1.2 Oplevering (oude) gemeentehuis aan Wereldhave uiterlijk 1-5-2012	2.2 Promenade tot kruispunt Laan van Berendrecht/Engelendaal doortrekken en veilige oversteek maken voor langzaam verkeer
	1.3 Inrichtingsplan opstellen en inspraak omwonenden (klankbordgroep)	
Prestatie-indicator	Waardering van bewoners voor het Kloppend Hart	
	Vaststelling bestemmingsplan Nieuw Centrum	
	Afgifte omgevingsvergunning	
	Sloop gemeentehuis (GH) en oplevering bouwrijp grond aan Wereldhave	
	Oplevering/overdracht oude gemeentehuis (GH)	
	Start bouw/oplevering	Oplevering openbaar gebied
	Uitbreiding Winkelhof	Hoogwaardige inrichting verblijfsgebied
Meting tevredenheid bezoekers Winkelhof		

Wat willen we bereiken?

1 Winkelhof qua winkelareaal uitbreiden

Door het realiseren van een groter aantal openbare functies en het aantrekkelijker maken van het winkelgebied wordt het aantrekkelijker om (langer) te verblijven in het centrum. Het vergroten van het aantal functies is eigenlijk al deels gerealiseerd in de vorm van het sociaal cultureel centrum De Sterrentuin. Thans rest met name de uitbreiding van het winkelareaal in Winkelhof met ongeveer 7500 m² bruto verhuurbaar oppervlakte

2 Het openbaar gebied in het centrum kwalitatief hoogwaardiger in te richten

Rekening houdend met de plannen voor uitbreiding van Winkelhof zal de directe omgeving opnieuw worden ingericht. Doel is om het verblijven in het winkelcentrum en de omgeving aantrekkelijker te maken en dit uiterlijk 2015 te realiseren. In dat kader is de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het gebied belangrijk en dienen er voldoende parkeerplaatsen te worden gerealiseerd.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Oplevering nieuw gemeentehuis uiterlijk 1-1-2012

Het bouwen van een fysiek ingerichte nieuwbouw, flexibel en marktconform gemeentehuis waarin gewerkt kan worden op de beoogde 'nieuwe manier van werken'. Geplande oplevering is medio november 2011 en ingebruikname eind december 2011. De losse inrichting is Europees aanbesteed in 2011.

1.2 Oplevering (oude) gemeentehuis aan Wereldhave uiterlijk 1-2-2012

De sloopvergunning voor het gemeentehuis zal uiterlijk begin 2012 worden afgegeven. Het gemeentehuis is aan Wereldhave verkocht en oplevering is vastgelegd op 1-5-2012. De sloop is gepland in het voorjaar 2012. In verband met Flora en Faunawet zullen compenserende maatregelen worden getroffen voor de in het pand "gehuisveste" dwergvleermuizen. Voor het carillon zal een geschikte plaats in het centrum worden gezocht. Evenals voor de thans op het gemeentehuis aanwezige mast met alarmsignaal.

1.3 Inrichtingsplan opstellen en inspraak omwonenden (klankbordgroep)

Voor opwaardering en uitbreiding Winkelhof is op 24 september 2007 door de raad een schetsplan vastgesteld dat de basis is voor ontwikkeling van het bouwplan en afgifte bouwvergunning. Bestemmingsplan "Nieuw Centrum" is vastgesteld door de raad op 15 februari 2010 en 6 september 2010 marginaal gewijzigd. Medio 2011 heeft Wereldhave verzocht om aanpassing bouwplan. Voornemen is om in 2012 voor mogelijk aangepaste bouwplannen de benodigde vergunningen af te geven nadat hierover met alle partijen opnieuw overeenstemming is bereikt.

2.1 Het openbare gebied rondom Winkelhof, na uitbreiding, wordt aanzienlijk verbeterd/opgewaarderd zodat een plein ontstaat waar men prettig kan verblijven.

Een inrichtingsplan annex groentoets opstellen en vaststellen waarbij de toegankelijkheid en veiligheid in het openbare gebied wordt gewaarborgd en het groen zorgvuldig wordt ingepast. Het hoogwaardige zit o.a. in toepassing van betere materialen, bijzonder straatmeubilair en de inrichting van het geheel die het verblijven in die (openbare ruimte) voor jong en oud aantrekkelijk maakt. De promenade geldt als voorbeeld.

2.2 Promenade tot kruispunt Laan van Berendrecht/Engelendaal doortrekken en veilige oversteek maken voor langzaam verkeer

De uitbreiding Winkelhof maakt herinrichting van de omgeving noodzakelijk.

Bij het maken van die inrichtingsplannen zullen omwonenden betrokken worden en betrokken blijven. Ook tijdens de verbouwing/nieuwbouw zal Winkelhof en de omgeving goed bereikbaar moeten blijven. De uiteindelijk inrichting kan pas na realisatie van de uitbreiding gemaakt worden en staat gepland gereed te zijn eind 2014.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Waardering van bewoners voor het Kloppend Hart						
Vaststelling bestemmingsplan Nieuw Centrum	15-2 en 6-9	In werking en Uitspraak beroep	Zo nodig aanpassing			
Afgifte omgevingsvergunning			100 %			
Sloop GH en oplevering bouwrijp grond aan Wereldhave			2 ^e kwartaal			
Oplevering/overdracht oude gemeentehuis (GH)			1 ^e kwartaal			
Start bouw/oplevering			4 ^e kwartaal		oplevering	
Oplevering openbaar gebied						gereed
Uitbreiding Winkelhof			start	bouw	oplevering	
Hoogwaardige inrichting verblijfsgebied					aanleg	gereed
Meting tevredenheid bezoekers Winkelhof						enquête

7 C. Grondontwikkeling W4

Inleiding

De grondontwikkeling W4 dient voor het genereren van gelden waardoor het mogelijk wordt in 2012 onze bijdrage aan de verlengde verdiepte A4 te betalen.

We willen dit bereiken door het ontwikkelen van locaties binnen Leiderdorp met het oog op wonen, werken, water en wegen.

Doel	Generen van een bijdrage voor de verlengde en verdiepte A4	
SMART doel	1. In 2014 hebben wij in het plangebied W4 twee woonlocaties, Plantage en Mauritskwartier, tot ontwikkeling gebracht die financieel bijdragen aan de verlengde en verdiepte A4.	2. In 2015 hebben wij in het plangebied W4 drie werklocaties, Vierzicht, Bospoort, en kavel M in het Mauritskwartier tot ontwikkeling gebracht
Activiteiten 2012	1.1 Plantage: Onderhandelingen over grondbod, omgevingsvergunning in behandeling nemen, voorbereiden archeologische opgraving	2.1 Vierzicht: Ontwikkelaar ondersteunen bij acquisitie voor de kavels 1 en 5
	1.2 Mauritskwartier: Overdracht openbare ruimte, aanleg	2.2 Bospoort: Ontwikkelaar ondersteunen bij acquisitie voor de Paviljoens, civieltechnische voorbereiding voor komst Ikea en ontwikkeling Paviljoens.
	1.3 Boomgaardlaan, uitvoering/aanleg Kleine Zandput/Groene Scheg	2.3 Mauritskwartier: Ontwikkelaar ondersteunen bij acquisitie voor kavel M.
Prestatie-indicator	Bijdrage aan Rijkswaterstaat	
	Inrichting Munnikkenpolder	
	Het verplaatsen van de Munnikkenmolen en Meerburgmolen	
	Opleveren van fietspaden en fietsbruggen	
	Het verplaatsen van de kanovereniging naar de Munnikkenpolder	
	Het woonrijp opleveren van Weteringpark	
	Het afronden van het Groencompensatieplan	
	Opleveren bouwrijpe grond Plantage	Opleveren bouwrijpe grond Vierzicht kavel 1 en 5
	Woonrijp opleveren Mauritskwartier	Opleveren bouwrijpe grond Ikea
		Opleveren bouwrijpe grond paviljoens
	Bouwrijp opleveren kavel M Mauritskwartier	
	Het verplaatsen van de pannenkoekenboerderij	

Wat willen we bereiken?

1. Ontwikkelen twee woonlocaties in 2014

Opbrengsten uit de verkoop van woningbouw kavels dragen bij aan het behalen van het hoofddoel. W4 kent twee woningbouwlocaties, Mauritskwartier en Plantage. Mauritskwartier is in 2012 afgerond. Resteert de realisatie van circa 20 woningen op locatie Samsomveld en ter plaatse van de voormalige tennisvelden van Van Leeuwen.

De raad heeft bepaald dat bestaande randvoorwaarden en uitgangspunten uit het Definitief Stedenbouwkundig Ontwerp (DSO) 2008 zoveel mogelijk behouden dienen te blijven. Burgerparticipatie vindt plaats via een vastgesteld IBO-protocol. Risico voor de ontwikkeling is de overeenkomst met LTC de Munnik en STM. Deze partijen eisen nakoming van het contract. Uitgangspunt is dat in 2011 bestuurlijk positief wordt besloten over voortzetting van deze ontwikkeling en dat een nieuw stedenbouwkundig plan is voltooid is. Uit de onderhandelingen over het grondbod zal de hoogte van de bijdrage aan het hoofddoel nog moeten blijken.

2. Ontwikkelen drie werklocaties in 2015

Opbrengsten uit de verkoop van bouw kavels dragen bij aan het behalen van het hoofddoel. Op de werklocatie Vierzicht dienen nog twee kavels tot ontwikkeling worden gebracht en op Bospoort zijn drie kavels beschikbaar voor ontwikkeling: één voor een vestiging van Ikea, twee voor paviljoens. Verkoop van deze kavels genereert grondopbrengsten voor ons.

Doel is om zo spoedig mogelijk concrete ontwikkelingen te starten, maar alleen op basis van concrete private initiatieven. Op dit moment is uitgangspunt dat wij in 2015 bouwrijpe grond levert aan de ontwikkelaar. Bij het uitblijven van initiatieven zal in 2012 bij de behandeling van de GIG een aangepast voorstel worden gedaan voor de wijze waarop en mate waarin de kavels in Bospoort en Vierzicht zullen bijdragen aan het behalen van de doelen van W4.

Wat gaan we ervoor doen?

1.1 Plantage

Onderhandeling over een grondbod voor locatie Plantage, in behandeling nemen van de aanvraag voor een omgevingsvergunning en het voorbereiden van een archeologische opgraving.

1.2 Mauritskwartier

De wijk Mauritskwartier en openbare ruimte is gerealiseerd (gereed 4e kwartaal 2011). De overdracht van de openbare ruimte naar gemeentewerken vindt plaats in 2012.

1.3 Boomgaardlaan

Voor de reconstructie/definitieve aanleg van de ontsluitingsweg Boomgaardlaan wordt momenteel het DO/ Bestek gemaakt en in het 1e kwartaal van 2012 vindt de aanbesteding plaats. Uitvoering van de 1e fase van de Boomgaardlaan start in het 2e kwartaal van 2012 en is gereed in het 3e kwartaal van 2012. In 2012 start ook de uitwerking tot definitief ontwerp van fase 2 van de Boomgaardlaan. De aanbesteding Kleine zandput/Groene Schans zal in het 1e kwartaal van 2012 plaats vinden. De realisatie van dit park wordt in 2012 uitgevoerd.

2.1 Vierzicht

Kavel 1 en 5 verkopen via de ontwikkelaar. Op dit moment is er geringe belangstelling via de ontwikkelaar. Kavel 1 is al bouwrijp en na verkoop kan kavel 5 bouwrijp worden gemaakt. Wij trekken waar nodig samen met de ontwikkelaar op om potentiële kopers te interesseren voor de kavels. Bohemen maakt volop gebruik van social media en reclame-uitingen om de kavels onder de aandacht te brengen.

2.2 Bospoort

Ontwikkelen van Bospoort: Voor de periode 2011- 2013 is een onteigeningstraject voor de pannenkoekenboerderij voorzien. Wanneer tot een minnelijke overeenkomst wordt gekomen kan in 2012 gestart worden met realisatie, anders zal naar verwachting in 2013 de start van de realisatie van de vestiging van Ikea aan de orde zijn. In dat geval kan in 2014 Ikea gerealiseerd zijn. Daarvoor dienen de volgende werkzaamheden door ons te worden uitgevoerd:

- Realisatie Ikea: Activiteiten in 2012 bestaan uit het verwijderen van de voorbelasting, saneren van de grond. Het concept bestek laanontsluiting is gereed, echter de ontsluiting richting de Paviljoens dient aangepast te worden in het bestek op basis van de nieuwe bouwplannen van de paviljoens 1,2 en 3.
- Afhankelijk van het moment waarop de Pannenkoekenboerderij verplaatst kan worden kan voorbelasting worden aangebracht op de vrijkomende locatie.
- Indien zich één of meerdere kopers voor de Paviljoens aandienen kan, zodra daarvoor de vergunningen zijn afgegeven, begonnen worden met het bouwrijp maken: graven watergangen, aanleg inlaat en aanleg duikers.

2.3 Mauritskwartier

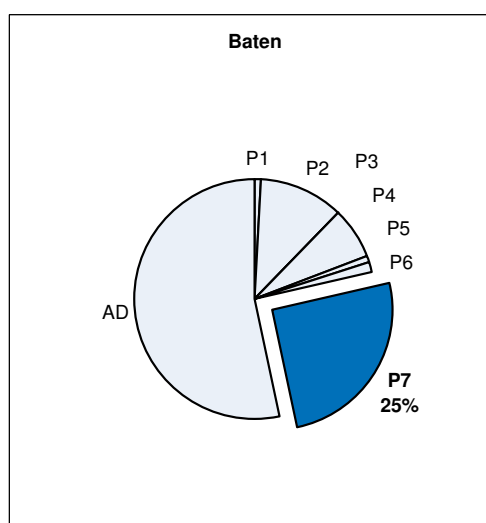
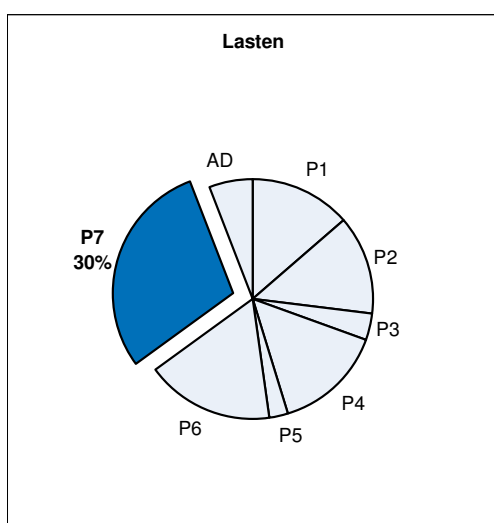
Kavel M is een beoogde werklocatie, maar ook hiervoor hebben zich nog geen gegadigden gemeld. De ontwikkelaar spant zich in om kopers voor het kavel te zoeken. In geval het kavel in 2011 wordt afgenomen zal in 2012 een aanvraag voor een omgevingsvergunning worden behandeld en kan daarna bouwrijp maken starten.

Prestatie-indicatoren

	2010 (w)	2011 (b)	2012 (b)	2013 (b)	2014 (b)	2015 (b)
Bijdrage aan Rijkswaterstaat			€ 8,8 miljoen			
Inrichting Munnikkenpolder					100%	
Het verplaatsen van de Munnikkenmolen en Meerburgermolen		100%				
Opleveren van fietspaden en fietsbruggen					100%	
Het verplaatsen van de kanovereniging naar de Munnikkenpolder					100%	
Het woonrijp opleveren van Weteringpark					100%	
Het afronden van het Groencompensatieplan					100%	
Opleveren bouwrijpe grond Plantage						100%
Opleveren bouwrijpe grond Vierzicht kavel 1 en 5				100%		
Woonrijp opleveren Mauritskwartier		100%				
Opleveren bouwrijpe grond Ikea				100%		
Opleveren bouwrijpe grond paviljoens						100%
Bouwrijp opleveren Kavel M Mauritskwartier						100%
Het verplaatsen van de pannenkoekenboerderij			100%			

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000		Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
	Specificatie programmakosten							
A	Grondontwikkeling Algemeen	227	147	565	132	132	131	131
B	Grondontwikkeling Centrumplan	2.313	1.135	1.072	5.870	365	517	
C	Grondontwikkeling W4	10.987	7.821	5.398	15.171	5.967	17.183	32.989
	Totaal programmakosten	13.527	9.104	7.035	21.172	6.464	17.832	33.120
BATEN								
	Specificatie baten							
A	Grondontwikkeling Algemeen	-930	-248	-624				
B	Grondontwikkeling Centrumplan	-2.256	-2.452	-1.986	-6.512	-365	-1.822	
C	Grondontwikkeling W4	-10.798	-8.034	-6.254	-10.394	-6.110	-19.485	-30.984
	Totaal baten	-13.985	-10.734	-8.864	-16.905	-6.476	-21.308	-30.984
SALDO								
	Specificatie saldo							
A	Grondontwikkeling Algemeen	-703	-101	-59	132	132	131	131
B	Grondontwikkeling Centrumplan	56	-1.317	-914	-642		-1.305	
C	Grondontwikkeling W4	189	-213	-856	4.777	-143	-2.302	2.005
	Saldo programma	-458	-1.630	-1.829	4.267	-12	-3.476	2.136
	Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)							
1	R0003 res. bouw- en grondexploitaties	464	1.209	1.150	602	-40	1.265	-40
2	R0501 Bestemmingsreserve W4	29	438	469	-4.777	143	1.674	-2.005
3	R0038 Egalisatiereserve expl.lasten							
4	R0041 reserve verkoop aandelen Nuon							
5	R0990 Resultaat na bestemming			-20				
6	R0035 Best. reserve jaarafsluiting							
	Saldo na bestemming	35	17	-230	92	92	-537	91

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. De in de kadernota opgenomen afwaardering van de Boterhuispolder is nog niet in de begroting verwerkt, dit zal door middel van een begrotingswijziging worden aangeboden voor boekjaar 2011. De rentetoerekening vanaf 2012 is niet meer begroot.
- B. In 2012 vindt de overdracht van het oude gemeentehuis plaats.
- C. De mutaties betreft enerzijds de afdracht aan de Rijkswaterstaat van 8,8 miljoen in 2012 en anderzijds de inkomsten voor het afsluiten van diverse projecten.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A. Geen mutaties > € 50.000.
- B. Voor 2012 staat de positieve afsluiting van het project Ommedijk begroot. Voor 2014 betreft dit de afsluiting van het project Centrumplein.
- C. De mutaties betreft de afdracht aan de Rijkswaterstaat van 8,8 miljoen in 2012. Overige mutaties betreft het totaal van alle grondexploitaties van de W4. De begroting is conform de GIG voorjaar 2011 opgenomen.

Verklaring mutatie reserves

- 1. De mutatie in de algemene reserve grondverkopen bestaat uit de verwachte resultaten van diverse projecten die worden afgesloten. Het gaat hierbij uitsluitend om de projecten uit programma 7a en 7b.
- 2. De mutatie in de reserve W4 bestaat uit de verwachte resultaten van diverse W4-projecten (programma 7c) die worden afgesloten. Voor 2012 staat de betaling aan Rijkswaterstaat begroot.
- 3. Geen mutaties > € 50.000.
- 4. Geen mutaties > € 50.000.
- 5. Geen mutaties > € 50.000.
- 6. Geen mutaties > € 50.000.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Inleiding

Dit hoofdstuk is een verplicht voorgeschreven hoofdstuk binnen de begroting volgens het besluit *Begroting & Verantwoording (BBV)*. Dit hoofdstuk bevat een uiteenzetting van de financiering van de voorzieningenniveaus van de gemeente Leiderdorp zoals dat in de 12 programma's is uiteengezet.

Wat willen we bereiken?

Een degelijk financieel beleid.

De gemeente streeft naar een structureel sluitende begroting. Hierbij worden structurele uitgaven gedekt door structurele opbrengsten. Eenmalige opbrengsten kunnen worden ingezet voor incidentele uitgaven. Nieuw beleid financieren we zoveel mogelijk door oud beleid in te ruilen. Meevallers vallen vrij naar de algemene middelen, tegenvallers compenseren we binnen het programma. Lastenverhoging, met uitzondering van de inflatiecorrectie, zal uitsluitend als laatste redmiddel worden ingezet.

Wat gaan we ervoor doen?

Algemene uitkering

De algemene uitkering zal de komende jaren verder onder druk komen te staan. De huidige begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2011 van het ministerie van Binnenlandse Zaken. In de meicirculaire is als uitgangspunt het concept bestuursakkoord verwerkt. Na het gedeeltelijke accorderen van dit akkoord op het VNG-congres kan dit tot een bijstelling van de algemene uitkering leiden. Daarnaast zijn de kortingen macro gezien met betrekking tot de doeluitkeringen bekend, maar wat dit voor Leiderdorp betekent is nog niet bekend. Uitgangspunt hierbij blijft dat korting op de doeluitkeringen aan het betreffende programma wordt doorberekend.

Legesverordeningen

Uiteraard zullen eind 2011 de legesverordeningen worden bijgesteld. Uitgangspunt in deze begroting is dat de inkomsten van alle belastingen en leges met 2% zijn geïndexeerd.

Realistisch ramen

Begin 2012 gaan we starten met realistisch ramen door middel van Zero Based Budgetting. De uitkomsten van ZBB zullen worden opgenomen in de kadernota 2013.

Doorontwikkelen Planning & Control producten

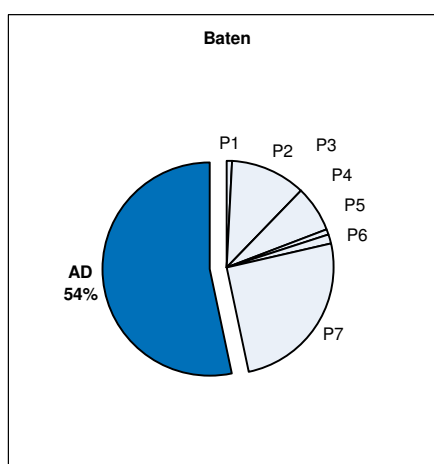
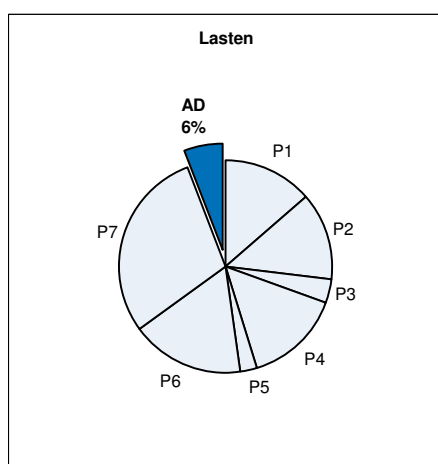
De afgelopen jaren zijn de planning & control producten steeds kritisch bekeken. Uit de evaluaties met de raads werkgroep financiën zijn diverse verbeterpunten gekomen en doorgevoerd. Wij zullen dit traject in 2012 doorzetten. Eén item hierbij is in ieder geval de bestuursrapportage. Met ingang van het tweede kwartaal 2011 is de bestuursrapportage ingevoerd. Nu de programmamteksten van deze begroting zijn herschreven zal dit moeten leiden tot een kwaliteitsslag van de bestuursrapportages vanaf 2012.

Doel	meetpunt	werk	plan	plan	plan	plan	plan
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gezonde financiën op lange termijn	Een sluitende begroting/jaarrekening	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Een materieel sluitende begroting/jaarrekening	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja

Wat mag het kosten?

LASTEN x € 1.000		Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Specificatie programmakosten								
A	Lokale heffingen	120	107	122	185	185	185	185
B	Algemene uitkering							
C	Onvoorzien		55	55	155	155	155	55
D	Dividend	1.155	929	929	858	704	551	329
E	Financieringsfunctie	2.017	3.045	2.762	3.056	3.439	4.231	3.107
F	Overig	15	19	-41				
Totaal programmakosten		3.306	4.156	3.827	4.254	4.483	5.122	3.675
BATEN								
Specificatie baten								
A	Lokale heffingen	-6.700	-6.783	-6.814	-7.086	-7.194	-7.278	-7.319
B	Algemene uitkering	-22.526	-22.131	-22.010	-22.429	-22.109	-21.939	-21.040
C	Onvoorzien							
D	Dividend	-1.871	-1.330	-1.500	-1.363	-852	-784	-688
E	Financieringsfunctie	-3.516	-4.540	-3.870	-4.640	-5.225	-5.775	-5.047
F	Overig	8						
Totaal baten		-34.605	-34.784	-34.194	-35.518	-35.380	-35.776	-34.094
SALDO								
Specificatie saldo								
A	Lokale heffingen	-6.581	-6.676	-6.692	-6.901	-7.009	-7.093	-7.134
B	Algemene uitkering	-22.526	-22.131	-22.010	-22.429	-22.109	-21.939	-21.040
C	Onvoorzien		55	55	155	155	155	55
D	Dividend	-716	-400	-571	-504	-148	-233	-360
E	Financieringsfunctie	-1.499	-1.495	-1.109	-1.585	-1.786	-1.544	-1.941
F	Overig	23	19	-41				
Saldo programma		-31.299	-30.628	-30.367	-31.264	-30.897	-30.654	-30.419
Bestemming resultaat (-/- = onttrekking)								
1	R0001 Alg. reserve, vrij besteedbaar	-1.667		-871				
2	R0038 Egalisatiereserve expl.lasten							
3	R0041 reserve verkoop aandelen Nuon	884	442	442	442			
4	R0990 Resultaat na bestemming			-164				
5	R0035 Best. reserve jaarafsluiting							
Saldo na bestemming		-32.082	-30.186	-30.960	-30.822	-30.897	-30.654	-30.419

Hieronder worden de verschillen tussen de diverse jaren nader toegelicht. Hierbij worden alleen afwijkingen > € 50.000 toegelicht. In de conversietabel (bijlage 3) ziet u welke producten er zijn opgenomen in het subprogramma en wat de baten en lasten zijn van de verschillende producten. Een uitgebreide toelichting op de reserves treft u aan in hoofdstuk 5.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2011

- A. De verschillende belastingen/heffingen zijn geïndexeerd met 2% conform de uitgangspunten van de begroting. Daarnaast is rekening gehouden met de areaaluitbreiding.
- B. De te verwachten inkomsten van de algemene uitkering zijn opgenomen conform de juni circulaire 2011.
- C. Er is voor de jaren 2012, 2013 en 2014 € 100.000 extra opgenomen als onvoorzien voor tegenvallers als gevolg van de recessie.
- D. De rentelasten over de aandelen die wel al verkocht zijn maar nog niet geleverd aan Vattenfall zijn lager dan in 2011, dit komt doordat in 2011 een deellevering heeft plaatsgevonden.
Het dividend van Alliander is conform de kadernota 2012 structureel verhoogd met € 100.000.
Het dividend over de nog niet aan Vattenfall geleverde Nuon-aandelen wordt ieder jaar minder, dit is verwerkt op basis van de in 2009 gemaakte afspraken.
- E. De rente is gebaseerd op de liquiditeitsplanning en de GIG. Net als in de begroting 2011-2015 is de rente van de GIG gecorrigeerd om te komen tot een defensieve renteraming.
- F. Geen mutaties > € 50.000.

Verklaring 2012 ten opzichte van 2013/2014/2015

- A. De areaaluitbreiding (stijging van aantal woningen) voor de komende jaren is opgenomen. Dit leidt tot een stijging van de opbrengst lokale heffingen.
- B. De te verwachten inkomsten van de algemene uitkering zijn opgenomen conform de juni circulaire 2011.
- C. Er is voor de jaren 2012, 2013 en 2014 € 100.000 extra opgenomen als onvoorzien voor tegenvallers als gevolg van de recessie.
- D. Het dividend over de nog niet aan Vattenfall geleverde Nuon-aandelen wordt ieder jaar minder, dit is verwerkt op basis van de in 2009 gemaakte afspraken.
In 2012 wordt de laatste escrowbetaling van de verkoop Nuon aandelen verwacht.
- E. Vanaf 2012 dienen er nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken te worden. Meer details over deze ramingen leest u in de paragraaf financiering.
- F. Geen mutaties > € 50.000.

Verklaring mutatie reserves

- 1. Geen mutaties > € 50.000.
- 2. Geen mutaties > € 50.000.
- 3. De dotatie in de reserve verkoop aandelen Nuon betreft de verwachte uitkering van de Escrow-rekening voor 2012.
- 4. Geen mutaties > € 50.000.
- 5. Geen mutaties > € 50.000.

Deel 1 Beleidsbegroting

Paragrafen

In dit deel worden de volgende paragrafen behandeld:

Paragraaf 1	Weerstandsvermogen
Paragraaf 2	Onderhoud kapitaalgoederen
Paragraaf 3	Bedrijfsvoering
Paragraaf 4	Verbonden Partijen
Paragraaf 5	Grondbeleid
Paragraaf 6	Financiering
Paragraaf 7	Lokale Heffingen

PARAGRAAF 1: WEERSTANDSVERMOGEN

Algemeen

De risico's zijn per organisatieonderdeel en naar risicothema's geïventariseerd. Op basis van de gesignaleerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie berekent de kans dat een risico optreedt en de mate waarin gelijktijdig meerdere risico's kunnen plaatsvinden.

Per definitie zijn de risico's waarvoor weerstandsvermogen moet worden aangehouden niet goed meetbaar, omdat voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's een voorziening is gevormd of moet worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te komen, zijn waar mogelijk de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden en de impact van het risico geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect. De opzet van de tabellen in deze paragraaf is iets gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. Voorheen werd geen melding gemaakt van de actieve beheersmaatregelen terwijl deze wel aanwezig zijn. Nu zijn in de tabellen ook de aanwezige beheersmaatregelen vermeld. Voor deze paragraaf zijn de uitgangspunten van de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement (2009) alsmede de nota reserves en voorzieningen (2011) gebruikt.

Uitkomsten

De geïventariseerde risico's zijn gekwantificeerd voor een maximumbedrag van totaal € 30,4 miljoen. Hiervan heeft € 6,2 miljoen een structureel karakter en € 24,2 miljoen incidenteel. De tabel hieronder zijn de 10 risico's opgenomen die het hoogste aandeel hebben in de risico-omvang (de risico's met de hoogste risicoscore). Deze score wordt berekend op basis van de kans nadat een beheersmaatregel is getroffen en dat een risico zich voordoet en het financiële gevolg dat een risico met zich meedraagt. Tevens is aangegeven of er een actieve beheersmaatregel aanwezig is. Het maximum risico voor de top 10 bedraagt € 9,7 miljoen, de resterende € 20,7 miljoen wordt door de overige 90 risico's veroorzaakt.

In de tabel daaronder is de risicoverdeling per programma aangegeven met het bruto risicobedrag, het aantal actieve beheersmaatregelen en het netto risicobedrag.

Risicogebeurtenis	Opmerking	Kans-klasse (A)	Gevolg-klasse (B)	Risico-score (AxB)	Actieve beheersmaatregel aanwezig?	Invloed (%)
Project Centrumplein strandt enerzijds op bezwaren van bewoners en anderzijds door flora fauna wetgeving wat leidt tot het niet realiseren van de uiteindelijke bestemming of minder m2 voor de detailhandel	Het financieel risico van de gemeente ligt met name in het verkoopbedrag van het huidige gemeentehuis (statendaalder).	4	5	20	ja	12.64%
Claim van derden		3	5	15	ja	7.63%
De bouwkosten, ontwikkelingskosten en tijdsduur van de Brede Scholen West en Oude Dorp (BSW en BSOD) kunnen tegenvallen wat leidt tot een overschrijding van het krediet.		4	5	20	ja	5.23%
Faillissement partner Zandwinning wat leidt tot recht op bankgarantie, deze zal echter niet toereikend zijn om herinrichtingskosten en/of eventuele milieuproblematiek te dekken. Daarnaast vervalt mogelijk een deel van de huuropbrengst van de polder.		3	5	15	ja	3.83%

Risicogebeurtenis	Opmerking	Kans-klasse (A)	Gevolg-klasse (B)	Risico-score (AxB)	Actieve beheersmaatregel aanwezig?	Invloed (%)
Doordat de interne rentebaten en rentelasten voor een groot deel afhankelijk zijn van de GIG heeft een verschuiving in de geprognosticeerde uitgaven en inkomsten binnen de GIG projecten een direct effect op het rentesaldo. De GIG wordt defensief geraamd. Dit leidt echter tot een offensieve raming voor het rentesaldo. In de begroting is voorzichtig met de renteposten van de GIG omgegaan, toch kunnen hier nog extra nadelen cq voordelen op volgen wat leidt tot lagere inkomsten op de interne rente cq hogere uitgaven.		5	4	20	ja	3.37%
Verstreckte garantstellingen voor leningen aan diverse instellingen, kunnen niet worden afgelost. Dit risico is gestegen ten gevolge van de kredietcrisis (inclusief NHG).	Er staat totaal 58 mln uit (niet WSW) aan achtervangen voor: o.a. woningcorporaties, sportverenigingen.	5	4	20	ja	2.75%
De decentralisatie van taken naar gemeente vanuit het Rijk inzake jeugd, Wet Werken Naar Vermogen en AWBZ	In het bestuursakkoord van de VNG is afgesproken dat gemeenten niet meer dan € 15 per inwoner inleveren voor de taken die gedecentraliseerd worden (zie pagina 17 van het bestuursakkoord van de VNG).	5	4	20	nee	2.72%
Schade aan derden niet volledig afgedekt wat leidt tot aansprakelijkheidsstellingen waarvan een deel is gedekt door verzekeringen		4	4	16	ja	2.67%
Op een terrein is een discussie over het verlenen van medewerking aan programma eigenaar/ontwikkelaar wat kan leiden tot een claim		4	4	16	ja	2.66%
Bij grondverkoop is de gemeente afhankelijk van marktontwikkelingen wat leidt tot lagere en latere opbrengsten		2	5	10	ja	2.26%
totaal 10 grote risico's	9.700.000					
overige risico's (90)	20.716.267					
totaal alle risico's	30.416.267					

Legenda:

Klasse	Kans	Gevolg
1	< 1 keer per 10 jaar	X < 25.000
2	1 keer per 5-10 jaar	25.000 < x < 100.000
3	1 keer per 2-5 jaar	100.000 < x < 250.000
4	1 keer per 1-2 jaar	250.000 < x < 500.000
5	1 keer per jaar of <	X > 500.000
Invloed	Mate van invloed van het risico op het totale risico-omvang	

Risicoverdeling per programma	Aantal risico's	Brutobedrag x € 1.000	Actieve beheersmaatregelen	Nettobedrag x € 1.000
Programma 1 Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs	9	2.495	5	2.395
Programma 2 Werk en Inkomen	6	1.200	5	1.200
Programma 3 Kunst, Cultuur en Sport	2	2.200	1	2.200
Programma 4 Beheer openbare ruimte	9	1.675	2	1.635
Programma 5 Ruimtelijk Beleid	2	100	1	75
Programma 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	34	11.020	37	8.096
Programma 7 Grondontwikkeling	19	9.255	15	7.880
Algemene dekkingsmiddelen	15	7.115	7	6.120
niet in te delen in programma (kostenplaatsen)	4	825	2	815
Totaal	100	35.885	75	30.416
uitsplitsing programma 7 Grondontwikkeling				
W4-risico's	18	8.755	15	7.380
overige programma 7	1	500	0	500
Totaal	19	9.255	15	7.880

Op basis van alle ingevoerde en herziene risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 30,4 miljoen ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang plaatsvinden. De onderstaande tabel toont de resultaten van de risicosimulatie.

Zekerheids%	Bedrag	Zekerheids%	Bedrag	Zekerheids%	Bedrag
5%	€ 4.402.569	40%	€ 6.187.926	75%	€ 7.578.901
10%	€ 4.812.878	45%	€ 6.377.526	80%	€ 7.847.632
15%	€ 5.109.227	50%	€ 6.566.337	85%	€ 8.149.372
20%	€ 5.362.710	55%	€ 6.755.716	90%	€ 8.543.879
25%	€ 5.588.647	60%	€ 6.947.759	95%	€ 9.105.952
30%	€ 5.794.006	65%	€ 7.146.211		
35%	€ 6.006.656	70%	€ 7.351.219		

De gemeente hanteert een zekerheidspercentage van 90 als uitgangspunt om de risico-omvang te kunnen bepalen. Uit de tabel blijkt dat het 90% zeker is dat alle risico's in een jaar kunnen worden afgedekt met € 8,5 miljoen. Dit is gebaseerd op volledige risicofinanciering.

Het benodigd vermogen om de risico's af te dekken (bij een zekerheidspercentage van 90) is gedaald van € 9,4 miljoen in de **bestuursrapportage van het eerste halfjaar 2011** naar € 8,5 miljoen.

De grootste verandering ten opzichte van de risico's van de **jaarrekening 2010** zijn:

- Er bestaat een risico dat er een claim door derden bij de gemeente kan worden gelegd. Dit neemt extra financiële risico's met zich mee
- Door de decentralisatie van taken naar gemeente vanuit het Rijk inzake jeugd, Wet Werken naar Vermogen en AWBZ ontstaat er een aanzienlijk risico voor de gemeente wat kan leiden tot extra lastenverzwaring. In het bestuursakkoord is een maximale verlaging afgesproken van € 15 per inwoner.
- Het risico met betrekking tot de Boterhuispolder is weggevallen. Als dekking voor de inrichtings- en grondkosten van de Boterhuispolder is de verkoop van deze polder aangegeven. Doordat in de kadernota is opgenomen om de Boterhuispolder versneld af te schrijven ten laste van de reserve Nuon.

Weerstandscapaciteit en beschikbaarheid

Voor de weerstandscapaciteit gaan we uit van de verwachte standen van de reserves en voorzieningen per 31/12/2011, zoals opgenomen in deze begroting.

Bij het opstellen van deze begroting is de totale weerstandscapaciteit € 19,7 miljoen waarvan € 8,4 miljoen direct beschikbaar. De berekening is uitgevoerd conform de vastgestelde beleidsnota uit april 2009.

Daarnaast kan € 11,3 miljoen van de bestemmingsreserves na democratische besluitvorming worden omgezet naar direct beschikbaar.

weerstandscapaciteit	31-12-2010 Cf jaarrekening 2010	31-12-2011 Cf bestuursrapportage	31-12-2011 Cf begroting
Direct beschikbaar	10,8 miljoen	10,5 miljoen	8,4 miljoen
Niet direct beschikbaar	10,9 miljoen	10,5 miljoen	11,3 miljoen
Totaal	21,7 miljoen	21,0 miljoen	19,7 miljoen

Er is na de stijging van de OZB-tarieven in 2009 geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit voor de OZB-tarieven.

Ratio weerstandsvermogen

De beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit is als volgt in een ratio uit te drukken:

Ratio weerstandsvermogen=Beschikbare / Benodigde weerstandscapaciteit

De ratio weerstandsvermogen voor de gemeente (exclusief de stille reserves als beschikbare weerstandscapaciteit) is ultimo 2011: **19,7 / 8,5 = 2,32**

In de gehanteerde systematiek wordt deze ratio gekwalificeerd als uitstekend.

Ratio weerstandsvermogen	Kwalificatie
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Prognose meerjaren

Het verloop van de ratio de komende jaren is als volgt:

Peildatum	Ratio	Kwalificatie
31/12/2011	2,32	Uitstekend
31/12/2012	2,21	Uitstekend
31/12/2013	2,18	Uitstekend
31/12/2014	2,30	Uitstekend
31/12/2015	2,28	Uitstekend

Uitgaande van een gelijke benodigde weerstandscapaciteit en de verwachte beschikbare capaciteit (conform begroting) zal de ratio voor de komende jaren nagenoeg gelijk blijven. Voor deze jaren zal de ratio weerstandsvermogen als uitstekend gekwalificeerd worden.

PARAGRAAF 2: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Leiderdorp heeft een oppervlakte van 1.229 hectare. In deze ruimte vinden allerlei activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig voor infrastructuur en voorzieningen. In Leiderdorp bestaan deze kapitaalgoederen uit de beheerproducten wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, civieltechnische (kunst)werken en accommodaties. De beoogde kwaliteit van deze beheerproducten wordt verwerkt in beheerplannen waar de jaarlijkse onderhoudskosten uit volgen en een meerjaren beeld over plannen en financiën wordt gegeven. Binnen het Project Integraal Beheer worden de beheerplannen van de verschillende producten op elkaar afgestemd met als doel het beheer, waaronder het groot onderhoud, zoveel mogelijk integraal aan te pakken.

Deze paragraaf heeft een relatie met *programma 4 Beheer openbare ruimte*.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerproducten en de financiële consequenties inclusief de vertaling daarvan in de begroting (meerjarig). Elk beheerplan bevat het uitgewerkte beleidskader voor het betreffende onderwerp en een gedetailleerde planning van de financiering. In deze paragraaf worden de hoofdlijnen daarvan samengevat.

Infrastructuur

A. Wegen

Gewenst kwaliteitsniveau:

Onderhoud van wegen is noodzakelijk om de functionaliteit en de veiligheid van de wegen te garanderen. Het beleidsprofiel R, dat staat voor Referentie, is de basiskwaliteit die Leiderdorp hanteert. Het betreft een landelijk gemiddelde kwaliteit, waarbij gangbaar onderhoud wordt uitgevoerd conform CROW-richtlijnen (het nationaal kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur).

Kwaliteitsniveau CROW 245	Omschrijving	Nadere beschrijving	Kwaliteitsniveau CROW 147
A+	Zeer goed	Nagenoeg ongeschonden	R++
A	Goed	Mooi en comfortabel	R+
B	Voldoende	Functioneel	R
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	R-
D	Te slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies, juridische aansprakelijkheid	N.v.t.

De basiskwaliteit R komt overeen met kwaliteitsniveau B uit CROW publicatie 245 'Kwaliteitscatalogus openbare ruimte, landelijke standaard voor onderhoudsniveaus'. Publicatie 245 beperkt zich wat betreft de onderhoudskwaliteit tot de zichtbare onderdelen, oftewel tot de beeldkwaliteit. Buiten beschouwing blijven zaken als de technische kwaliteit van een fundering van een weg. Toch is er een duidelijke relatie tussen beide kwaliteitsniveaus.

Zo mag dus worden verwacht dat op kwaliteitsniveau R++ veel A+ wordt waargenomen, op kwaliteitsniveau R+ veel A, op kwaliteitsniveau R veel B en op kwaliteitsniveau R- veel C.

De onderhoudsmaatregelen worden voorgesteld op basis van tweejaarlijkse inspecties. Deze inspecties worden getoetst aan de CROW normen en planmatig per wegvak uitgevoerd voor het gehele areaal. Met de twee raamovereenkomsten (onderhoud asfaltverhardingen en onderhoud elementenverharding) als basiscontracten, wordt aan diverse wegen groot onderhoud gepleegd. Het programma voor het wegonderhoud wordt jaarlijks opgesteld.

Indien wordt gekeken naar de overall kwaliteit van de verhardingen in de gemeente, dan heeft 85% een voldoende kwaliteitsscore. Indien wordt uitgegaan van een groot onderhoudscyclus van circa 20 jaar, dan zou jaarlijks gemiddeld ongeveer 5% aan onderhoud gewenst zijn. Doordat een afweging tussen technische minimeisen, de wensen van de burgers, het beschikbaar budget en areaaluitbreidingen noodzakelijk is, houden wij een realistisch percentage van 3% wegonderhoud per jaar aan. Jaarlijks zal worden afgewogen welke projecten prioriteit hebben, indien hierbij werk met werk gemaakt kan worden zal de concentratie op het project gebaseerd zijn, waardoor in sommige jaren de 3% ook niet altijd haalbaar is, voorbeeld hiervan is het project Meerburglaan-Buitendijklaan.

Het onderhoud aan belijning en figuraties op het wegoppervlak wordt gelijktijdig meegenomen met het wegonderhoud. Voor de doorgaande wegen (meestal asfaltverharding) wordt voor belijning thermoplastisch of slijtvast materiaal toegepast hetgeen weliswaar duurder is in aanleg, maar wel duurzamer. Voor belijning die niet wordt overreden en op klinkerverharding is aangebracht, is er gekozen voor de veel goedkopere traditionele wegenverbelijning.

B. Openbare verlichting

Gewenst kwaliteitsniveau:

In het beleidsplan Openbare Verlichting (OV) worden scenario's financieel uitgewerkt voor verschillende kwaliteitsniveaus en te behalen milieudoelstellingen. Het gewenste kwaliteitsniveau wordt vervolgens vertaald naar een meerjaren onderhoudsplan. Verlichting wordt momenteel ontworpen en aangelegd conform richtlijnen van de NPR 13201 en de criteria van Agentschap.nl (voorheen SenterNovem) met betrekking tot duurzaam inkopen.

C. Civieltechnische kunstwerken

Gewenst kwaliteitsniveau:

Houten bruggen

Het herstellen dan wel vervangen van de houten bruggen voor de 3^e fase zal gereed komen in 2011. Voor enkele houten bruggen wordt een zodanige belastingsklasse gehanteerd dat auto's en lichte vrachtwagens hier overheen kunnen rijden. In de Heemtuin is een lichtere klasse voldoende, omdat dit een voetgangersgebied betreft.

Betonnen bruggen

De voorbereiding van maatregelen die uit de inspectie voortvloeiden is in 2011 gestart. De daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen start in het 4^e kwartaal van 2011. In een tijdbestek van 3 jaren zullen alle maatregelen zijn uitgevoerd.

D. Verkeersregelininstallaties

Gewenst kwaliteitsniveau:

De gemeente heeft in totaal 9 verkeersregelininstallaties (VRI's) die centraal worden beheerd door een geautomatiseerde verkeersregelcentrale. De installaties werken verkeersafhankelijk d.w.z. dat ze reageren op aanbod en het verkeer verwerken op basis van een prioriteitenprogramma. Dit houdt in dat bepaalde verkeersdeelnemers, zoals bv. het openbaar vervoer, met prioriteit worden verwerkt. Bij vervanging worden de lampen vervangen door LED lampen. Drie van de negen installaties zijn al aangepast. De LED lampen zijn niet alleen energiezuiniger dan gewone lampen, maar kennen daarbij ook een behoorlijk langere levensduur. De vervanging van een aantal verkeersregelininstallaties is als maatregel opgenomen in het maatregelenpakket van het Integraal Verkeers- en Vervoerplan 2009. De prioritering en planning van de maatregelen moet nog plaatsvinden.

Financiële consequenties

financieel overzicht infrastructuur uit programma 4 beheer openbare ruimte x € 1.000				
	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
A. wegen				
Kapitaallasten	27	26	26	25
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	479	482	730	733
B. openbare verlichting				
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	199	198	198	198
C. civieltechnische kunstwerken				
Kapitaallasten	580	32	60	59
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	300	160	160	160
D. Verkeersregelininstallaties				
Kapitaallasten	42	185	179	191
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	93	78	78	78

financieel overzicht infrastructuur uit programma 4 beheer openbare ruimte x € 1.000				
	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Voorziening infrastructuur				
saldo 1 januari	2.502	1.568	1.216	1.050
onttrekking	-2.056	-1.473	-1.287	-1.178
dotatie	1.122	1.122	1.122	1.122
saldo 31 december	1.568	1.216	1.050	994

Riolering

Gewenst kwaliteitsniveau:

Inzameling (riolering), transport en zuivering vormen tezamen het afvalwatersysteem. Volgens de wet (wet Milieubeheer en Waterwet) heeft de gemeente de inzamelings- en transporttaak en het waterschap de zuiveringstaak. De wettelijke basis is nu gericht op de zorgplicht van afvalwater-, hemelwater- en grondwaterproblemen. De planverplichting is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In het uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan (vGRP 2011-2015) staat hoe de Gemeente Leiderdorp omgaat met haar drie zorgplichten.

Om het afvalwater te kunnen inzamelen en transporteren, moeten de buizen, putten, kolken e.d. in goede staat zijn. Voor de objecten waaruit de buitenriolering onder vrijerval bestaat, zijn hiervoor in het normblad 'Buitenriolering – Onderzoek en toestandsbeoordeling van objecten'- NEN- 3398:2004 opgenomen.

Door jaarlijkse reiniging van het rioelstelsel gevolgd door video-inspecties wordt de kwaliteit van het stelsel gecontroleerd en gewaarborgd. Het belangrijkste aspect binnen de kwaliteitszorg van riolering is in het kader van de volksgezondheid en milieuhygiëne. Een ander aspect in de kwaliteitszorg is het voorkomen van wateroverlast zowel voor hemelwater als voor grondwater. Om wateroverlast tijdens regen zoveel mogelijk te voorkomen, moet de riolering voldoende berging- en afvoercapaciteit hebben.

Om problemen zoveel mogelijk te voorkomen, zijn de volgende aspecten van belang:

- het vergroten van de berging- en afvoercapaciteit;
- Waar het doelmatig is, wordt de hemelwaterafvoer op het verhard oppervlak afgekoppeld van het gemengde stelsel.

De gemeente Leiderdorp voldoet aan het emissiespoor (basisinspanning). Het is onder andere van belang dat de overstorthoogtes van een aantal overstortputten verhoogd worden, omdat deze verzakt zijn.

Op basis van de vervangingscycli (technische levensduur) en beoordeling middels video inspectie aan de hand van kwaliteitsfilters van NEN 3398:2004 wordt het rioel in stand gehouden. De vervangingskosten worden gedekt vanuit de rioelheffing.

Financiële consequenties

financieel overzicht riolering uit programma 4 beheer openbare ruimte x € 1.000				
	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Kapitaallasten	514	641	750	867
Exploitatielast riolering (exclusief kapitaallasten en dotatie reserve)	555	526	537	586
Bestemmingsreserve egalisatie riolering				
saldo 1 januari	1.858	1.910	1.941	1.922
onttrekking	0	0	-19	-118
toevoeging	53	30	0	0
saldo 31 december	1.910	1.941	1.922	1.803

Het verschil tussen baten en lasten (na correctie BTW en overhead) van riolering wordt jaarlijks verrekend met de bestemmingsreserve riolering

Water

Gewenst kwaliteitsniveau:

De Gemeente Leiderdorp draagt zorg voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater, inzameling en verwerking van hemelwater en het oplossen van grondwaterproblemen. Het onderhoud van secundaire watergangen, dat zijn de meeste sloten in het stedelijk gebied, ligt met name bij de gemeente maar op enkele plaatsen ook bij derden en particulieren.

Belangrijke taken die nodig zijn ten behoeve van een goed functionerend watersysteem zijn baggeren en het in standhouden van de oevers. Baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland op basis van uitvoeringsplannen. Oevers worden beschermd in de vorm van (harde) beschoeiing of als ingerichte natuurvriendelijke oever.

Aan de hand van beoordeling naar de technische onderhoudsstaat, worden plannen opgesteld om oevers waar nodig te renoveren. Daar waar het in technisch opzicht mogelijk is, worden oevers bij voorkeur omgevormd in natuurvriendelijke oevers. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan het beleid van de gemeente omtrent het ontwikkelen van de ecologische hoofdstructuur.

Groen

Gewenst kwaliteitsniveau:

Het openbaar groen is van groot belang voor de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Vanuit verschillende beleid- en beheerkaders wordt gewerkt aan een duurzaam groenbestand.

In 2010 zijn alle bomen in de openbare ruimte van de gemeente geïnventariseerd en geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsstaat. Aan de hand van deze inspectie is een onderhoudsplan opgesteld voor de periode 2010-2014 met (afhankelijk van de besluitvorming in 2011) als doel een vitaal en veilig bomenbestand in 2015. Voor de instandhouding en de veiligheid van het bomenareaal worden periodieke inspectierondes ingezet. Dit geschied volgens de VTA-methode (Visual Tree Assessment).

Er wordt gewerkt aan het verhogen van de biodiversiteit in het openbaar groen door het ontwikkelen van ecologische verbindingzones, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het ontwikkelen van meer variatie in bosplantsoen. Deze acties worden ingezet op basis van beheer- en uitvoeringsplannen.

Onkruidbeheersing op verharding wordt uitgevoerd volgens de zogenaamde DOB (Duurzaam Onkruid Beheersing) methode. De gemeente Leiderdorp is hiervoor gecertificeerd en past hierdoor onkruidbestrijding op een verantwoorde wijze toe. Hierbij moet rekening gehouden worden met de aangenomen motie (32 372 Nr. 65 van 13 september 2011) van de 2e kamer. Deze motie houdt een verbod in op het gebruik van middelen met glyfosaat, het middel dat binnen Leiderdorp wordt gebruikt (Roundup evolution) bevat deze stof. De ingangsdatum van dit verbod is nog niet bekend. In 2012 zullen wij in beeld brengen wat de gevolgen zijn op het gebied van financiën en uitvoering en een analyse uitvoeren voor het beste alternatief en deze aan de Raad / College voorleggen.

In 2011 wordt een beheerplan Openbaar groen opgesteld waarin omschreven staat hoe om te gaan met openbaar groen en welke inrichtings- en kwaliteitseisen hieraan gesteld worden.

Financiële consequenties

financieel overzicht waterwegen + groen uit programma 4 beheer openbare ruimte x € 1.000				
	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
waterwegen				
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening)	199	164	164	174
groen				
Kapitaallasten	13	15	14	17
Exploitatielast (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	2.523	1.950	1.917	1.939
Voorziening waterwegen				
saldo 1 januari	464	223	243	294
onttrekking	-447	-185	-156	-389
dotatie	206	206	206	206
saldo 31 december	223	243	294	111

Gebouwen

Gewenst kwaliteitsniveau:

De technische kwaliteit van de gebouwen wordt vastgesteld aan de hand van een conditiemeting volgens NEN 2767. Voor de gebouwen wordt een conditiescore tussen 1 – 3 nagestreefd. Conditiescore 1 staat voor nieuwbouw, conditiescore 2 staat voor goede conditie en conditiescore 3 staat voor redelijke conditie. De conditie wordt eens in de drie jaar vastgesteld tijdens de technische schouw. De inspectiegegevens uit de schouw worden in het meerjaren onderhoudsprogramma Planon verwerkt en dienen als basis voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. Het jaarlijkse gebouwonderhoud voor 2012 betreft de activiteiten die zijn opgenomen in het meerjaren onderhoudsprogramma Planon. Deze activiteiten worden alleen uitgevoerd voor zover ze noodzakelijk en urgent zijn.

Naast de technische kwaliteit is ook de functionele kwaliteit van belang. In 2012 wordt aan de hand van het accommodatiebeleidsplan (dat wordt opgesteld in 2011), het onderhoud vastgesteld op basis van de functie-eisen.

Financiële consequenties

Financieel overzicht verschillende programma's en kostenplaatsen x € 1.000				
	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Kapitaallasten gebouwen	2.216	2.173	2.133	2.097
Exploitatielast gebouwen (exclusief dotatie in voorziening en kapitaallasten)	416	373	373	367
Voorziening gemeentelijke gebouwen				
saldo 1 januari	2.714	2.754	2.846	2.550
onttrekking	-742	-691	-1.079	-974
dotatie	783	783	783	783
saldo 31 december	2.754	2.846	2.550	2.358

PARAGRAAF 3: BEDRIJFSVOERING

Inleiding

Bedrijfsvoering gaat over hoe de gemeente de doelen van de programma's realiseert. Zowel de primaire processen, dienstverlening aan burgers, beleids- en bestuurlijke processen, als de ondersteunende processen maken hiervan deel uit. De bedrijfsvoering is zodanig ingericht, dat de programmabegroting, de productenraming en de werkplannen van de ambtelijke organisatie gerealiseerd kunnen worden. Dit wordt gerealiseerd met de volgende organisatieonderdelen:

Control is een afzonderlijke eenheid met een zo onafhankelijk mogelijk positie, rechtstreeks onder de gemeentesecretaris. Het cluster Control bevordert en bewaakt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de bedrijfsprocessen binnen de gemeente Leiderdorp en de betrouwbaarheid van de informatie die deze processen opleveren (zogenaamde 'brede control').

Financiën richt zich met name voor het tijdig en juist registreren, betalen en innen van facturen en houdt zich naast het financieel advies aan bestuur en MT ook bezig met het opstellen van de planning & control producten.

Juridische Zaken adviseert gevraagd en ongevraagd de organisatie op alle juridische aspecten waar de gemeente mee te maken heeft.

P&O fungeert als (sparring-) partner en ondersteuner voor het management en individuele medewerkers bij de ontwikkeling en uitvoering van integraal personeelsbeleid, alsmede bij organisatievraagstukken.

Communicatie is een belangrijk middel om een adequate informatie-uitwisseling te realiseren en om een goede verstandhouding met burgers en andere relaties te verkrijgen, alsmede om belanghebbenden te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Het communicatiebeleidsplan 2008-2011 is de 'kapstok' voor het werk en de activiteiten van communicatie.

ICT en informatiebeheer richten zich op de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening en efficiënter werken op basis van de door de rijksoverheid geformuleerde beleid om de publieke dienstverlening van het rijk, de provincies en de gemeenten voor een groot deel via internet plaats te laten vinden. In het Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid (NUP) staat beschreven hoe de basisstructuur er (verplicht) moet worden gerealiseerd.

De komende jaren vragen een aantal belangrijke ontwikkelingen zoals het regionale Servicepunt71 veel aandacht en capaciteit.

Een aantal van deze processen wordt per 2012 'uitbesteed' aan Servicepunt71. Dit betekent dienstverlening op afstand, hetgeen een andere manier van aansturing vraagt. Dit wordt in de volgende paragraaf nader uitwerkt.

Servicepunt71

Servicepunt71 is een samenwerkingsverband van de gemeenten Leiden, Oegstgeest, Zoeterwoude en Leiderdorp. Het is een gezamenlijke serviceorganisatie op het gebied van bedrijfsvoeringstaken. In 2009 heeft besluitvorming plaatsgevonden omtrent de realisatie. Na de besluitvorming over het Servicepunt71 door de vier raden in het najaar van 2010 zal de daadwerkelijke uitvoering plaatsvinden in 2012. Het is een serviceorganisatie op het gebied van financiën, personeel en organisatie, ict, facilitaire zaken, inkoop en juridische zaken. Doelstellingen van het Servicepunt71 zijn efficiënter werken, verhoging van de kwaliteit, vermindering van de kwetsbaarheid, en realisatie van een substantiële bezuiniging op de bedrijfsvoeringstaken. Verder zijn de ontwikkeling van medewerkers, een verdere verbetering van de dienstverlening, en digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening belangrijke pijlers voor de komende jaren.

Een belangrijk onderdeel om grip te houden om een continue en kwalitatief goede dienstverlening is goed opdrachtgeverschap. Middels een dienstverleningsovereenkomst waar duidelijke afspraken worden gemaakt over normen, output en prijs is het mogelijk om de te leveren service te monitoren (zie ook de paragraaf Samenwerkingsverbanden). Een belangrijke rol (taak en verantwoordelijkheid) is de contramal (accountmanager). Deze rol, vertegenwoordigd vanuit de eigen organisatie, borgt de te leveren kwaliteit, informatievoorziening en is een spin in het web om de processen tussen de gemeentelijke organisatie en Servicepunt71 te stroomlijnen. Vanaf 2012 is de uitname voor het Servicepunt71 in de begroting verwerkt en is de bijdrage aan het Servicepunt71 opgenomen.

HRM en Organisatieontwikkeling

In 2012 wordt de p&o dienstverlening vanuit het Servicepunt 71 gerealiseerd. De Leiderdorpse organisatie zal als opdrachtgever moeten fungeren (zie ook bovenstaande tekst). Verder wordt de uitrol gedaan van de organisatieontwikkeling richting 2015. De overgebleven onderdelen van Concernzaken moeten worden ondergebracht in een eigen kleinere afdeling of verdeeld worden over de resterende afdelingen. De ontwikkelingen rond een Klanten Contact Centrum, de bezuinigingen en het opdrachtgeverschap zijn de speerpunten voor 2012 die ondersteuning van HRM verlangen.

Het overzicht van de personeelskosten is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2010 werkelijk	2011 na wijz. 8	2012 begroot primitief	% 2012/2011 na wijz.
Salarislasten	12.109	11.971	10.430	87%
Inhuur derden t.l.v. vaste formatie	1.108	987	580	59%
Inhuur derden t.l.v. tijdelijke formatie	0	306	53	17%
Studiekosten algemeen	310	304	193	64%
Onafhankelijk advies	1.056	1.473	986	67%
Totaal	14.584	15.041	12.242	81%

De jaren 2012 en 2011 zijn door de overgang naar het Servicepunt71 lastig met elkaar te vergelijken. Naast de mutatie van de overgang naar het servicepunt zijn er de volgende verschillen te melden:

- Salarislasten: In de kadernota van 2012 is er een bezuiniging op de salarislasten opgelegd van € 300.000. Deze bezuiniging is voor 2012 voor € 96.000 ingevuld, voor 2013 voor € 262.000 ingevuld en voor 2014 en 2015 voor € 279.000 ingevuld.
- Inhuur vaste formatie: In 2011 is er een projectleider ingehuurd en een rioleringsmedewerker, waardoor de inhuur derden t.l.v. de vaste formatie in 2011 hoger zijn. Er is in 2011 ingehuurd t.l.v. vacaturegelden en de verwachting is dat deze in 2012 zijn ingevuld. Daarnaast zijn er nog wat verschuivingen tussen inhuur vaste formatie en inhuur tijdelijke formatie.
- Inhuur tijdelijke formatie: Tijdelijke en vaste inhuur neemt af in 2012 aangezien door servicepunt71 taken makkelijker overgenomen kunnen worden en er dus minder inhuur nodig is. Verder zijn er kosten gemaakt voor de het opzetten voor het nieuwe vGRP. Daarnaast zijn er nog wat verschuivingen tussen inhuur vaste formatie en inhuur tijdelijke formatie.
- Studiekosten: Bij de studiekosten is er in 2012 is een aantal posten overgeheveld naar Servicepunt71 (mobiliteitskosten met € 20.000). Daarnaast was er in 2011 extra geld voor studiekosten aangevraagd inzake projecthouderschap, competentie management, cursus Awb en politieke sensitiviteit.
- Onafhankelijk advies: In 2011 is er vanuit overgebleven gelden uit 2010 eenmalig geld beschikbaar gesteld t.b.v. beeldkwaliteit ad € 155.000. Daarnaast zijn er in 2011 eenmalige begrote bedragen voor civieltechnische begeleiding (€ 83.000 ten laste van het resultaat) en begeleiding i.v.m. de Rijkswaterstaat (€ 45.000).

Control

Control behelst het continu verbeteren van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de bedrijfsprocessen binnen de gemeente. Op basis van een jaarlijkse risicoanalyse worden de onderwerpen voor onderzoeken en controles bepaald. De controles vinden vooral daar plaats, waar extra risico's te verwachten zijn op financieel of juridisch vlak of waar processen en werkwijzen zijn veranderd. De uit te voeren controlactiviteiten worden jaarlijks opgenomen in het Uitvoeringsplan Control, dat ter vaststelling aan het college wordt voorgelegd. Met ingang van 2012 zal de uitvoering van de verbijzonderde interne controles, in opdracht van de gemeente, vanuit het Servicepunt71 plaatsvinden.

Financiën

Wij willen bereiken dat de financiële situatie van de gemeente gezond blijft. Met name de verkoop van de NUON aandelen in 2009 en de realisatie van de bouwprojecten rondom de A4 zorgen voor een ander financieel plaatje voor de toekomst. Bij een gezonde financiële positie hoort een goede beheersing van de financiële processen. Hierop wordt ook in 2012 weer verder geïnvesteerd. De bestuursrapportage is in 2011 voor het eerst opgesteld. Door het opnieuw opzetten van de programmateksten

van deze begroting zal de bestuursrapportage naar verwachting in 2012 verder doorontwikkelen. Uiteraard zal de ontwikkeling van planning & control producten steeds in samenspraak met de raads werkgroep financiën worden opgepakt. Vanaf 2012 wordt de financiële administratie en het financieel advies uitbesteed aan Servicepunt71. Dit zal een nieuwe dimensie met zich meebrengen voor het cluster. De overgang zal naar alle waarschijnlijkheid nog extra tijd kosten in 2012. Ook zal wellicht vanuit het servicepunt het verzoek komen om het financieel beleid nader op elkaar af te stemmen. Bij deze verzoeken zal steeds beschouwd worden of een beleidswijziging in het voordeel voor de gemeente Leiderdorp is. In 2011 zijn we begonnen met realistisch ramen, afhankelijk van de uitkomsten hiervan zal dit traject in 2012 worden doorgezet.

Juridische Zaken

Wij zien een trend dat de juridische aspecten van het handelen van de gemeente, als gevolg van de zich verder uitbreidende wet- en regelgeving, in toenemende mate complexer en risicovoller wordt. Wij anticiperen hierop door het verder verhogen van de juridische kennis van medewerkers.. Specifiek richten wij ons de inkoopprocessen en het voorkomen van claims op basis van de per 1 oktober 2009 in werking getreden Wet Dwangsom bij niet tijdig beslissen, hiermee wordt de lijn van 2010 voortgezet. Ook de verhoging van de kwaliteit en motiveren van besluiten is een speerpunt. Na een stijging van het aantal bezwaarschriften in 2009 is dit aantal in 2010 gedaald. Voor 2012 en verder is de verwachting dat het aantal stabiel blijft.

Communicatie

Communicatie in het beleidsproces

Communicatie is een geïntegreerd onderdeel van beleidsvorming in alle stadia. Het is gemeengoed dat medewerkers van het cluster communicatie in alle fasen van het beleidsproces adviseren over de communicatieaspecten. Communicatie wordt binnen de organisatie gezien als managementinstrument om organisatie- en beleidsdoelen te realiseren. Het inzicht groeit dat door het vergroten van kennis en door verandering van gedrag en houding beleid meer wordt geaccepteerd. Dit is continu een aandachtspunt in het werk van de communicatieadviseur.

Communicatiebeleidsplan

Het communicatiebeleidsplan is de 'kapstok' voor het werk en de activiteiten van het cluster communicatie. Het geeft inzicht in de wijze waarop de gemeente Leiderdorp haar interne en externe communicatie vormgeeft. Het beleidsplan geeft aan hoe communicatie bijdraagt aan de bestuurlijke ambities en hoe de optimalisatie van de voorlichting en communicatie in komende jaren verder wordt opgepakt.

In het communicatiebeleidsplan 2012-2014 zal de nadruk onder andere liggen op de ambities, speerpunten en doelstellingen van het huidige college. Het coalitieprogramma 2010-2014 stelt de inwoner centraal. Bouwen aan vertrouwen tussen inwoners en het gemeentelijk bestuur (college en raad) is een speerpunt van deze coalitie. Zij wil beleid ontwikkelingen samen met inwoners en actief kijken en luisteren naar wat er gebeurt in Leiderdorp. Daarmee geeft het college actief invulling en uitvoering aan het begrip interactieve beleidsvorming (IBO-protocol). Deze uitgangspunten hebben gevolgen voor de bestuursstijl, de burgerparticipatie en het communicatiebeleid.

In het communicatiebeleidsplan gaan wij ook in op het versterken en uitdragen van het gewenste imago van de gemeente Leiderdorp, op de inzet van nieuwe media/ sociale media en de mogelijkheden en kansen daarvan, op de Toekomstvisie 2025 en op de rol van Leiderdorp in de regio. Interne communicatie en het nieuwe werkconcept zijn eveneens onderdeel van het communicatiebeleid.

Burgerparticipatie

Het college heeft in 2011 het huidige IBO protocol geëvalueerd. Op basis van die evaluatie is een notitie opgesteld hoe het college het kader voor burgerparticipatie in zijn collegeperiode voor ogen heeft. Burgerparticipatie gaat vooral over communicatie. Er bestaat grote vraag naar actuele informatie over wat de gemeente doet met de inbreng van inwoners. Dit betekent meer, gericht en actueler communiceren, ook via vernieuwende methoden als online burgerpanelonderzoek, online platforms, nieuwe media, uitbreiding gemeentelijke website met interactiemogelijkheden. Het extra beschikbaar gestelde budget van € 15.000 is dan ook bedoeld om dergelijke initiatieven die veelal niet gratis zijn, te kunnen ondersteunen.

Informatiebeleid

De gemeente streeft naar een vraaggeoriënteerde dienstverlening, waarbij het klantgericht handelen het belangrijkste element is. De burgers, bedrijven en instellingen worden daarom centraal geplaatst bij de dienstverlening. Daarnaast dient deze dienstverlening geïntegreerd plaats te vinden, waardoor klanten niet langs meerdere loketten hoeven. De gemeentelijke informatievoorziening vervult hierbij een essentiële rol en het goed functioneren ervan is een voorwaarde voor de realisatie van de doelstelling. De opgave waar de gemeente voor staat, wordt naast organisatorische factoren bepaald door de efficiënte en effectieve inzet van informatie- en communicatietechnologie (ICT).

Steeds meer heeft de gemeente te maken met ontwikkelingen op het vlak van elektronische dienstverlening. Een belangrijke doelstelling is om de kwaliteit van deze dienstverlening te verbeteren en efficiënter te gaan werken. Door de rijksoverheid wordt er bijvoorbeeld naar gestreefd om de publieke dienstverlening van het rijk, de provincies en de gemeenten voor een groot deel via internet plaats te laten vinden. Hierbij wordt de gedachte gehanteerd dat burgers, bedrijven en instellingen (via het internet) eenvoudig zaken dienen te kunnen doen met de overheid, op het door hun gewenste moment en tevens onafhankelijk van de locatie.

Om op een efficiënte wijze invulling te geven aan de ontwikkelingen op het gebied van de elektronische dienstverlening volgt de gemeente met haar informatiebeleid de landelijke ontwikkelingen. In het informatiebeleid staat de overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en e-overheid centraal (iNUP) centraal. Om uitvoering te geven aan de overheidsbrede visie op dienstverlening, wordt met het iNUP voortgebouwd op het Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid (NUP) waarin de basisinfrastructuur voor de elektronische dienstverlening is ontwikkeld. Met de implementatie van de onderdelen van het iNUP geeft de gemeente invulling aan haar wettelijke verplichtingen.

PARAGRAAF 4: VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon waarin de gemeente Leiderdorp een bestuurlijk en financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur, of door middel van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Beleid

Verbonden partijen voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd zijn. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Eind 2007 heeft het college de discussienotitie Sturen op Regionale samenwerking gepresenteerd (ook wel 'paprikanotitie' genoemd). Deze notitie is op 19 maart 2008 door de Commissie Regio besproken, waarbij de hoofdlijn van deze notitie is overgenomen. Deze notitie geeft richting aan de gewenste toekomstige ontwikkeling van regionale samenwerking en vormt hiermee een kader voor het aangaan of ontwikkelen van samenwerkingsverbanden. De hoofdlijn van dit kader is: kies voor twee schaalniveaus. Eén voor strategie, dat zo groot mogelijk kan zijn. Eén voor uitvoering op de schaal van de Leidse agglomeratie. De visie bevat een model van uitvoeringsorganisatie, een model voor betere raadscontrole en een duiding van de nieuwe identiteit van de regiegemeente pur sang.

De raad heeft in 2010 de spelregels voor het aangaan van Verbonden Partijen voor Leiderdorp vastgesteld. Deze staan in de Nota Verbonden Partijen Leiderdorp. Hierin staat geformuleerd wat de algemene en specifieke kaders en de gemeentelijke doelstellingen zijn voor verbonden partijen. Daarmee heeft de raad een visie te ontwikkeld op het geheel aan samenwerkingsverbanden. De aanbevelingen uit de Begrotingsscan 2007 over dit thema zijn in deze nota verwerkt, alsmede de aanbevelingen uit de rapportage van de Rekenkamer Leiderdorp van februari 2008 over Verbonden Partijen. De relevante informatie uit de Bestuurskrachtmeting die in 2008 is opgesteld, is hierin meegenomen.

Overzicht verbonden partijen (Bedragen x € 1.000)

Naam (programmanummer)	Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland (6)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling en	Het vaststellen van gemeenschappelijk beleid over zaken waarvan het belang niet beperkt blijft tot de afzonderlijke gemeenten.		
Activiteiten	Het bevorderen van de coördinatie en afstemming tussen gemeenten door het voeren van overleg en het gezamenlijk uitvoeren van onderzoek.		
	Het behartigen van de belangen van de regio richting het rijk en de provincie en in overlegstructuren.		
	Het uitvoeren van gemeentelijke taken die aan het samenwerkingsorgaan zijn overgedragen en het verlenen van diensten.		
	De taken van Holland Rijnland hebben betrekking op de beleidsvelden Ruimte, Economische zaken, Sociale Agenda en Verkeer en Vervoer.		
Financieel belang gemeente	Jaarlijks wordt een begroting opgesteld. De bijdrage van de gemeente (excl. Regionaal Investeringsfonds) betreft een bijdrage per inwoner. 2010: € 444.091 (€ 16,81 per inwoner)) jaarrekening 2011: € 381.270 (€ 14,43 per inwoner) begroting 2012: € 359.880 (€ 13,53 per inwoner) begroting		
Bestuurlijk belang gemeente	In het Algemeen Bestuur is de gemeente vertegenwoordigd met twee raadsleden en één collegelid. Tevens heeft het collegelid zitting in het DB.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	538	945
	Vreemd vermogen	53.161	40.494
	Jaarresultaat		575
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid Website: www.hollandrijnland.net		

Naam (programmanummer)	Gemeenschappelijke vuilophaaldienst Leiden e.o., Gevulei (4)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Activiteiten	Verwerken van afval, in bijzonder Restafval, Grofvuil, GFT-afval, KCA en de PA-20 containers. Bevorderen van hergebruik goederen door middel van het kringloopbedrijf en recycling.		
Financieel belang gemeente	Jaarlijks wordt een begroting opgesteld. De bijdrage van de gemeente betreft een bijdrage naar rato van het aantal aangeleverde en verwerkte tonnages vuil. De bijdrage van de gemeente Leiderdorp was in 2010: € 1.021.361,- Voor 2012 wordt een bijdrage verwacht van € 1.167.467.		
Bestuurlijk belang gemeente	In het Algemeen Bestuur is de gemeente vertegenwoordigd met een raadslid en een wethouder. De wethouder milieu neemt tevens plaats in het Dagelijks Bestuur.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	847	961
	Vreemd vermogen	3.387	2.197
	Jaarresultaat		319
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Gemeentewerken		

Naam (programmanummer)	Oude Rijnzone (6)
Vestigingsplaats	Alphen aan den Rijn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling en	Het realiseren van een samenhangende ontwikkeling en integrale uitvoering van werken, wonen, infrastructuur, recreatieve en groen-blauwe structuur, gericht op duurzame ruimtelijke ontwikkeling van het gebied de Oude Rijnzone als onderdeel van het Groene Hart.
Activiteiten	<i>Het versterken van de groenblauwe kwaliteit</i> Dit betreft niet alleen natuur en water, maar ook landschap, recreatie en cultuurhistorie. Het versterken van de verbindingen (zowel visueel als functioneel) van de Oude Rijnzone met het omliggende Groene Hart is hierin een belangrijke opgave.
	<i>Herstructurering en transformatie</i> Het gebied kent momenteel een versnippering waarbij de ruimte zeer gemengd wordt gebruikt. Hierdoor wordt de kwaliteit van het gebied thans niet optimaal gebruikt. Herstructurering en transformatie van verouderde bedrijventerreinen moet leiden tot kwaliteitsverbetering en ruimtewinst.
	<i>Nieuwe locaties voor wonen en werken</i> Binnen de Oude Rijnzone is er ruimte voor kleinschalige verstedelijking. Hiermee wordt invulling gegeven aan de regionale opvangtaak van de Oude Rijnzone voor woningzoekenden uit het Groene Hart.
	<i>Benutten van en investeren in infrastructuur</i> De RijnGouweLijn, met vijf geplande stations in de Oude Rijnzone biedt goede kansen tot verstedelijking. Dat heeft invloed op de mobiliteit. Daarnaast kent het gebied nu al mobiliteitsknelpunten die naar verwachting in de toekomst zullen toenemen.
Financieel belang gemeente	Met een eenmalige investering van 1,5 miljoen in het RIF Oude Rijnzone, wordt een opbrengst van een 30 miljoen gerealiseerd via Nota Ruimtebudget.
	De bijdrage van de gemeente aan de organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Oude Rijnzone (excl. Regionaal Investeringsfonds) wordt nog berekend.
Bestuurlijk belang gemeente	In het Algemeen Bestuur is de gemeente vertegenwoordigd met twee collegeleden. Daarvan heeft één collegelid zitting in het DB.
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid Website: www.ouderijnzone.nl

Naam (programmanummer)	Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4 (7)		
Vestigingsplaats	Rotterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam (Wgr, art.94,95)		
Activiteiten	Doel van de regeling is het bevorderen van deskundige en gelijke behandeling van verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de veranderingen aan de A4.		
Financieel belang gemeente	-		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door een collegelid. Dit collegelid is per april 2005 tevens lid van het Dagelijks Bestuur.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Jaarresultaat	n.v.t.	n.v.t.
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		

Naam (programmanummer)	Milieudienst West Holland (5)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Activiteiten	Uitvoering van de wettelijke taken zoals de vergunningverlening en handhaving van de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming (m.n. bouwstoffenbesluit), en advisering van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van hun taken, zoals ruimtelijke planvorming en verkeersbeleid.		
Financieel belang gemeente	Jaarlijks wordt een begroting en Milieuprogramma opgesteld.		
	De bijdrage van de gemeente betreft een bijdrage voor het aantal besteedde uren en een aantal specifieke posten.		
	2010: € 484.409 (6.224 uur) jaarrekening		
	2011: € 491.611 (6.085 uur) begroting		
	2012: € 519.632 (6.267 uur) begroting		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd met een raadslid en een wethouder (portefeuillehouder Milieu).		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	304	189
	Vreemd vermogen	1.495	1.586
	Jaarresultaat		-56
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		
	Website: www.mdwh.nl		

Naam (programmanummer)	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (1)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Activiteiten	Uitvoering van Wet Collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv).		
	Zorgdragen voor ambulancevervoer.		
	In opdracht van de veiligheidsregio zorgdragen voor geneeskundige hulpverlening.		
Financieel belang gemeente	Jaarlijks wordt een begroting opgesteld.		
	De bijdrage van de gemeente bedraagt:		
	2010 € 459.997 begroting		
	2011 € 454.755 begroting		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door een wethouder.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	4.864	4.922
	Vreemd vermogen	21.922	22.633
	Jaarresultaat		258
Overige informatie	Met de totstandkoming van deze gemeenschappelijke regeling zijn de regelingen GHOR en GGD-ZHN opgeheven. (raadsbesluit 10 oktober 2005)		
	Primaathouder: Afdeling Beleid		
	Website: www.ggdhm.nl		

Naam (programmanummer)	Regionale Brandweer en Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (RBW/GHOR) (Veiligheidsregio) (6)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met Openbaar Lichaam		
Activiteiten	Uitvoering geven aan hetgeen is bepaald in de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.		
	Uitvoering geven aan hetgeen is bepaald in Brandweerwet		
Financieel belang gemeente	Jaarlijks wordt een begroting opgesteld.		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente is vertegenwoordigd in het Dagelijks- en Algemeen Bestuur door de burgemeester. Alle burgemeester van de deelnemende gemeenten (35) vormen het Veiligheidsbestuur van de regio voor politie, brandweer en GHOR.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	3.187	4.065
	Vreemd vermogen	20.097	33.646
	Jaarresultaat		883
Overige informatie	Met de totstandkoming van deze gemeenschappelijke regeling zijn de regelingen Regionale Brandweer, CPA en GHOR opgeheven.		
	De onderscheiden organisaties zijn wel blijven bestaan.		
	Primaathouder: Concernzaken, Brandweer		
	Website: www.veiligheidsregio-hm.nl		

Naam (programmanummer)	Oasen (Alg.dek)		
Vestigingsplaats	Gouda		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Doelstelling en Activiteiten	Tot de kernactiviteiten behoren duurzaam verzorgen van winning, productie en levering van topkwaliteit (drink)water aan particulieren en bedrijven.		
Financieel belang gemeente	De gemeente heeft 25 aandelen in Oasen naar rato van het aantal inwoners. Wijziging vindt alleen plaats bij sterke fluctuaties van dit aantal inwoners.		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente heeft in de Algemene Aandeelhoudersvergadering stemrecht middels de aandelen. Doel is het volgen van de continuïteit van de waterlevering en de tariefsontwikkeling.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	66.539	71.344
	Vreemd vermogen	114.172	115.774
	Jaarresultaat		4.805
Overige informatie	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.oasen.nl		

Naam (programmanummer)	Bank Nederlandse Gemeenten (Alg.dek)		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Activiteiten	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.		
Financieel belang gemeente	De gemeente heeft 97.968 aandelen in de BNG.		
	Ontvangen dividend over 2009: € 243.940		
	Ontvangen dividend over 2010: € 225.326		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	2.253.000	2.259.000
	Vreemd vermogen	102.243.000	116.274.000
	Jaarresultaat		257.000
Overige informatie	Deelname in de BNG wordt beschouwd als een duurzame belegging.		
	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.bng.nl		

Naam (programmanummer)	Alliander (Alg.dek)		
Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Activiteiten	Alliander is het Netwerkbedrijf van het voormalige Nuon. Dit is actief in de distributie van elektriciteit, gas en warmte en daarmee samenhangende producten en diensten.		
Financieel belang gemeente	De gemeente heeft aandelen in Alliander		
	Ontvangen dividend over 2010: € 302.205		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente heeft in de Algemene Aandeelhoudersvergadering stemrecht middels de aandelen		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	2.245.000	2.900.000
	Vreemd vermogen	4.511.000	4.494.000
	Jaarresultaat		222.000
Overige informatie	Primaathouder: Concernzaken		
	Website: www.alliander.nl		
	In 2009 is Nuon verkocht aan het Zweedse Vattenfall. De gemeente blijft wel aandeelhouder in het Netwerkbedrijf Alliander.		

Naam (programmanummer)	Servicepunt 71 (6)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Activiteiten	Door Servicepunt 71 worden aan alle deelnemers producten en diensten geleverd op gebied van informatie- en communicatietechnologie, inkoop, financiën, human resource management en juridische zaken. En voor de gemeenten Leiden en Leiderdorp ook facilitaire zaken.		
Financieel belang gemeente	Jaarlijks wordt een begroting vastgesteld. De bijdrage gaat naar een verdeelpercentage en zijn bepaald door per gemeente het aandeel in het totaal te bepalen van de over te dragen formatie en de over te dragen materiële budgetten naar de stand van 2009. Bijdrage 2012; € 2.743.000		
Bestuurlijk belang gemeente	In het algemeen bestuur is de gemeente Leiderdorp vertegenwoordigd door Wethouder Personeel en Financiën.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Overige informatie	Jaarresultaat Primaathouder: Concernzaken Website: www.servicepunt71.nl		

Naam (programmanummer)	De gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Leiden en Leiderdorp Sociale Dienst (2)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling lichte vorm.		
Activiteiten	De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Leiden en Leiderdorp zal op de uitvoering de navolgende taken, wetten en regelingen uitvoeren, te weten: de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Investeren in Jongeren (WIJ), het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz), de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW), de Wet Inkomensvoorziening Ouderen en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ), de regeling scholing en activering ingevolge de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB), de Regeling Instroom en Doorstroombanen (ID), de Wet Inburgering (WI), de Wet kinderopvang, SMI-kinderopvang, de Pardonregeling, de huisvestingtaakstelling van vluchtelingen, de schuldhulpverlening, de sociale recherche, het minimabeleid, dan wel enige andere in de toekomst voor deze wetten en regelingen eventueel in de plaats komende regelingen.		
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		

Naam (programmanummer)	Samenwerkingsverband GGZ subsidies (1)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling lichte vorm.		
Activiteiten	De gemeenten in Zuid-Holland Noord financieren gezamenlijk een aantal voorzieningen en activiteiten op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg. Gemeente Leiden treedt namens de deelnemende gemeenten op als subsidieverstrekker en brengt dit in rekening bij de deelnemende gemeenten. Deze taken hebben betrekking op de WMO.		
Overige informatie	Primaathouder: Afdeling Beleid		

Naam (programmanummer)	DataLand (13)		
Vestigingsplaats	Reeuwijk		
Rechtsvorm	Vennootschap		
Activiteiten	Intergemeentelijke samenwerking op het gebied van de vastgoed- en geo-informatie		
Financieel belang gemeente	De gemeente heeft 13.000 aandelen in de DataLand.		
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente neemt deel in het bestuur van het Stichting Administratiekantoor DataLand.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2010	31-12-2010
	Eigen vermogen	-185.640	-93.355
	Vreemd vermogen	591.937	838657
	Jaarresultaat		92.286
Overige informatie	Primaathouder: Beleid		
	Website: www.dataLand.nl		

PARAGRAAF 5: GRONDBELEID

Visie

Het grondbeleid is ondersteunend aan de realisatie van programma's als ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, onderwijs, cultuur, sport en recreatie en economische infrastructuur. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De baten en de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Het grondbeleid van Leiderdorp is vastgelegd in de nota Grondbeleid, die in 2006 door de raad is vastgesteld¹. Kernpunten van het grondbeleid zijn:

- De gemeente verwerft gronden of onroerende zaken in principe slechts als dit noodzakelijk is om de gewenste veranderingen en/of het gebruik van die gronden in de gewenste richting te sturen.
- Indien de gemeente die gewenste richting ook door middel van een exploitatieovereenkomst kan bereiken, dan verdient dat de voorkeur.
- Per uitgifte dient te worden bezien of er bijzondere voorwaarden kunnen en moeten worden gesteld aan de gronduitgifte dan wel medewerking aan een exploitatieovereenkomst.
- De gemeente hanteert bij het in exploitatie nemen dan wel verkopen van gronden voor woningbouw het uitgangspunt dat de uit te geven gronden in principe gelijkmatig verdeeld worden naar de bestemming sociale sector, de sector middeldure koopwoningen en de sector dure koopwoningen. Toekomstige ontwikkelingen - onder meer in de woningmarkt - kunnen echter aanleiding zijn om van dat uitgangspunt af te wijken.
- De gemeente berekent de kosten zoveel mogelijk door in de grondprijzen of in een op basis van de gemeentelijke exploitatieverordening op te stellen exploitatieovereenkomst.
- Openbare ruimte wordt niet uitgegeven, tenzij deze ruimte door een planologische maatregel een andere bestemming heeft verkregen en deze uitgifte binnen die bestemming past. Uitzondering hierop vormt een door de gemeenteraad vastgestelde notitie Verkoop Groenstrookjes (2001).
- Er worden in principe geen gronden in erfpacht uitgegeven, tenzij dit het enige instrument is om maatschappelijke voorzieningen te financieren.
- Als richtlijn voor de berekening van de uitgifteprijzen - grondprijzen, erfpachtcanons en huurprijzen – hanteert de gemeente de marktwaarde, tenzij het gemeentebestuur kiest voor een lagere uitgifteprijs omdat anders de maatschappelijk wenselijke voorziening niet tot stand kan komen. Het huidige beleid met betrekking tot de huurprijzen van volkstuinen en sportvelden wordt gehandhaafd. Deze richtlijn zal periodiek (minimaal tweejaarlijks) worden geactualiseerd.
- Aankoop van gronden die in de verre toekomst mogelijk in exploitatie worden genomen brengt risico's met zich mee. Het uitgangspunt is dat verliezen moeten worden genomen als ze zich voordoen en dat winsten pas als gerealiseerd kunnen worden beschouwd als het complex wordt afgesloten.
- De gemeente kan de Wet Voorkeursrecht gemeenten van toepassing verklaren op percelen. Als de eigenaar van de grond waarop een voorkeursrecht rust, of degene die hierop een beperkt recht heeft, de grond wil verkopen, moet deze eerst aan de gemeente worden aangeboden. Het vestigen van het voorkeursrecht voorkomt dat derden een sterke grondpositie kunnen opbouwen ten koste van de gemeente, in gebieden waarvoor ruimtelijke plannen worden gemaakt of reeds bestaan. Hierdoor heeft de gemeente een betere uitgangspositie om haar ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken. Ook voorkomt het voorkeursrecht prijsopdriving.

Grondslagen waardering

De gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs vermeerderd met gemaakte kosten voor onderzoek en bouwrijp maken. Zoals wettelijk verplicht is, mag de boekwaarde niet hoger zijn dan de ingeschatte marktwaarde. Afhankelijk van deze inschatting wordt de boekwaarde afgeboekt (bij definitief geen mogelijkheid tot terugverdienen) of een voorziening gevormd (bij redelijke twijfel over het terugverdienen van de boekwaarde).

---

¹ In 2011 is het grondbeleid herzien als onderdeel van het eigendommenbeleid. Deze herziening is te laat gereed om op te nemen in de Begroting 2012.

Reserves

Zoals het besluit begroting en verantwoording (BBV) voorschrijft wordt het saldo van een project via resultaatbestemming in het jaar van afsluiten toegevoegd aan een reserve grondverkoop. Voor W4 is er de reserve grondverkoop W4. Grondexploitaties die geen onderdeel uitmaken van W4 worden verantwoord onder de algemene reserve grondverkoop.

Organisatie

Alle projecten vallen organisatorisch onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Projecten.

Prognose complexen in 2011

1. Grondexploitaties W4

Mauritskwartier

Doel van het project:

Realisatie van 154 woningen. Hiervoor zijn diverse verenigingen verplaatst.

Fase van het project: Realisatiefase

Wat willen we bereiken in 2012?

Realiseren Boomgaardlaan 1^e fase, start met 2^e fase (afhankelijk van planning Rijkswaterstaat). Inrichting van de Kleine Zandput: park de Groene Schans.

Vierzicht

Doel van het project:

Realisatie van 45.000 m³ bedrijventerrein in de vorm van een meubel- en zorgboulevard en kantorenbouw langs de A4. Hierbij wordt een parkeergarage aangelegd. Tevens wordt een parallelweg langs de A4 aangelegd om het gebied Vierzicht goed toegankelijk te maken.

Fase van het project: Realisatiefase

Wat willen we bereiken in 2012?

Verkoop en afronding van Kavel 1 en 5 (kantorenbouw langs de A4). De realisatie van Vierzicht kavel 1 en 5 loopt vertraging op door de huidige marktsituatie. Kavel 1 wordt pas bouwrijp gemaakt, zodra er een geschikte eindgebruiker is voor het kavel. Kavel 5 is reeds bouwrijp gemaakt, maar ook voor dit kavel is nog geen eindgebruiker.

Plantage

Doel van het project:

De oorspronkelijke gedachte was om de tennisverenigingen te verplaatsen en woningbouw te realiseren. Verplaatsing van de tennisverenigingen gaat echter niet door. Doel blijft echter wel het ontwikkelen van woningbouw. Hiervoor staat het resterende deel van de Plantage, Samsomveld inbegrepen, ter beschikking.

Fase van het project: Initiatiefase

Wat willen we bereiken in 2012?

In 2011 is de planontwikkeling afgerond voor het Samsomveld e.o. In 2012 zal mogelijk een begin kunnen worden gemaakt met de uitvoering. Eerste stap zal dan een archeologische opgraving zijn.

Bospoort

Doel van het project:

Realisatie 22.000 m2 bedrijventerrein en 5.000 m2 geluidswerende bebouwing (paviljoens 1, 2 en 3). Voor de invulling van het bedrijventerrein is een intentieverklaring getekend voor de vestiging van een IKEA. Om het gebied toegankelijk te maken, is de Persant Snoepweg aangepast.

Fase van het project: Realisatiefase Bospoort

Wat willen we bereiken in 2012?

In 2011 is het bestemmingsplan Bospoort onherroepelijk geworden. In 2012 zal mogelijk de verplaatsing van de pannenkoekenboerderij naar het Ghoybos kunnen plaatsvinden. Dit is mede afhankelijk van de doorlooptijd van de onteigeningsprocedure. Ook worden in 2012 werkzaamheden uitgevoerd voor het IKEA gebied en voor de geluidwerende bebouwing (paviljoens).

2. W4 gerelateerde projecten

Munnikpolder

Doel van het project:

Na de zandwinning in de polder zal het gebied opnieuw worden ingericht als recreatiepark. In het Weteringpark zijn de verenigingen (o.a. scouting, ijsvereniging) herhuisvest, die verplaatst zijn om grondexploitatie binnen het W4 plangebied mogelijk te maken.

Fase van het project: Ontwerp- en Realisatiefase

Wat willen we bereiken in 2012?

De werkzaamheden voor het definitief ontwerp van het recreatiepark zijn gestart in het 2^e kwartaal van 2011 en dienen gereed te zijn in het 1^e kwartaal van 2012. De zandwinning/grondberging is gestart en loopt door tot 2012.

Tegelijkertijd worden de eilanden in de ontrondingplas gerealiseerd. Realiseren van de ontsluitingsweg naar de Munnikpolder Boomgaardlaan 1e fase, start met 2e fase (afhankelijk van planning Rijkswaterstaat).

Zwembadlocatie

Doel van het project:

De realisatie van 39 sociale huurwoningen en 2 commerciële voorzieningen.

Fase van het project:

Realisatiefase voor het onderdeel Zwembadlocatie

Wat willen we bereiken in 2012?

De sociale woningbouw is gerealiseerd, inclusief het woonrijp maken. De Brede School Oude Dorp wordt niet meer op de zwembadlocatie gevestigd maar op de locatie Kastanjelaan. Hierdoor is een nieuwe situatie ontstaan. Onderzocht zal worden óf en hoe het stedenbouwkundig plan voor de Zwembadlocatie aangepast dient te worden. Dit zal ook gevolgen hebben voor de commerciële voorzieningen. Dat onderzoek geschiedt in het kader van de Gebiedsvisie Willem Alexanderlaan (WAL).

Inpassing Rijksweg

Doel van het project:

Het begeleiden van Rijkswaterstaat, uitvoeren van benodigde aanpassingen op het gebied van riolering en de verbreding van het viaduct aan de Ericalaan alsmede de aanleg van een aantal doorgaande fietsverbindingen.

Fase van het project:

Deze projecten lopen gelijk met de verschillende projecten van Rijkswaterstaat

Wat willen we bereiken in 2012?

De planning is afhankelijk van de werkzaamheden door Rijkswaterstaat. September 2009 is de aannemer van RWS gestart met het construeren van de eerste tunnelbak. Het project zal waarschijnlijk duren tot eind 2014.

3. Centrumplan

Centrumplein**Doel van het project:**

De realisatie van een levendig stadshart.

Fase van het project: Ontwerpfase**Wat willen we bereiken in 2012?**

Verlenen van de bouwvergunning en sloop van het gemeentehuis en het bouwrijp maken van de grond daaromheen.

Parkpromenade**Doel van het project:**

Het realiseren van 96 woningen voor ouderen en het aanleggen van een aantrekkelijke verbindingroute tussen de Winkelhof en de Santhorst. Het bestaande openbaar gebied ter plaatse van de hoek Merelstraat herinrichten (ontsluiting en parkeerplaatsen).

Fase van het project: Realisatiefase**Wat willen we bereiken in 2012?**

De parkpromenade is bijna afgerond. In 2013 wordt de hoek Merelstraat aangepakt, hierbij wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de (her)inrichting van het kruispunt Engelendaal/Merelstraat en het project Centrumplein.

Meas**Doel van het project:**

Woningbouw en herstructurering van de omgeving van een (voormalig) bedrijventerrein.

Fase van het project: Definitiefase**Wat willen we bereiken in 2012?**

In 2011 zijn de procedures van bezwaar en beroep bij de het verlenen van de vergunningen en ontheffingen afgerond. In 2011 is reeds begonnen met de sloop en saneringswerkzaamheden. In 2012 kan begonnen worden met de bouw van het complex.

4. Overige projecten

Momenteel zijn er geen overige projecten meer. Mogelijk worden in 2012 nieuwe overige projecten opgestart in het kader van de gebiedsvisie Willem Alexanderlaan (WAL) en de herontwikkeling van de vrijkomende Driemasterlokatie. Voor de gebiedsvisie WAL wordt een grondexploitatie opgesteld bij de GIG 2012.

5. Opgenomen voorzieningen

Voor projecten met een (groot) afbreukrisico en weinig financiële bijsturingmogelijkheden kunnen voorzieningen getroffen worden.

Per 31-12-2010 is voor twee grondexploitaties van het Centrumplan, te weten 'Hoek Merelstraat' en 'Meas' een voorziening getroffen van in totaal € 421.048,- (uit reserve grondbedrijf). Deze voorziening is opgenomen aan de debetzijde van de balans als een correctie op de boekwaarde onderhanden werken.

Voor de Plantage is een voorziening getroffen van € 4.297.491,- (per 31-12-2010).

De voorziening voor Plantage van € 4,3 mio bestaat uit het geprognosticeerde resultaat (-/- € 2,06 mio) en een deel (22%) van de algemene kosten (-/- € 2,23 mio) welke aan Plantage dienen te worden toegerekend.

Het verwachte tekort van W4 is in zijn geheel in de balans verwerkt door het nog niet gedekte deel toe te voegen aan de bestemmingsreserve W4.

Prognose verwachte resultaten totale grondexploitatie per 31/12/10

TOTAALOVERZICHT	GIG - 2011	GIG - 2011	GIG - 2010	Verschil
	NCW 01-01-11	NCW 01-01-10	NCW 01-01-10	NCW 01-01-10
W4				
W4 - Ontwikkelingslocaties	11.280	10.794	10.695	99
W4 - Investeringsprojecten	11.884-	11.372-	11.135-	237-
W4 - Afgesloten projecten / overige projecten in reserve	2.551	2.441	2.233	208
Afdracht W4	8.394-	8.033-	8.033-	0
Totaal W4	6.447-	6.170-	6.240-	70
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)	(voordelig)
Centrumplan	1.219	1.166	1.046	120
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)
Overige projecten	2.594	2.482	1.808	674
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)

(Voor bovenstaande tabel is de GIG 2011 uitgangspunt; bij het Centrumplan zijn hierin ook de projecten 'Ommedijk' en 'Orangerie' (afgerond in 2011) opgenomen, bij de Overige projecten zijn hierin de projecten 'Schansen en Dreven' (afgerond 2011) en 'Driegatenbrug' (afgerond 2010) opgenomen.)

PARAGRAAF 6: FINANCIERING

Inleiding

In de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) worden de kaders gesteld voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Na de problemen rond Icesave in 2008 is hierop een aanvulling gekomen in de vorm van de wet Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten) waarin met name de regels rond het uitzetten van geld worden aangescherpt.

Naar aanleiding van deze wetswijziging is het treasurystatuut voor de gemeente Leiderdorp in 2010 herzien.

Naast het treasurystatuut neemt de gemeente jaarlijks een financieringsparagraaf op in de begroting en jaarrekening. Hierin komen de specifieke beleidsvoornemens en de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury aan de orde.

Algemene evaluatie

De financieringspositie fluctueert de komende jaren sterk. Dit wordt veroorzaakt door de activiteiten rond het W4-project, de verkoop van de aandelen NUON en de investeringen in de twee brede scholen.

De eerste tranches van de verkoop Nuon zijn in 2009 en 2011 ontvangen. De ontvangst van de twee resterende tranches van de vinden plaats in 2013 (15%; € 6.800.000) en 2015 (21%; € 9.500.000).

Om in de financieringsbehoefte te kunnen voorzien zullen de komende jaren nieuwe leningen aangetrokken worden. Deze leningen zijn nodig om de betaling aan Rijkswaterstaat (februari 2012) en de grote investeringen de komende jaren –zoals Brede Scholen- te kunnen financieren.

Rentevisie

Conform het treasurystatuut bepalen we jaarlijks een rentevisie op basis van de rentevisie van minimaal twee vooraanstaande financiële instellingen.

Atrivé (juli 2011)

Uit prognoses blijkt dat verschillende grootbanken de komende drie maanden een gemiddelde stijging met 14 basispunten van de korte rente verwachten. Over twaalf maanden verwacht de markt een stijging met 69 basispunten.

Grootbanken hebben een verwachte driemaands Euriborrente over twaalf maanden van minimaal 2,30% en maximaal 2,50% in hun prognose opgenomen.

BNG (augustus 2011)

De wereldeconomie zal als gevolg van de schulden crisis in het verdere verloop van 2011 een tragere groei te zien geven dan eerder werd aangenomen. Voor 2012 wordt onder de hiervoor geschetste omstandigheden herstel verwacht. De groei wordt geleid door China en andere opkomende landen. Het conjunctuurherstel in de westerse landen verloopt in een zeer gematigd tempo. De Amerikaanse economie groeit volgend jaar naar verwachting met ca. 2,5%. Voor 2011 wordt een groei van 2,0% (was 2,2%) voorzien. De consumptie groeit wat sterker, mede dankzij een toename van de werkgelegenheid. Ook de bedrijfsinvesteringen trekken wat aan. De woningbouw blijft naar verwachting zwak. De inflatie loopt terug van 2,5% (was 2,7%) in 2011 naar 1,8% in 2012.

De economische groei in de eurozone komt zowel voor 2011 als 2012 uit op ongeveer 1,5% (was 2011: 1,8%). De binnenlandse vraag groeit in een zeer gematigd tempo. De uitvoergroei vlt af, mede door de waardeinstijging van de euro. De inflatie daalt licht van 2,5% dit jaar naar 2,0% (was 2,1%) in 2012. De kerninflatie loopt wat op.

De ECB zal het monetaire beleid voor 2011 niet meer verkrappen. De herfinancieringsrente zal pas in de loop van 2012 in een geleidelijk tempo worden verhoogd naar 2,0% aan het einde van 2012. De lange rentetarieven zullen naar verwachting pas op langere termijn gaan oplopen.

Renterisiconorm

Met de invoering van de Wet Fido is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm houdt in dat een gemeente niet meer dan 20 procent van het begrotingstotaal in een jaar mag herfinancieren via een langlopende lening. Deze regeling is ingevoerd om grote renterisico's aan het begin van het boekjaar te voorkomen. Naar verwachting zal geen overschrijding van deze norm plaatsvinden.

Berekening van renterisiconorm		2012	2013	2014	2015
Bedragen x € 1.000					
1a	renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b	renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0
	saldo aangetrokken vaste schuld per 1-jan	18.285	39.798	47.464	53.279
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld	20.770	12.000	22.000	
3b	nieuw verstrekte lange leningen	0	0	0	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	20.770	12.000	22.000	0
5	Betaalde aflossingen	2.257	4.034	4.884	7.084
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	2.257	4.034	4.884	0
7	Renterisico op vaste schuld (2+6)	2.257	4.034	4.884	0
	Renterisiconorm				
8	Begrotingstotaal jaar	78.989	58.199	83.675	107.477
9	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10	Renterisiconorm (8x9)	15.798	11.640	16.735	21.495
	Toets renterisiconorm				
11	Renterisiconorm (10)	15.798	11.640	16.735	21.495
12	Renterisiconorm op vaste schuld (7)	2.257	4.034	4.884	0
13	Ruimte/Tekort (11-12)	13.541	7.606	11.851	21.495
		ruimte	ruimte	ruimte	ruimte

o/g staat voor openstaande geldleningen, u/g staat voor uitstaande geldleningen

De verwachte leningenportefeuille per 1 januari 2012 bedraagt € 18,3 miljoen. Dit zal de komende jaren fors oplopen als gevolg van de betaling aan Rijkswaterstaat en ontwikkeling van de Brede Scholen.

Kredietrisicobeheer

De gemeente Leiderdorp heeft een overeenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten waarin een aantal zaken is geregeld, zoals een rekening-courantovereenkomst en het aantrekken en uitzetten van kort en lang geld. De overeenkomst is in 2006 opnieuw vastgesteld met verbeterde condities. Eind 2010 zijn de afspraken aangepast, dit naar aanleiding van de geldmarktperikelen van de afgelopen jaren.

Relatiebeheer

Bancaire relaties voldoen aan de eisen zoals gesteld in het treasurywet. Beoordeling van deze relaties vindt plaats bij het aangaan van de relatie en jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening. Offertes worden conform het statuut bij verschillende instanties opgevraagd.

Geldstromenbeheer

De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De saldi op de overige rekeningen, bij de ING en de Rabobank, worden zoveel mogelijk overgeboekt naar de rekening bij de BNG.

Kasgeldlimiet

De rekening-courantlimiet bekijken we jaarlijks. Wijkt deze sterk af van de kasgeldlimiet, dan wordt deze hieraan gelijkgesteld. Zodat er zo min mogelijk kasgeldleningen hoeven te worden afgesloten. De kasgeldlimiet rapporteren we steeds per kwartaal aan de provincie. Hierbij geldt dat het gemiddelde van de kort aangetrokken middelen per de eerste van de maand de benutting van de kasgeldlimiet bepaalt. Eventuele extra kasgeldleningen worden aangetrokken zolang deze binnen de kasgeldlimiet passen. Gemeenten mogen maximaal twee achtereenvolgende kwartalen boven de kasgeldlimiet gelden aantrekken. Daarna moeten ze dispensatie bij de provincie aanvragen. Gedurende het jaar bekijken we de kasgeldlimiet voortdurend. Wanneer nodig vragen we vroegtijdig dispensatie bij de provincie aan.

De kasgeldlimiet voor 2012 wordt berekend op 8,5% van het begrotingstotaal.

Berekening maximale kasgeldlimiet				
Bedragen x € 1.000	2012	2013	2014	2015
Begrotingstotaal	78.989	58.199	83.675	107.477
Grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	6.714	4.947	7.112	9.136

Berekening benutte kasgeldlimiet 2012 per kwartaal					
Bedragen x € 1.000		1e kwart	2e kwart	3e kwart	4e kwart
1	Vlottende (korte) schuld maand 1	5.715	11.737	9.709	5.685
	Vlottende (korte) schuld maand 2	9.342	12.385	2.263	8.304
	Vlottende (korte) schuld maand 3	11.150	9.309	4.692	5.396
2	Vlottende middelen maand 1	25	25	25	25
	Vlottende middelen maand 2	25	25	25	25
	Vlottende middelen maand 3	25	25	25	25
3	Netto vlottende schuld maand 1 (1-2)	5.690	11.712	9.684	5.660
	Netto vlottende schuld maand 2 (1-2)	9.317	12.360	2.238	8.279
	Netto vlottende schuld maand 3 (1-2)	11.125	9.284	4.667	5.371
4	Gemiddelde netto vlottende schuld	8.711	11.119	5.530	6.437
5	Kasgeldlimiet	6.714	6.714	6.714	6.714
6	Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)	-1.997	-4.405	1.184	277
		tekort	tekort	ruimte	ruimte

PARAGRAAF 7: LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

De gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen. Leiderdorp heeft een breed belastingpakket om de belastingdruk zo evenwichtig mogelijk over de verschillende groepen belastingplichtigen te verdelen.

Behalve de OZB voor woningen en niet woningen worden in Leiderdorp geheven: de hondenbelasting, de precariobelasting en de toeristenbelasting. Naast deze "echte" belastingen worden ook een aantal rechten (retributies) geheven. Rechten betaalt iemand voor een individuele dienst van de gemeente. De belangrijkste retributies zijn de afvalstoffenheffing/reinigingsrechten en rioolheffing. De andere rechten zijn o.a.: de marktgeden en de lijkbezorgingsrechten.

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de tariefontwikkeling in Leiderdorp in relatie tot de landelijke tariefontwikkeling en die in de regiogemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal. Verder wordt een beeld gegeven van de toekomstvisie op het gemeentelijke belastinggebied.

A. Beleid belastingen en heffingen

De gemeente Leiderdorp hanteert in principe het uitgangspunt dat de lokale heffingen zoals de onroerende-zaakbelastingen (OZB) niet meer dan met de verwachte indexatie volgens het Centraal Planbureau mogen stijgen.

De opbrengsten van de verschillende heffingen worden als algemeen dekkingsmiddel gebruikt. Dit houdt in dat wij geen doelbelasting hanteren. Uitzondering hierop zijn reiniging en riolering die van rijkswege kostendekkend moeten zijn. Voor de leges wordt zoveel mogelijk gestreefd naar 100 % kostendekkendheid, deze tarieven zijn dan ook wel aan de kosten gerelateerd.

Woonlasten 2011

De bron van onderstaande tabel is www.coelo.nl, de getallen zijn dus niet door ons berekend.

	Tarief in % (OZB en heffing gebouwd) of euro's			Verandering t.o.v. 2010		
	Laagste	Gemiddelde (a)	Hoogste	Laagste	Gemiddeld	Hoogste
OZB eigenaar woningen (b)	0,0412	0,0992	0,1916	-37%	2,00%	33%
OZB niet-woningen (eigenaar + gebruiker)(b)	0,0761	0,3408	0,7192	-36%	1,90%	104%
Reinigingsheffing (c)	24	269	400	-41%	-0,50%	42%
Rioolheffing (c)	44(d)	172	469	-42%	3,90%	35%
Woonlasten (e)	480	671	1.165	-24%	1,60%	21%
Toeristenbelasting (f)	0,35 (d)	1,34	5,43	-74%	3,60%	200%
Hondenbelasting (d)	25	58,01	117,7	-23%	1,60%	70%
Paspoort	38	51,75	52,12	-1%	-18,00%	11%
Rijbewijs	23,35	42,31	65,5	-25%	1,30%	34%
Uittreksel GBA	0	8,75	16,5	-58%	6,60%	151%
Provinciale opcenten (g)	156	184	218	0%	0,40%	5,00%
Zuiveringsheffing (c)	122	158	235	-5%	2,60%	9%
Ingezetenenheffing	29	66	114	-12%	4,90%	14%
Heffing gebouwd (b)	0,0125	0,0269	0,0556	-35,00%	0,10%	8%

(a) Gemiddelden zijn gewogen naar aantal inwoners (gemeenten en provincies), vervuilingseenheden (zuiveringsheffing), aantal ingezetenen (ingezetenenheffing) of woz-waarde (heffing gebouwd). Nultarieven zijn meegerekend.

(b) De verandering ten opzichte van 2010 is gecorrigeerd voor de waardestijging van de grondslag

(c) Meerpersoonshuishouden.

(d) Wordt niet overal geheven.

(e) Het bedrag dat een meerpersoonshuishouden in een woning met gemiddelde waarde betaalt aan ozb, rioolheffing en reinigingsheffing, na aftrek van een eventuele heffingkorting.

(f) Hotelovernachting.

(g) Volkswagen Golf, 1.150 kilo, benzinemotor, op jaarbasis

B. Tariefontwikkeling in Leiderdorp

De Leiderdorpse belastingtarieven stijgen in 2012 met de inflatiecorrectie, voor alsnog geraamd op 2%.

OZB

De OZB-opbrengsten zullen in 2012 stijgen met de inflatiecorrectie, geraamd op 2%. De tarieven voor 2012 worden berekend op basis van de huidige WOZ-waarden voor het jaar 2011 (waardepeildatum 1 januari 2010). De nieuwe WOZ-waarden worden in de loop van november 2011 verwacht. Op basis daarvan zullen de tarieven voor 2012 worden herberekend zodat de geraamde opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen gelijk is aan die van 2011 vermeerderd met de inflatiecorrectie.

In onderstaande tabel wordt het percentage van 2011 weergegeven alsmede de stijging.

OZB		Perc. 2011	Stijging % 2012
Woningen	Eigenaar	0,1359%	2,00%
Niet-woningen	Gebruiker	0,1655%	2,00%
Niet-woningen	Eigenaar	0,2067%	2,00%

Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht en rioolheffing

Wij streven ernaar de tarieven zodanig vast te stellen dat de geraamde opbrengst gelijk is aan de geraamde lasten, zodat deze overeenkomen met het wettelijk toegestane dekkingspercentage van 100%. Beide tarieven zijn gebaseerd op de te verwachten exploitatiekosten voor de beide activiteiten, periodiek groot onderhoud, en met de aan toekomstige investeringen gerelateerde kapitaallasten. Eventuele overschotten en tekorten op de reiniging en riolering worden verrekend met de egaliseringsreserves.

Zowel voor de rioolheffing als de afvalstoffenheffing is een meerjarige investeringsprognose opgesteld.

Bij de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht zijn de afgelopen jaren toenemende overschotten ontstaan. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door een teruglopend volume aan de aanbodzijde, met dito consequenties voor de verwerkingskosten. Voor de komende jaren zullen de nu nog bovengronds staande wijkcontainers ondergronds worden gebracht en wordt de milieustraat heringericht.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten stijgen in 2012 met de reguliere inflatiecorrectie van 2%. In 2012 vindt er daarnaast nog een eenmalige korting plaats van 1,9% op afvalstoffenheffing.

Dit levert een totale stijging op van 0,1%.

Afvalstoffenheffing in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012
Tarief éénpersoonshuishouden	225,12	225,35
Tarief tweepersoonshuishouden	295,03	295,33
Tarief meer dan twee persoonshuishouden	314,84	315,15

Reinigingsrechten in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012
Tarief reinigingsrechten	358,54	365,71

De rioolheffing is naast de inflatiecorrectie van 2% verhoogd met 5,5% op basis van het in 2011 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, waarmee de totale stijging uitkomt op 7,5%. De stijging van 5,5% is cumulatief doorgevoerd voor de jaren 2012 tot en met 2015.

Rioolheffing in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012
Tarief per m3	0,88	0,95

De wet tot wijziging van de Gemeentewet, de Wet op de waterhuishouding en de Wet Milieubeheer zijn in verband met de introductie van zorgplichten van gemeenten voor het afvloeiend hemelwater en grondwater, alsmede verduidelijking van de zorgplicht voor het afvalwater en aanpassing van het bijbehorende bekostigingsinstrument, op 1 januari 2008 in werking getreden. De gemeenten hebben vanaf dat moment de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Om deze zorgplicht te bekostigen is ingevolge de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke

watertaken een nieuwe belastingbevoegdheid opgenomen in artikel 228a van de Gemeentewet. Sinds 1 januari 2010 spreken wij niet meer over rioolrechten, maar over rioolheffing.

Hondenbelasting

De tarieven voor het houden van één of meer honden worden verhoogd met 2%.

Hondenbelasting in EURO's	Tarief 2011	Tarief 2012
Tarief 1 ^e hond	79,85	81,45
Tarief 2 ^e hond	140,67	143,48
Iedere hond meer dan twee	203,18	207,24
Tarief kennel	477,48	487,03

Precariobelasting, leges en marktgeden

Overeenkomstig de bovengenoemde tariefsontwikkeling worden de gemeentelijke belastingen in 2012 verhoogd met 2%.

Toeristenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting wordt verhoogd met 2%. Voor 2012 zal het tarief worden vastgesteld op € 1,65 (in 2011 was dit € 1,62) per persoon per nacht.

Kwijtscheldingen

Niet iedere inwoner van Leiderdorp is in staat de gemeentelijke belastingen te betalen. In zo'n geval bestaat de mogelijkheid kwijtschelding aan te vragen. Bij een aanvraag voor kwijtschelding wordt beoordeeld of de belastingcapaciteit van de burger inderdaad onvoldoende is om de gemeentelijke belastingen te betalen. Er kan uitsluitend kwijtschelding worden verleend voor de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen. De belastingcapaciteit wordt berekend aan de hand van het vermogen, het netto-bestedbaar inkomen en diverse door het rijk vastgestelde normbedragen. Tevens vindt er door het inlichtingenbureau (IB) een geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding plaats. Deze heeft tot doel verlaging van de administratieve lasten voor de burgers en verkorting van de afhandeltermijnen.

C. Woonlasten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

In onderstaande tabel worden de woonlasten van Leiderdorp vergeleken met de woonlasten in de omliggende gemeenten voor het jaar 2011.

Woonlasten 2011

De bron van onderstaande tabel is www.coelo.nl, de getallen zijn dus niet door ons berekend.

Gemeente	% OZB woningen	% OZB niet woningen	Afvalstoffenheffing in € voor woningen meerpers huishouden	Rioolheffing in € voor woningen meerpers. huishouden	Belasting druk gemiddelde taxatiewaarde in €
Kaag en Braassem	0,0922	0,2466	315	290	895
Leiderdorp	0,1359	0,3722	315	124	800
Oegstgeest	0,0868	0,2879	277	173	772
Voorschoten	0,0986	0,2919	328	147	783
Zoeterwoude	0,0983	0,4907	250	289	847

D. Overzicht lokale lasten

Het eigen belastinggebied van de gemeente omvat twaalf heffingen (belastingen en rechten) met een totale opbrengst in 2012 van € 12,77 miljoen. De opbrengsten voor 2012 zijn als volgt.

Lokale lasten € 1.000	2011 begr.	2012 begr.	verschil	in %
Onroerendezaakbel.	-6.092	-6.349	257	104%
Reinigingsheffingen	-3.160	-3.163	3	100%
Burgerzaken	-486	-471	-15	97%
Bouw-/woningtoez.	-408	-448	40	110%
Bouwverordening	-19	-19	0	100%
Rioolheffing	-1.157	-1.245	88	108%
Hondenbelasting	-91	-87	-4	95%
Toeristenbelasting	-58	-75	17	130%
Lijkbezorgingsrechten	-400	-400	0	100%
Marktgeden	-11	-11	0	100%
Precariobelasting	-538	-549	11	102%
APV en dwanginvord.	-13	-34	22	270%
Totaal	-12.431	-12.850	418	103%

E. Ontwikkelingen

Precariobelasting

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen met als strekking dat nutsbedrijven vanaf 1 januari 2013 geen precariobelasting meer hoeven te betalen voor hun (ondergrondse) netwerken. De indieners van de motie denken hiermee een lastenverlichting voor de burger te bereiken.

In de begroting 2012 en verder is de heffing voor precario op ondergrondse en bovengrondse infrastructuur wel opgenomen aangezien door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nog over de compensatie wordt nagedacht welke de gemeenten gaan ontvangen voor deze inkomstenderving.

Deel 2 Financiële begroting

Hoofdstukken

In dit deel worden de volgende hoofdstukken behandeld:

Hoofdstuk 1	Uitgangspunten begroting 2012
Hoofdstuk 2	Overzicht lasten en baten
Hoofdstuk 3	Incidentele lasten en baten
Hoofdstuk 4	Openstaande en vervangingsinvesteringen
Hoofdstuk 5	Reserves en voorzieningen
Hoofdstuk 6	Subsidies per programma

HOOFDSTUK 1: UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2012

Algemeen

Als basis voor de begroting 2012 zijn de cijfers van de begroting voor het jaar 2011 gebruikt. Op de begroting 2011 zijn de posten zoals opgenomen in de financiële kadernota 2012-2015 gemuteerd.

Algemene Uitkering Gemeentefonds

Bij de berekening van de algemene uitkering voor de meerjarenraming is uitgegaan van de uitkeringsfactor op basis van constante prijzen. De Algemene Uitkering is gebaseerd op de junicirculaire van 2011.

Rente en afschrijving

Voor de afschrijving worden de uitgangspunten gehanteerd, zoals deze zijn vastgelegd in de Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet. Voorts zijn de bepalingen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten van toepassing. Voor de financiering zal worden uitgegaan van een rentepercentage voor vaste schulden. Het rentepercentage is net als voorgaande jaren gesteld op 4,5%.

Reserves en voorzieningen

Voor de reserves en voorzieningen zijn de bepalingen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten van toepassing en de uitgangspunten van de door de Raad vastgestelde Nota reserves en voorzieningen.

Indexatie

Er is geen indexatie toegepast op de uitgaven. Alle inkomsten zijn verhoogd met 2%.

Personeelskosten

Voor de omvang van de personeelskosten voor 2012 wordt uitgegaan van 167,56 fte inclusief het college van burgemeester en wethouders. Dit aantal is sterk gedaald ten opzichte van 2011 als gevolg van de overgang van diverse medewerkers naar Servicepunt71.

Uiteraard betekent dit niet dat de kosten vrijvallen, deze kosten maken vanaf 2012 deel uit van de bijdrage aan Servicepunt71.

Conform de financiële kadernota 2012-2015 is er rekening gehouden met een indexatie van 1% op de personeelskosten ten opzichte van 2011. De CAO van de gemeenten is afgelopen per 1 juni 2011. De onderhandelingen voor de nieuwe CAO zijn nog gaande. Indien hier een hoger percentage aan stijging uitkomt zal worden gezien of dit binnen de begroting kan worden opgevangen of dat een begrotingswijziging aan de raad moet worden aangeboden.

Subsidies

Het subsidieplafond voor 2012 is gestegen van € 297.163 naar € 298.494 en vervolgens verlaagd met een bezuiniging van € 60.000 inzake Sociaal Cultureel Werk. Het voorlopige subsidieprogramma is verwerkt in de begroting. In Hoofdstuk 6 Subsidies per programma staat een overzicht van de verwerkte subsidies opgenomen.

Belastingen

Voor de gemeentelijke heffingen is het inflatiepercentage van 2% gehanteerd.

De afvalstoffenheffing is naast deze inflatiecorrectie van 2% geïndexeerd met minus 1,9%, waardoor hier sprake is van een stijging van 0,1%. De rioolheffing is naast de inflatiecorrectie van 2% geïndexeerd met 5,5%, waarmee de totale stijging uitkomt op 7,5%. De stijging van 5,5% is cumulatief doorgevoerd voor de jaren 2012 tot en met 2015.

HOOFDSTUK 2: LASTEN EN BATEN

LASTEN x € 1.000	Rekening 2010	Begroting 2011 primitief	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Programma 1 Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs							
Lasten	9.206	10.910	11.780	9.797	10.152	11.056	10.958
Baten	-1.072	-1.230	-1.949	-577	-709	-709	-709
Saldo	8.134	9.679	9.831	9.220	9.443	10.347	10.249
Programma 2 Werk en Inkomen							
Lasten	10.369	9.722	9.654	9.786	9.786	9.760	9.759
Baten	-8.010	-7.589	-7.520	-7.520	-7.520	-7.520	-7.520
Saldo	2.359	2.133	2.134	2.267	2.266	2.240	2.239
Programma 3 Kunst, Cultuur en Sport							
Lasten	2.626	2.751	3.309	2.576	2.478	2.421	2.371
Baten	-281	-66	-564	-68	-68	-68	-68
Saldo	2.345	2.685	2.745	2.509	2.410	2.354	2.303
Programma 4 Beheer openbare ruimte							
Lasten	11.773	10.233	12.766	10.695	10.011	10.277	10.581
Baten	-4.495	-4.457	-7.054	-4.542	-4.610	-4.683	-4.759
Saldo	7.277	5.776	5.712	6.153	5.401	5.595	5.822
Programma 5 Ruimtelijk Beleid							
Lasten	1.764	1.670	2.144	1.779	1.680	1.654	1.640
Baten	-1.245	-625	-719	-655	-655	-655	-655
Saldo	519	1.044	1.425	1.124	1.025	999	985
Programma 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid							
Lasten	12.399	12.608	13.116	12.639	12.092	11.868	11.506
Baten	-1.301	-930	-952	-913	-913	-913	-913
Saldo	11.098	11.678	12.164	11.727	11.179	10.956	10.593
Programma 7 Grondontwikkeling							
Lasten	13.527	9.104	7.035	21.172	6.464	17.832	33.120
Baten	-13.985	-10.734	-8.864	-16.905	-6.476	-21.308	-30.984
Saldo	-458	-1.630	-1.829	4.267	-12	-3.476	2.136
Totaal programma's	31.274	31.366	32.181	37.265	31.713	29.015	34.328
Algemene dekkingsmiddelen							
- Lokale heffingen	-6.581	-6.676	-6.692	-6.901	-7.009	-7.093	-7.134
- Algemene uitkering	-22.526	-22.131	-22.010	-22.429	-22.109	-21.939	-21.040
- Onvoorzien		55	55	155	155	155	55
- Dividend	-716	-400	-571	-504	-148	-233	-360
- Saldo financieringsfunctie	-1.499	-1.495	-1.109	-1.585	-1.786	-1.544	-1.941
- Overig	23	19	-41				
Saldo	-31.299	-30.628	-30.367	-31.264	-30.897	-30.654	-30.419
Resultaat voor bestemming	-25	738	1.814	6.002	816	-1.640	3.909

LASTEN x € 1.000	Rekening 2010	Begroting 2011 primitief	Begroting 2011 na wijziging	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Resultaat voor bestemming	-25	738	1.814	6.002	816	-1.640	3.909
Beoogde toevoeging en onttrekking aan reserves							
- Onttrekking aan de reserves	-8.031	-3.792	-14.150	-12.292	-1.869	-12.044	-27.776
- Toevoeging aan de reserves	7.432	3.054	12.439	6.290	1.053	13.684	23.867
Saldo	-600	-738	-1.710	-6.002	-816	1.640	-3.909
Resultaat na bestemming	-624	0	104	0	0	0	0
	voordeel		nadeel	neutraal	neutraal	neutraal	neutraal

HOOFDSTUK 3: INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

In onderstaande tabel wordt aangegeven voor welke incidentele posten een bedrag geraamd:

Bedragen x € 1.000	2012	2013	2014	2015	programma
1 lasten	-113	-113	113	113	4. Beheer openbare ruimte
baten					
saldo	-113	-113	113	113	
2 lasten	600				4. Beheer openbare ruimte
baten	-600				Resultaatbestemming
saldo	0	0	0	0	
3 lasten	125	125			1. Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
baten					
saldo	125	125	0	0	
4 lasten	94				1. Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs
baten	-574	-668			Resultaatbestemming
saldo	-480	-668	0	0	
5 lasten	547				4. Beheer openbare ruimte
baten	-547				Resultaatbestemming
saldo	0	0	0	0	
6 lasten			545		Resultaatbestemming
baten					
saldo	0	0	545	0	
7 lasten	65				4. Beheer openbare ruimte
baten	-125				Resultaatbestemming
saldo	-60	0	0	0	
8 lasten	78	42	42	52	4. Beheer openbare ruimte
baten					
saldo	78	42	42	52	
9 lasten	100	100	100		8. Algemene dekkingsmiddelen
baten					
saldo	100	100	100	0	
10 lasten					
baten	-442				8. Algemene dekkingsmiddelen
saldo	-442	0	0	0	
11 lasten	752	598	444	222	8. Algemene dekkingsmiddelen
baten	-328	-260	-191	-96	8. Algemene dekkingsmiddelen
saldo	424	338	253	126	
12 lasten	29				3. Kunst, Cultuur en Sport
baten	-29				3. Kunst, Cultuur en Sport
saldo	0	0	0	0	
13 lasten	300	300	300	300	6. Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid.
baten	-300	-300	-300	-300	6. Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid.
saldo	0	0	0	0	
14 lasten		42		42	4. Beheer openbare ruimte
baten					
saldo	0	42	0	42	
15 lasten	100				5. Ruimtelijk beleid
baten	-100				5. Ruimtelijk beleid
saldo	0	0	0	0	
16 lasten	8.770				7. Grondontwikkeling
baten	-8.770				Resultaatbestemming
saldo	0	0	0	0	
Totaal					
Totaal incidentele lasten	11.447	1.095	1.544	729	
Totaal incidentele baten	-11.815	-1.228	-491	-396	
Totaal saldo	-369	-133	1.053	333	

Verklaring voorgaande tabel

1. Het onderhoud aan de wegen wordt gedurende een periode van 2 jaar getemporiseerd door een tijdelijke korting op wegen van jaarlijks € 112.500 (2012+2013). Om te voorkomen dat het onderhoudsniveau structureel achteruit gaat wordt de korting uit 2012 en 2013 in de jaren 2014 en 2015 weer gecompenseerd.
2. In 2012 wordt eenmalig € 600.000 beschikbaar gesteld ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon voor het omvormen van groen in Leiderdorp en werkzaamheden als gevolg van de VTA.
3. Tijdelijke huisvesting van de Prins Willem Alexanderschool vervalt met de bouw van de Brede School West, deze kosten zijn tot en met 2013 opgenomen in de begroting.
4. De bouw van de Brede School West heeft vertraging opgelopen. Door deze vertraging staan de eenmalige lasten nu geraamd voor de jaren 2012 en 2013.
5. In 2012 wordt rekening gehouden met de eenmalige versnelde afschrijving van € 547.000 van een aantal investeringen in houten bruggen ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon.
6. De eenmalige onttrekking uit de reserve kapitaalinvesteringen met economisch nut ad € 545.000 zou in de jaren 2012 tot en met 2014 terug geboekt worden. Nu is begroot om deze storting ineens in 2014 te doen.
7. Ten behoeve van het op afstand plaatsen van de brugbediening is in 2012 een eenmalig budget beschikbaar gesteld ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon.
8. Dit betreft de jaarlijks wisselende uitvoeringskosten van het waterplan.
9. Er is voor de periode 2012 t/m 2014 een bedrag van € 100.000 opgenomen als onvoorzien voor tegenvallende resultaten door de recessie.
10. In 2012 wordt de laatste escrowbetaling van de verkoop Nuon aandelen verwacht.
11. Tot de levering van de laatste Nuon aandelen aan Vattenfall zijn de nog te leveren aandelen als lening aan Vattenfall op de balans gezet, dit leidt tot een jaarlijkse rentelast. Daarnaast wordt over de nog niet geleverde aandelen dividend ontvangen.
12. In de algemene uitkering van het Gemeentefonds zit tot en met 2012 een integratie-uitkering ten behoeve van bibliotheken, deze wordt doorgesluisd naar de bibliotheek.
13. Ten behoeve van de Gemeenschappelijke Regeling Oude Rijnzone is een reserve gecreëerd waar gedurende 5 jaar jaarlijks een onttrekking uit wordt gedaan om de bijdrage te kunnen betalen.
14. In 2013 en 2015 zullen verkeerstellingen gehouden worden.
15. Door de raad is ingestemd met resultaatbestemming 2010 ten behoeve van de Reserve Sociale Woningbouw voor een aantal projecten (Meas; Schans van Valdez, woonbehoefteonderzoek, lokale woonvisie). De onttrekking van de bedragen ten behoeve van de projecten (Schans van Valdez; woonbehoefteonderzoek en lokale woonvisie) zijn verwerkt in de begroting 2011 en 2012. De onttrekking ten behoeve van Meas wordt later verwerkt bij het opstellen van de GIG.
16. De afdracht aan Rijkswaterstaat inzake de verdiepte aanleg van de A4 is in de begroting opgenomen voor 2012. De bijdrage komt uit de bestemmingsreserve W4.

Conclusie

Totaal begroting	2012	2013	2014	2015
Incidentele lasten	11.447	1.095	1.544	729
Structurele lasten	67.542	57.105	82.131	106.748
Totale lasten	78.989	58.199	83.675	107.477
Incidentele baten	-11.815	-1.228	-491	-396
Structurele baten	-67.174	-56.972	-83.183	-107.081
Totale baten	-78.989	-58.199	-83.675	-107.477
Materieel evenwicht?	nee	nee	ja	ja

Naast dat de begroting dient te sluiten dient de begroting in het kader van het financieel toezicht door de provincie in materieel evenwicht te zijn. Materieel evenwicht betekent dat er geen incidentele baten worden ingezet voor structurele lasten. Zoals in voorgaand overzicht aangegeven is de begroting voor 2012 en 2013 niet in materieel evenwicht.

Om voor repressief toezicht in aanmerking te komen heeft de provincie Zuid Holland in haar circulaire van 29 maart 2011 onder andere het volgende uitgangspunt aangegeven:

De begroting 2012 dient naar haar oordeel materieel in evenwicht te zijn, of de meerjarenraming dient aannemelijk te maken dat dit materieel evenwicht uiterlijk in 2015 dan wel in een eerder jaar tot stand zal worden gebracht.

Voor deze begroting 2012-2015 is voor ons de tweede optie van toepassing.

HOOFDSTUK 4: OPENSTAANDE EN VERVANGINGS- INVESTERINGEN

Omschrijving investering bedragen X € 1.000		PR	beschik- baar krediet	kapitaallasten per jaar			
				2012	2013	2014	2015
Gronden en terreinen							
IM0514	Gebied.v.omg.PWA In.	7	135	0	0	0	0
IE0554	Grond Boterhuispolder	7	670	0	0	0	0
Totaal gronden en terreinen			805	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen							
IE0777	Permanente uitbreiding Schakel	1	25	6	6	5	5
IE0780	soc.cult.centrum	kpl	161	9	9	9	9
IE0705	voorber krediet Brede School Voorhof	1	298	21	20	20	20
IE0537	OBS Hobbit OKV HP09	1	162	15	15	14	14
IE0704	OKV Hasselbraam 2011	1	198	14	14	13	13
IE0706	OKV Schakel 2011	1	238	17	16	16	16
IE0708	SO gymzaal Leo Kannerschool	1	90	8	8	8	8
IE0530	Jongeren centrum verbouwing	1	375	32	31	30	30
IE0753	wasplaats Reiniging	4	40	0	3	3	3
IEBSOD	Brede School Oude Dorp (in totaal)	1	8.720	0	619	609	598
IE0532	BBS Elckerlyc OKV HP09	1	240	23	22	21	21
IEGHS	Nieuw gemeentehuis (in totaal)	kpl	15.584	1.153	1.133	1.112	1.091
IEBSW	Brede School West (in totaal)	1	15.685	0	0	1.178	1.156
Totaal bedrijfsgebouwen			41.814	1.297	1.895	3.039	2.983
Grond-, weg- en waterwerken met economisch nut							
IE0559	verpl.Munnikkenmolen	3	140	18	17	17	16
IE0778	Aankoop volkstuin 1 nst begr.plaats	4	25	1	1	1	1
IE0477	Riolering 2011	4	2.007	130	128	126	124
IE0720	Riolering 2011 waterplan verv duikers	4	70	5	5	5	5
IE0782	Meerburglaan riolering	4	1.200	78	76	75	74
IE0478	Riolering 2012	4	1.442	0	93	92	91
IE0723	Riolering 2012 verbeteringskst 50jr	4	208	0	13	13	13
IE0546	Riolering 2013	4	678	0	0	100	98
IE0725	Riolering 2013 verbeteringskst 50jr	4	62	0	0	4	4
IE0664	Riolering 2014	4	1.512	0	0	0	98
IE0729	Riolering 2015	4	1.452	0	0	0	0
IE0732	Riolering 2015 waterplan verv duiker	4	70	0	0	0	0
Totaal GWW-werken met economisch nut			8.865	231	334	433	524
Grond-, weg- en waterwerken met maatschappelijk nut							
IM0552	Hoek Vronkenlaan	4	100	8	7	7	7
IM0369	Vossiuslaan	4	410	59	57	55	53
IM0481	Houten bruggen 2010	4	135	11	11	11	11
IM0480	Houten bruggen 2009	4	135	11	11	11	11
IM0482	Houten bruggen 2011	4	135	11	11	11	11
IM0483	Houten bruggen 2012	4	135	0	0	11	11
IM0556	Houten bruggen 2013 KN2012	4	80	0	0	6	6
IM0557	Houten bruggen 2015 KN2012	4	546	0	0	0	0
IM0547	Houten bruggen groot onderhoud	4	412	35	34	33	32
IM0368	Wilddreef I, herinrichten	4	118	17	16	16	15
IM0548	Houten bruggen 2013	4	135	0	0	11	11
Totaal GWW-werken met maatschappelijk nut			2.341	152	148	172	168

Omschrijving investering bedragen X € 1.000	PR	beschik- baar krediet	kapitaallasten per jaar					
			2012	2013	2014	2015		
Machines, apparaten en installaties								
IE0497		IBP verv.software 2010	6	75	22	21	20	19
IE0406		Systeem software beheer	6	120	35	34	32	31
IE0426		Gladg.bestr.opz.strooier 2009	4	27	4	4	4	3
IE0503		Paternosterkasten	6	40	4	4	4	4
IE0423		VRI Engelendaal Gallaslaan	4	150	0	14	14	13
IE0719		Riolering 2011 gemalen M en E 15 jr	4	66	7	7	7	7
IE0741		olietanks 2012	4	15	2	2	2	2
IE0443		Gladheidbestrijding sneeuwplough 2010	4	13	0	2	2	2
IE0715		Ondergrondse wijkverzamelcont 2012	4	1.000	0	99	97	94
IE0339		VRI Engelendaal Heinsiuslaan 2012	4	150	0	14	14	13
IE0409		VRI Engelendaal Lv Berendrecht 2012	4	150	0	14	14	13
IE0484		VRA Engelendaal O.Spoorbaan 2012	4	80	0	9	9	8
IE0485		VRA Engelendaal Rietschans	4	80	0	9	9	8
IE0486		VRA Engelendaal Dennenschans	4	80	0	9	9	8
IE0487		VRA Engelendaal Heinsiuslaan	4	80	0	9	9	8
IE0489		VRA Engelendaal Gallaslaan	4	85	0	9	9	9
IE0331		VRA P.Snoepsweg Acacialaan 2012	4	100	0	11	11	10
IE0333		VRA P.Snoepsweg Engelendaal 2012	4	80	0	9	9	8
IE0716		Ondergrondse wijkverzamelcont 2013	4	1.000	0	99	97	94
IE0722		Riolering 2012 gemalen M en E 15jr	4	22	0	2	2	2
IE0738		Begraafplaats, grafdeftmach 2013	6	27	0	4	4	4
IE0785		Minitractor kinderboerderij	4	6	0	1	1	1
IE0709		Beregeningsinstallatie 2013	4	7	0	0	2	1
IE0663		Verkeersregelcentrale	4	70	0	0	0	17
IE0727		Riolering 2014 gemalen revisie 8jr	4	77	0	0	0	13
IE0728		Riolering 2014 gemalen M en E 15jr	4	43	0	0	0	5
IE0784		Houtversnipperaar	4	16	0	0	0	3
IE0731		Riolering 2015 gemalen revisie 8jr	4	60	0	0	0	0
IE0699		Hydr. afsluiting Splinterlaan 2015	4	100	0	0	0	0
IE0735		Riolering 2016 gemalen revisie 8jr	4	6	0	0	0	0
IE0736		Riolering 2016 gemalen bk 30jr	4	489	0	0	0	0
IE0488		VRA Engelendaal Lv Berendrecht	4	90	0	10	10	9
IE0714		Ondergrondse wijkverzamelcont 2011	4	1.000	99	97	94	92
IE0332		VRI Engelendaal Dennenschans 2012	4	150	0	14	14	13
IE0694		Gladheidsbestr.opzetstrooiers 2st	4	29	4	4	4	4
IE0695		Gladheidsbestr.sneeuwpl.ombouw	4	13	2	2	2	2
IE0059		VRI P.Snoepweg Engelendaal	4	150	0	14	14	13
IE0742		Smeerbrug 2013	4	22	0	0	0	3
Totaal machines, apparaten en installaties				5.768	180	527	514	540
Overige materiële vaste activa								
IE0521		Automatisering Corsa Bibliotheek	6	5	1	1	1	1
IE0668		Hekwerken 2010	4	50	6	5	5	5
IE0501		IBP verv. software 2011	6	75	22	21	20	19
IE0666		Betaalautomaten bevolking	6	7	2	2	2	2
IE0692		Raadsinformatiesysteem 2011	6	27	8	8	7	7
IE0717		Nieuwe Milieustraat	4	2.000	0	109	107	105
IE0711		IBP Invoer WMO	1	26	0	0	7	7
IE0693		Bevolking software GBA	6	18	0	0	4	4
IE0671		Hekwerken 2013	4	20	0	0	2	2
IE0516		Plaatsing nieuwe JOP 1	1	16	3	3	2	2
IE0517		Plaatsen nieuwe JOP 2	1	16	3	3	2	2
IE0518		Plaatsen nieuwe JOP 3	1	16	3	3	2	2
IE0470		Reiniging, mini wijkcontainers	4	150	0	19	18	18
IE0779		Hekwerk W.de Zwijgerl.school	1	8	1	1	1	1

Omschrijving investering bedragen X € 1.000		PR	beschik- baar krediet	kapitaallasten per jaar			
				2012	2013	2014	2015
IE0463	IBP Mijn Leiderdorp	6	18	5	5	5	5
IE0466	IBP Workflowmanagement	6	100	29	28	27	26
IE0403	Klantbegeleidingssysteem	6	35	10	10	9	9
IE0455	IBP Digitaliseren facturen	6	50	14	14	13	13
IE0713	Software WMO	1	38	11	11	10	10
IE0534	Postregistratie 2011	6	27	6	6	6	6
IE0707	BBS Leeuwerik meub OLP HP2011	1	13	1	1	1	1
IE0399	Keetwagen markt	4	17	0	2	2	2
IE0506	IBP vervangen softw.2012	6	75	0	22	21	20
IE0670	Hekwerken 2012	4	20	0	2	2	2
IM0551	Wachtpl boten met intercom De Does	4	125	10	10	10	10
IE0471	Sporthal De Does, bowlsmaten	3	11	2	2	2	2
IE0739	Softw BWT	5	30	0	0	0	0
IE0783	Raadsinformatiesysteem 2016	6	27	0	0	0	0
IE0669	Hekwerken 2011	4	20	2	2	2	2
IE0452	IBP Publiek rechterlijke beperkingen	6	6	2	2	2	2
IE0459	IBP Invoeren DURP	6	22	6	6	6	6
IE0462	IBP Messagebrooker	6	62	18	17	17	16
IE0661	Bodemsanering WdeZw locatie	1	50	3	3	3	3
Totaal overige materiële vaste activa			3.180	169	317	321	311
Bijdrage activa derden							
IE0677	SCC inventaris niet in eigendom gem.	kpl	37	1	0	0	0
Totaal bijdrage activa derden			37	1	0	0	0
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling							
IE0718	Riolering 2011 onderzkst 5jr	4	55	13	13	12	12
IE0721	Riolering 2012 onderzkst 5jr	4	105	0	25	24	23
IE0724	Riolering 2013 onderzkst 5 jr	4	65	0	0	16	15
IE0726	Riolering 2014 onderzkst 5jr	4	60	0	0	0	14
IE0730	Riolering 2015 onderzkst 5jr	4	40	0	0	0	0
IE0734	Riolering 2016 onderzkst 5jr	4	30	0	0	0	0
Totaal kosten onderzoek en ontwikkeling			355	13	38	52	65
Vervoermiddelen							
IE0751	Volkswagen enkelcabine 2014	kpl	42	0	0	0	9
IE0746	Volkswagen dubbelcabine 2014	kpl	40	0	0	0	9
IE0328	sneeuwploug 2003	kpl	5	1	1	1	1
IE0327	Tel.app gl. bestr 05	kpl	9	1	1	1	1
IE0662	Vorkheftruck 2012	kpl	23	0	4	4	4
IE0434	Vervangen Mercedes 83 VR FH	kpl	40	6	6	6	6
IE0744	Geesink achterlader	kpl	150	0	33	32	30
IE0745	Nissan Pick Up 2013	kpl	40	0	0	7	6
IE0748	Volkswagen enkelcabine 2014	kpl	42	0	0	9	9
IE0752	Volkswagen enkelcabine 2014	kpl	42	0	0	0	9
IE0749	translift 1	kpl	200	0	0	0	39
IE0750	Translift 2	kpl	200	0	0	0	39
IE0747	Volkswagen dubbelcabine 2014	kpl	40	0	0	0	9
Totaal vervoermiddelen			873	8	45	59	171
Totaal generaal			64.038	2.051	3.305	4.591	4.763

HOOFDSTUK 5: RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves

bedragen x € 1.000		saldo 1 jan 2012	vermeer- dering 2012	vermin- dering 2012	saldo 31 dec 2012	saldo 31 dec 2013	saldo 31 dec 2014	saldo 31 dec 2015
Algemene reserves								
Algemene reserve	AD	1.462			1.462	1.462	1.462	1.462
Reserve bouw- en grondexploitaties	7	1.979	954	352	2.581	2.541	3.806	3.766
Reserve opbrengst verkoop aandelen NUON	AD	6.975	442	1.272	6.145	6.145	6.145	6.145
Totaal		10.416	1.396	1.624	10.188	10.148	11.413	11.373
Bestemmingsreserves ter egalisatie van tarieven								
Egalisatiereserve omgevingsvergunning	5	0			0	0	0	0
Egalisatiereserve Begraafplaats	4	60		60	0	0	0	0
Egalisatiereserve riolering	4	1.858	53		1.910	1.941	1.922	1.803
Egalisatiereserve reiniging	4	2.390	117		2.507	2.275	2.094	1.859
Totaal		4.308	169	60	4.417	4.216	4.016	3.662
Bestemmingsreserves overige								
Reserve kunst en cultuur	3	34	16	9	41	47	54	61
Reserve sociale woningbouw	5	162		100	62	62	62	62
Reserve rekenkamer	6	50			50	50	50	50
Reserve zorg, welzijn, jeugd en onderwijs	1	1.403			1.403	1.403	1.403	1.403
Reserve voormalig personeel	6	607	76	253	431	278	169	126
Reserve jaarafsluiting	8							
Reserve Sociaal Beleid	1	485			485	485	485	485
Egalisatiereserve exploitatielasten	8	7.260	639	333	7.566	8.047	7.981	7.377
Reserve regionale investeringsfonds RIF	6	6.281		571	5.710	5.139	4.568	3.997
Reserve regionalisering	6	1.001		271	730	549	489	489
Reserve GR Oude Rijnzone	7	1.200		300	900	600	300	
Reserve InformatieBeleidsPlan	6							
Bestemmingsreserve W4	7	5.243	3.993	8.770	466	609	2.283	278
Totaal		23.727	4.725	10.608	17.844	17.270	17.844	14.329
Resultaat na bestemming	AD							
Totaal reserves		38.451	6.290	12.292	32.449	31.633	33.273	29.364

Algemene reserve

De algemene reserve is als weerstandskas van de gemeente het vangnet voor onverwachte (grote) financiële uitgaven. De algemene reserve is vrij besteedbaar. Tevens fungeert deze reserve binnen de kaders van het weerstandsvermogen als dekkingsreserve.

Er zijn geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Algemene reserve bouw- en grondexploitaties

Reserve is bestemd voor de opvang van eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op basis van exploitatieberekeningen en wordt gevoed door voordelen op bouwgrondexploitaties. Op deze manier kan ook gestalte worden gegeven aan een te voeren actief grondbeleid door de mogelijkheid open te houden om tekorten uit de ene exploitatie te compenseren met positieve opbrengsten uit de andere exploitatie.

Toevoegingen: Verschillende projecten worden in 2011 tot en met 2015 –naar verwachting- afgesloten. Voor de projecten Orangerie (2011), Ommedijk (2012) en Centrumplein (2014) zal het positieve resultaat in de reserve gestort worden.

Onttrekkingen: Verschillende projecten worden in 2011 tot en met 2015 –naar verwachting- afgesloten. Voor de projecten Hoek Merelstraat (2012) en Meas (2014) worden de negatieve resultaten uit de reserve onttrokken. Daarnaast wordt jaarlijks een bedrag van € 40.000 ingezet voor mogelijke nieuwe exploitaties.

Reserve opbrengst aandelen NUON

De opbrengst van de verkoop aandelen Nuon is gestort in een algemene reserve als weerstandskas van de gemeente en een vangnet voor onverwachte (grote) financiële uitgaven. Deze algemene reserve is vrij besteedbaar. Tevens fungeert deze reserve binnen de kaders van het weerstandsvermogen als dekkingsreserve.

Toevoegingen: Betreft uitsluitend de ontvangsten van verwachte Escrow uitkering Nuon in 2012.

Onttrekkingen: In 2012 is rekening gehouden met een versnelde afschrijving van oude investeringen in houten bruggen ten laste van de reserve verkoop aandelen Nuon ad. € 547.000.

In 2012 wordt eenmalig € 600.000 beschikbaar gesteld voor het omvormen van groen in Leiderdorp en werkzaamheden als gevolg van de VTA.

Ten behoeve van het op afstand plaatsen van brugbediening en het afboeken van de taakstelling in 2012 een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 125.000.

Egalisatiereserve omgevingsvergunning

Egaliseren van baten of lasten van de producten met betrekking tot de omgevingsvergunningen om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkendheid.

Er zijn geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Egalisatiereserve kosten begraafplaats

Egaliseren van baten of lasten ten behoeve van lijkbezorging om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkendheid.

Toevoegingen: N.v.t.

Onttrekkingen: In de begroting wordt jaarlijks een onttrekking uit de reserve verwacht. De reserve is in 2012 uitgeput. Dit komt doordat de kosten van de begraafplaats gestegen zijn door de uitbreiding. Omdat er op de uitbreiding leegstand is, worden de komende jaren de kosten niet gedekt door de inkomsten. Een aanpassing in de tarieven of uitgiftetermijnen van de graven zal worden voorgelegd aan de Gemeenteraad.

Egalisatiereserve riolering

Egaliseren van baten of lasten op het product Riolering om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkendheid.

Toevoegingen: Het verschil tussen de inkomsten uit rioolheffing en de gecorrigeerde uitgaven wordt aan de reserve toegevoegd voor het groot onderhoud in de toekomst. De baten en lasten zijn conform het in 2011 vastgestelde vGRP opgenomen in de begroting.

Onttrekkingen: Vanaf 2014 resulteren de hierboven genoemde investeringen tot een onttrekking uit de reserve.

Egalisatiereserve reiniging

Egaliseren van baten of lasten op het product Reiniging om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen maximaal 100% kostendekkendheid.

Toevoegingen: Het verschil tussen de inkomsten uit afvalstoffenheffing en de gecorrigeerde uitgaven wordt aan de reserve toegevoegd. Vanaf 2011 wordt er rekening gehouden met kapitaallasten voor het ondergronds brengen van wijkafvalcontainers en de nieuwe milieustraat.

Onttrekkingen: Vanaf 2013 resulteren de hierboven genoemde investeringen tot een onttrekking uit de reserve.

Reserve Kunst en cultuur

Deze reserve is gevormd voor het nieuw plaatsen van kunstwerken, subsidiering van vernieuwende culturele activiteiten en overige kunstaangelegenheden.

Toevoegingen: Jaarlijks wordt een vast bedrag in de reserve gestort.

Onttrekkingen: Voor 2012 wordt rekening gehouden met een onttrekking ten behoeve van overige projecten uit de nota 'van Klei naar Kunst'.

Reserve sociale woningbouw

Reserve om knelpunten op het gebied van de volkshuisvesting te kunnen oplossen.

De huidige marktontwikkelingen leiden er toe dat het steeds moeilijker is om sociale woningbouw te plegen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Er zijn geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Reserve rekenkamer

Het beschikbaar stellen van financiële middelen aan de rekenkamer voor de uitvoering van onderzoeken. De reserve is ingesteld vanwege het fluctueren van de (financiële) omvang van de onderzoeken en het niet gelijktijdig verlopen van onderzoeken met kalenderjaren.

Er zijn geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Reserve Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs

De reserve dient voor het egaliseren van positieve- of negatieve saldi, die voortkomen uit de exploitatiebudgetten van de Wet Maatschappelijke ondersteuning en op termijn ook diverse regelingen binnen programma Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs zoals de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Leerlingenvervoer.

Er zijn geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Reserve voormalig personeel

Deze reserve is in 2009 gevormd als vervanging van de voorziening. Deze dient ter dekking van kosten die ontstaan doordat een medewerker niet meer in dienst is bij de gemeente Leiderdorp, maar wel (tijdelijk) recht heeft op salarisbetaling van de gemeente (wachtgeldregeling).

Toevoegingen: Er vinden voor de jaren 2011, 2012 en 2013 toevoegingen plaats in verband met een in 2011 nieuw ontstane wachtgeldverplichting.

Onttrekkingen: Conform de te verwachten wachtgeldverplichtingen worden de gelden onttrokken.

Reserve Sociaal Beleid

De reserve dient voor het egaliseren van positieve- of negatieve saldi, die voortkomen uit de exploitatiebudgetten van diverse open-einde regelingen van programma Werk en Inkomen (b.v. WWB, Participatie-budget, Minimabeleid, WSW).

Er zijn in 2012 geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Egalisatiereserve exploitatielasten

Egalisatie van de lasten over de jaren heen.

Toevoegingen:

- Terugstorting afkoop onderhoud velden Alecto t/m 2014
- Brede School West t/m 2013
- Overschot huurinkomsten gebouw De Buit

- Terugstorting van in 2011 onttrokken IBP gelden. Deze toevoeging wordt in 2014 ineens gedaan in plaats van de in voorgaande begroting opgenomen toevoegingen in de jaren 2012, 2013 en 2014.
  - Sparen afkoop onderhoud velden Alecto vanaf 2013
- Onttrekkingen:
- Sporthal de Bloemerd
  - MEC in de Sterrentuin
  - Gemeentehuis
  - Brede School West vanaf 2014

Reserve regionaal investeringsfonds RIF

De reserve dient ter dekking van de in 2008 besloten bijdrage aan het RIF van € 571.000 per jaar gedurende 15 jaar .

Toevoegingen: n.v.t.

Onttrekkingen: Betreft de jaarlijkse onttrekkingen voor de RIF bijdragen.

Reserve regionalisering

De vorming van de regionale brandweer en het opzetten van het Shared Service Center brengen in eerste aanleg transitiekosten met zich mee. De reserve is ingesteld om deze eenmalige kosten te kunnen financieren.

Toevoegingen: n.v.t.

Onttrekkingen: Voor de regionalisering van de brandweer zijn tot nu toe geen frictiekosten ontstaan. Hiervoor vinden derhalve geen onttrekkingen plaats.

De conceptbegroting 2012 van het servicepunt is verwerkt. De bij het bedrijfsplan opgenomen frictiekosten zijn nog niet geraamd. Deze zullen uitsluitend uit de reserve worden onttrokken indien deze zich voordoen. Alsdan wordt een begrotingswijziging opgesteld.

Reserve GR Oude Rijn Zone (ORZ)

De reserve dient ter dekking van de in 2010 besloten bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling van € 300.000 per jaar gedurende 5 jaar.

Toevoegingen: n.v.t.

Onttrekkingen: Betreft de jaarlijkse onttrekking voor de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling.

Reserve Informatiebeleidsplan

Het beschikbaar stellen van financiële middelen ten behoeve van het InformatieBeleidsPlan (b.v. voor de uitvoering van onderzoeken, enz.). De reserve is ingesteld vanwege het fluctueren van de (financiële) omvang van deze kosten.

Er zijn geen mutaties geraamd voor deze reserve.

Bestemmingsreserve W4

Als uitvloeisel van de overeenkomst met Rijkswaterstaat moet de gemeente bij oplevering van de Tunnelbak van de Rijksweg A4 € 8 miljoen (+index) betalen. Alle deelprojecten W4 die worden afgesloten worden verrekend met deze reserve. Zodat de bijdrage betaald kan worden. De reserve loopt na oplevering van het laatste W4 project op nul.

Toevoegingen: Verschillende projecten worden in 2011 tot en met 2015 –naar verwachting- afgesloten. De resultaten worden in de reserve gestort. Dit betreft de volgende projecten: Deelproject Mauritskwartier (gefaseerd in 2012 en 2014) en Bospoort (2015).

Jaarlijks wordt rente toegevoegd over de boekwaarde van de reserve.

Onttrekkingen: Verschillende projecten worden in 2011 tot en met 2015 -naar verwachting- afgesloten. De resultaten worden uit de reserve gehaald. Dit betreft deelproject Mauritskwartier (2015). Plantage (2015) en diverse investeringsprojecten in 2014 en 2015.

In 2012 is de betaling van de 8 miljoen aan het rijk opgenomen. Het te betalen bedrag is door indexatie opgelopen naar 8,8 miljoen euro.

Voorzeningen

bedragen x € 1.000	saldo 1 jan 2012	vermeer- dering 2012	vermin- dering 2012	saldo 31 dec 2012	saldo 31 dec 2013	saldo 31 dec 2014	saldo 31 dec 2015
Voorzeningen met een verplichting							
Voorziening pensioenoverdrachten wethouders	361	105		466	571	676	781
Voorziening liquidatie streekmuziekschool	7		1	6	6	6	6
Voorziening stichtingsvorming OBSG							
Voorziening wachtgeld bestuurders	114	5	57	61	26	14	19
Totaal	481	110	58	533	603	696	806
Voorzeningen ter egalisatie van kosten							
Voorziening waterwegen	464	206	447	223	243	294	111
Voorziening Infrastructuur	2.502	1.122	2.056	1.568	1.216	1.050	994
Voorziening Sport & Spel	485	87	144	427	445	388	153
Voorziening gemeentelijke gebouwen	2.714	783	742	2.754	2.846	2.550	2.358
Voorziening milieubeleidsplan	50			50	50	50	50
Totaal	6.214	2.197	3.390	5.021	4.800	4.332	3.666

Voorziening pensioenoverdrachten wethouders

Met ingang van 2001 heeft een wethouder de mogelijkheid om zijn opgebouwde pensioen over te dragen. Voor de (gewezen) wethouders bestaat het recht om tot 2 maanden na afloop van het dienstverband het opgebouwde pensioen over te laten dragen aan een pensioenfonds. De gemeente is verplicht om aan een tijdig gedaan verzoek te voldoen. Deze voorziening wordt alleen opgebouwd voor de huidige wethouders en de gewezen wethouders voor zover de verplichting nog opeisbaar is.

Toevoegingen: De dotatie is gebaseerd op berekeningen van de pensioenrechten van de huidige wethouders.

Onttrekkingen: n.v.t.

Voorziening liquidatie streekmuziekschool

Alle uitgaven die betrekking hebben op de ontbinding van de streekmuziekschool worden onder deze voorziening verantwoord als uit te keren verplichting.

Toevoegingen: n.v.t.

Onttrekkingen: De onttrekkingen vinden plaats conform de begroting liquidatie streekmuziekschool die bij de vorming van deze voorziening is besloten.

Voorziening wachtgeld wethouders

Op basis van een daartoe geldende regeling kunnen (voormalige) wethouders na hun aftreden aanspraak maken op een wachtgeldregeling.

Toevoegingen: Jaarlijks wordt € 5.000 toegevoegd voor toekomstige onttrekkingen.

Onttrekkingen: Op dit moment is sprake van wachtgeldbetalingen aan twee voormalig wethouders.

Voorziening waterwegen

De voorziening is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Toevoegingen/Onttrekkingen:

Mutaties zijn conform onderhoudsplanning Waterwegen en Groenstructuren opgenomen.

Voorziening infrastructuur

De voorziening is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Toevoegingen/Onttrekkingen:

Mutaties zijn conform onderhoudsplanning wegen, bruggen en openbare verlichting opgenomen.

Voorziening Sport & Spel

De voorziening is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Toevoegingen/Onttrekkingen:

Mutaties zijn conform onderhoudsplanning speelplaatsen en sportvelden de Bloemerd opgenomen.

Voorziening gemeentelijke gebouwen

De voorziening gemeentelijke gebouwen is ingesteld voor het planmatig kunnen uitvoeren van werkzaamheden op basis van een actueel onderhoud beheerprogramma en om de uitgaven ervan gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.

Mutaties zijn conform onderhoudsplanning uit het Planon onderhoudssysteem opgenomen.

Voorziening milieubeleidsplan

De gemeente en Milieudienst zijn bezig een milieubeleidsplan 2011 – 2014 te schrijven. Voor de hieruit voortvloeiende maatregelen is –als uitvoering van een amendement op de nota reserves en voorzieningen 2011- een voorziening gecreëerd.

Toevoegingen/Onttrekkingen:

In 2011 wordt eenmalig € 50.000 gedoteerd in de Voorziening Milieubeleidsplan. De mutaties vanaf 2012 zullen conform het Milieubeleidsplan uitgevoerd worden. Hiervoor zal een begrotingswijziging worden voorgesteld.

HOOFDSTUK 6: SUBSIDIES PER PROGRAMMA

bedragen x € 1.000	2010 (W)	2011 (na wijz)	2012
PR1A Lokale gezondheidszorg	279	265	269
PR1B Wet Maatsch.Ondersteuning	261	300	307
PR1C Jeugdbeleid	494	514	463
PR1D Jeuggezondh. en prev.jeugdbeleid	57	50	
PR1E Lokaal onderwijsbeleid	63	64	66
Totaal programma 1	1.154	1.193	1.105
PR2 C Vreemdelingenbeleid		2	
Totaal programma 2	-	2	-
PR3 A Kunst en Cultuur	764	757	769
PR3 B Sport	1		
Totaal programma 3	765	757	769
PR4 C Groen beleid en regio		5	5
Totaal programma 4	-	5	5
PR5 B Woonbeleid		3	3
Totaal programma 5	-	3	3
PR6 C Openbare orde en veiligheid	31	25	10
Totaal programma 6	31	25	10
Totaal programma 7	-	-	-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal generaal	1.950	1.985	1.892

Deel 2 Financiële begroting

Bijlagen

In dit deel worden de volgende bijlagen behandeld:

Bijlage 1	Lokale en regionale beleidsnota's
Bijlage 2	Bestuur en organisatie
Bijlage 3	Conversietabel product-programma
Bijlage 4	Afkortingenlijst

BIJLAGE 1: LOKALE EN REGIONALE BELEIDSNOTA'S

Lokale en Regionale beleidsnota's	datum vaststelling
Programma 1 A. Lokale gezondheidszorg	
Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2008 – 2012 Gemeente Leiderdorp Een goede gezondheid, van jongs af aan	25 maart 2008
Programma 1 B. Wet maatschappelijke ondersteuning	
Wmo beleidsnota Leiderdorp 2009-2012 'Waar meedoen toe leidt' (Wmo-prestatieveld 2)	9 maart 2009
Convenant OGGZ platform	5 juli 2011
Convenant Zorgnetwerken	15 aug. 2011
Gemeenschappelijke regeling OGGZ subsidies	15 aug. 2011
Wmo beleidsnota "Samenleven in Leiderdorp" 2011-2015	Verwacht in dec. 2011
Nota mantelzorgbeleid 2012-2016	Verwacht in nov. 2011
Nota vrijwilligersbeleid "Wie het goede doet, zal het goede ontmoeten" 2012-2016	Verwacht in dec. 2011
Programma 1 C. Jeugdbeleid	
Beleidsnota Jeugd in Beeld 2006	november 2006
Actienotitie Jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie 2007-2011	16 juli 2007
Nota Peuterspeelzaalwerk Leiderdorp 2007-2012	29 oktober 2007
Programma 1 D. Jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid	
Wmo beleidsnota Leiderdorp 2009-2012 'Waar meedoen toe leidt' (Wmo-prestatieveld 2)	9 maart 2009
Convenant Ketenaanpak Jeugdbeleid, Jeugdzorg en Gezinsondersteuning (vroegsignalering en zorgcoördinatie) Zuid-Holland Noord 2007-2010	13 maart 2007
Startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin (2009)	8 juni 2009
Convenant Ketenaanpak aansluiting Jeugdbeleid-Jeugdzorg 2009-2012	13 oktober 2009
Beleidsvisie Integrale Jeugdgezondheidszorg	15 februari 2010
Convenant Zorg- en adviesteams Holland Rijnland (2010)	5 oktober 2010
Programma 1 E. Lokaal onderwijsbeleid	
Visiedocument Onderwijs in Beweging tot 2015	Juli 2001
Notitie Onderwijsachterstandenbeleid 2007-2010 Tien voor taal-plus	Verwacht okt. 2011
Lokale Educatieve Agenda (2008)	Okt. 2007
Overeenkomst Voortgezet Speciaal Onderwijs Cluster 4 in de regio Holland Rijnland	8 januari 2008
Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE)	1 aug. 2010
Programma 1 F. Onderwijshuisvesting	
Integraal Huisvestingsplan 2010-2014	14 dec. 2009
Gemeentelijke huisvestingsverordening 2010	26 okt. 2009
Overeenkomst Voortgezet Speciaal Onderwijs Cluster 4 in de regio Holland Rijnland vaststelling PvE Scholencomplex West	8 januari 2008 9-4-2009
Programma 2 A. Algemene Bijstand	
Beleidsvisie Participatie (2011-2014)	14-03-2011
Beleidsregels bijzondere bijstand (en minimabeleid) (2010)	13-04-2010
Verordening langdurigheidstoelag (2009)	16-03-2009
Oplossen wachtlijsten schuldhulpverlening (eind 2009 moet de wachtlijst teruggebracht worden naar maximaal 4 weken)	20-04-2009
Handhavingsbeleidsplan 2008-2011 (2008)	23-06-2009
Verordeningen WWB (Re-integratie, Maatregelen-, Toeslagen- en Handhavingsverordening) (2010)	11-10-2010
Verordeningen IOAW en IOAZ 2010 - Maatregelenverordening - Handhavingverordening - Re-integratieverordening	11-10-2010
Actieplan bestrijding jeugdwerkloosheid 2009	18-08-2009

Lokale en Regionale beleidsnota's	datum vaststelling
WIJ-verordeningen 2010 - Verordening Werkleeraanbod - Maatregelenverordening - Toeslagenverordening - Handhavingsverordening	14-12-2009
Programma 2 B. Wet sociale werkvoorziening	
Verordeningen Wsw (cliëntenparticipatie, persoonsgebonden budget bij begeleid werken en wachtlijstbeheer) (2008)	9-06-2008
Visie op modernisering Wsw (2008)	9-06-2008
Meerjarig commitment Wsw (2007)	16-07-2007
Programma 2 C. Vreemdelingenbeleid	
Verordening Wet inburgering gemeente Leiderdorp 2010 (Raad 13 december 2010)	12-12-2010
Notitie: Plan van aanpak inburgering gemeente Leiderdorp, Participatie centraal (oktober 2008)	22-10-2008
Uitvoeringsnotitie Wet inburgering 2007	12-02-2007
Programma 3 A. Kunst en Cultuur	
Cultuurnota Provincie: cultuurprogramma 2009-2012	
Behoud Agrarisch Erfgoed, november 2009	
Erfgoedverordening 2009	
Notitie Gemeentelijke Beleidskeuzes Openbare Bibliotheek Leiden en Leiderdorp (2007)	
Kadernota Van Klei naar Kunst: beleidsplan beeldende kunst in de openbare ruimte van Leiderdorp 2007-2014	
Programma 3 B. Sport	
Hoofdlijnen Leiderdorps sportbeleid 2008-2012	28 april 2008 (raad)
Leiderdorpers bewegen te bewegen 2004. Taskforce breedtesportimpuls (rapport voor de oprichting van het Servicepunt Sport en Bewegen)	19 april 2004 (raad)
Sportnotitie 2011	12 april 2011 (college)
Programma 4 A. Verkeer en vervoer	
Regionaal	
Regionaal Verkeers- en Vervoerplan	27 juni 2002
Regionale Openbaar Vervoer Visie. Schakels in het ZuidvleugelNet	24 juni 2009
Lokaal	
Integraal Verkeers- en Vervoerplan 2009	13-07-2009
Bestaande beheerprogramma's onderhoud wegen, straten, pleinen, gladheidbestrijding, veegdienst, openbare verlichting, verkeersinstallaties, parkeerplaatsen, verkeersborden, bevorderen toegankelijkheid bushaltes (zie ook paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen)	
Instandhouding veerdienst over de Zijl tijdens zomermaanden (in samenwerking met Leiden en Teylingen)	
CROW publicatie 145, 147, 245	
Programma 4 B. Water	
Europese Kaderrichtlijn Water 2000	nvt
Nationaal Bestuursakkoord Water 2003	nvt
Karakterisering deelstroomgebied Rijn-West, Regionaal Bestuurlijk Overleg KRW Rijn-West 2004	2005
Werkplan KRW Rijn-West 2005-2009, Regionaal Bestuurlijk Overleg KRW Rijn-West 2005	nvt
Beleidsplan Groen, Water en Milieu, Provincie Zuid-Holland 2006	nvt
Grondwaterplan Zuid-Holland 2007-2013, Provincie Zuid-Holland, 2007	
Waterbeheerplan 2010-2015, Hoogheemraadschap van Rijnland 2010	nvt
Gemeentelijk rioleringsplan 2006-2010	2005
Gemeentelijke Ecologische Hoofdstructuur (GEHS) (2008)	28-10-2008
Groenstructuurplan 2000 (2000)	11-12-2000
Waterplan Leiderdorp, 2011-2015	13-12-2010
Provinciaal Waterplan 2010-2015	nvt

Lokale en Regionale beleidsnota's	datum vaststelling
Programma 4 C. Groenbeleid en regio	
Inrichtingsplan en uitvoeringsprogramma Boterhuispolder (22 januari 2009)	(22 januari 2009)
Inrichtingsplan en uitvoeringsprogramma polder Achthoven (april 2009)	(april 2009)
Focus Oude Rijn Transformatievisie 2020	(2007)
Samenwerkingsovereenkomst Oude Rijnzone	(2008)
Regionaal Groenprogramma Holland Rijnland (2010-2020)	Februari 2010
Regionale Structuurvisie Holland Rijnland (2009)	Juni 2009
Inrichtingsplan Ghoybos (2005)	2005
Contourennota Levend Landschap (2006)	2006
Provinciaal meerjarenprogramma Landelijk Gebied 2007-2013 (2006)	2006
Uitvoeringsprogramma Hollandse Plassen 2007-2013 (2007)	2007
Ontwikkelingsplan Leidse Ommelanden Leader-POP 2007-2013 (2007)	2007
Gebiedsprogramma Veenweide/Plassen (2010)	2010
Programma 4 D. Openbaar groen	
Groenstructuurplan 2000 (2000)	11-12-2000
Nota Gronduitgiftebeleid Groenstrookjes (2000)	11-12-2000
Verordening op de gemeentelijke beplantingen in Leiderdorp (2009)	20-4-2009
Rapportage evaluatie Verordening op de beplantingen 2005	20-4-2009
Wijzigingsverordening WABO	11-10-2010
Lijst met bijzonder waardevolle bomen (2005)	4-1-2005
Bomenbeleidsplan (2008)	11-2-2008
Gemeentelijke Ecologische Hoofdstructuur (GEHS) (2008)	28-10-2008
W4 Leiderdorp Groen voor bomen (2005)	25-4-2005
Groenbeheerplan De Bloemerd (2005)	19-12-2005
Nota Hond & Gemak (2006)	18-12-2006
Overlastcriteria lindebomen	11-9-2006
Naar Planmatig beheer	18-12-2006
Programma 4 E. Speelplaatsen	
Actienotitie Jeugd, vrijetijdsbesteding en participatie 2007-2011	
Beleidsnota Jeugd in beeld 2006	
5-jarig onderhoudsplan speellocaties	
Besluit Veiligheid attractie- en speeltoestellen 1997 (Attractiebesluit)	
Programma 4 F. Riolering	
verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) 2011-2015	30-05-2011
Rioolheffingsverordening 2011	13-12-2010
Wet milieubeheer	
Programma 4 G. Reiniging	
Beleidsplan Gevulei 2002	
Rapport Strategische visie op de toekomst van de Gevulei (2002)	
Afvalstoffenverordening Leiderdorp 2004	2004
Rapport Gemeenschappelijke Reinigingsdienst Gevulei en kostenvergelijking (2007)	
Afvalstoffenbeleidsplan Gemeente Leiderdorp	Okt. 2007
Programma 5 A. Ruimtelijke ordening	
Bestemmingsplannen	
Beleid beperkte afwijkingen bestemmingsplan 2011	05-04-2011
Erfgoedverordening	27-10-2008
Behoud Agrarisch Erfgoed	25-01-2010
Archeologische waarden- en verwachtingenkaart	14-09-2011
Bouwbeleidsplan 2006	
Handhavingsnota WABO 2010	15-2-2011
Bouwverordening 2010	06-09-2010
Welstandsnota (herziening) 2010	
APV 2010	14-12-2009
Handhavingsnota 2004	
Beleid Bestaande Bouw (Brandweer) 2004	
Marktverordening 2011	14-03-2011
Beleid beperkte afwijkingen bestemmingsplan 2011	05-04-2011
Antennebeleid 2006	14-12-2007
Brandveiligheidsverordening 2010	
Nota ambulante handel 2001	28-11-2000

Lokale en Regionale beleidsnota's	datum vaststelling
Verordening kinderopvang 1997	20-01-1997
Wijzigingsverordening WABO 2010	11-10-2010
Erfgoedverordening 2008	27-10-2008
Legesverordening 2011	13-12-2010
Programma 5 B. Woonbeleid	
Regionale Woonvisie Holland Rijnland 2009-2019	
Huisvestingsverordening Holland Rijnland 2009	
Convenant Woonruimteverdeling Holland 2009	
Zicht op Wonen, deel I, II en III	
Prestatieafspraken Leiderdorp 2010 t/m 2013, Prestatieafspraken Rijnhart Wonen en de gemeente Leiderdorp (21/01/2010 herzien op 17/01/2011)	25 januari 2011
Programma 5 C. Economische zaken	
Evaluatienotitie tweede economisch beleidsplan 2005	6-2-2006
Toekomstvisie Baanderij 2004	6-4-2004
Detailhandelvisie Leiderdorp 2003	28-4-2003
Tweede economisch beleidsplan 2001	15-6-2001
Nota ambulante handel 2001	28-11-2000
Kantorenstrategie "In goede banen Leiden, Kantoren in de Leidse regio"	
Regionale bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland 'Meer doen met minder ruimte' 2009	
Regionale bedrijventerreinenstrategie Oude Rijnzone – Rijnstreek 2008-2020	
Structuurvisie detailhandel 2011 (actualisatie 2003)	28-06-2011
Programma 5 D. Milieu	
Regionaal Milieubeleidsplan 2003-2010	
Klimaatprogramma 2008-2012	
Programma Externe Veiligheid 2006-2010	
Actieplan Luchtkwaliteit Holland-Rijnland 2008	
Programma 6 A. Algemene regionale samenwerking	
Verbeteragenda bestuurskracht Leiderdorp 2010	September 2010
Notitie Fuikvrij Samenwerken 2009	-
Rapport Bestuurskrachtmeting 2008	Mei 2008
Notitie Toekomstvisie op regionale samenwerking, maart 2008 (Paprikanotitie)	Maart 2008
Notitie De Raad en de Regio, mei 2006	Mei 2006
Begroting en beleidskader van Holland Rijnland (www.hollandrijnland.net)	Juni 2011
Programma 6 B. Bestuur en dienstverlening	
Publieke dienstverlening, professionele gemeente van de VNG commissie gemeentelijke dienstverlening/Commissie Jorritsma: Visie 2015	
Jaarlijkse benchmark Publiekszaken	
"Dienstverlening draait om mensen" (VNG-visiedocument maart 2010, met een doorkijk naar 2020)	
Nota Verder met wijkgericht werken (2007)	
Programma 6 C. Openbare orde en veiligheid	
Kadernota Integrale Veiligheid Leiderdorp 2006-2009	December 2006
Veiligheidsanalyse t.b.v. kadernota 2011-2014	13 december 2010
Integrale Veiligheid in Leiderdorp, strategische visie	13 december 2010
Prioriteiten Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Leiderdorp 2011-2014	13 december 2010
Kadernota Integrale Veiligheid Leiderdorp 2011-2014 (In ontwikkeling)	-
Programma 6 D. Brandweer en rampenbestrijding	
Raadbesluit regionalisering brandweer februari 2010	15-02-2010
Brandweer Hollands Midden; Samen sterker dan alleen (2009)	20-03-2009
Programma 7 A. Grondontwikkeling Algemeen	
Toekomstvisie Leiderdorp 2015	03/09/2001
Programma 7 B. Grondontwikkeling Centrumplan	
Toekomstvisie Leiderdorp 2015	03/09/2001
Masterplan Centrumplan (2001)	
Vaststelling schetsplan Centrumplein	24/09/2007

Lokale en Regionale beleidsnota's	datum vaststelling
Nieuwbouw gemeentehuis en locatie Willem-Alexanderlaan)	28/01/2008 09/06/2008
Vaststelling bestemmingsplan Nieuw Centrum	15/02/2010
Programma 7 C. Grondontwikkeling W4	
Masterplan W4	
Stedenbouwkundig plan 2002	
DSO Vierzicht, DSO Plus 't Heerlijk Recht (2005), DSO Bospoort, DSO Mauritskwartier en DSO Plantage	
Bestemmingsplan Bospoort	
Inrichtingsplan Munnikkenpolder, DO Weteringpark	
Algemene Dekkingsmiddelen	
Treasurystatuut	15/2/2010
Financiële verordening 212	5/9/2011
Nota reserves en voorzieningen (2011)	5/9/2011
Legesverordeningen 2011	13/12/2011
Kadernota Weerstandsvermogen & risicomanagement	20/04/2009

BIJLAGE 2: BESTUUR EN ORGANISATIE

College van Burgemeester en wethouders

De samenstelling en portefeuillevverdeling is na de verkiezingen in 2010:

Burgemeester M. Zonnevylle

Bestuurlijke Coördinatie, Openbare orde en veiligheid, Ontwikkelingssamenwerking en stedenband, Gemeentewinkel, Gemeentelijke basisadministratie, Bestuurlijke vernieuwing.

Wethouder C.J.M.W. Wassenaar (VVD) , Loco-burgemeester

Verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, lopende projecten (W4, Centrumplan, Meas, Ikea), Ringweg Oost, Brede school Oude Dorp en West , coördinatie regiozaken, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), Welzijn/vrijwilligers- / seniorenbeleid, coördinatie subsidiebeleid, gezondheidszorg, Monumentenbeleid, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Wethouder H.L. Zilverentant (VVD)

Volkshuisvesting en woningbouw, ROC locatie, Woonzorgcomplex Ommedijk, Rijnhart wonen, accommodatiebeleid, sport, recreatie en toerisme, Polders en Groene hart, onderwijs (incl Brede School Voorhof), kinderopvang, economische zaken en werkgelegenheid, deregulering, kerntakendiscussie, Leiderdorp 2025

Wethouder M.H. van der Eng (D66)

Financiën, belastingen, nutsbedrijven, grondzaken, personeel & organisatie, Servicepunt71, Project nieuwe Gemeentehuis, juridische zaken, coördinatie burgerparticipatie, subsidies (te ontvangen), informatisering

Wethouder L. Maat (Groen Links)

Sociale zaken, integratie-/asielbeleid, vluchtelingenwerk, communicatie en media, openbare ruimte, wijkgericht werken, groenvoorziening, water, openbaar vervoer, milieu en afval, jongerenbeleid, Sociaal cultureel werk, project Jongeren centrum, kunst en cultuur, Sterrentuin

Gemeentesecretaris A.H. Schouten

De gemeentesecretaris is adviseur van het college en stuurt de ambtelijke organisatie aan. Hij richt zich in het bijzonder op de faciliterende en stafafdelingen. Daarnaast is hij bestuurder in de zin van de Wet op Ondernemingsraden.

Gemeenteraad 2010-2014

Zetelverdeling 2010-2014

- VVD: 7 zetels
- Burger Belangen Leiderdorp: 3 zetels
- D66: 3 zetels
- CDA: 3 zetels
- Groen Links: 3 zetels
- PvdA: 2 zetels

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)

- Mw. E.J. Meijer (fractievoorzitter)
- Dhr. I.H.M. Coojmans
- Dhr. W.N.A. Joosten
- Mw. C.M.M. Meiners-Pieterse
- Dhr. J.B.P.M. Suijkerbuijk
- Dhr. J.T.O. Bresters
- Dhr. B.M.J. Hoenen

Burger belangen Leiderdorp (BBL)

- Dhr. H.K. Langenberg (fractievoorzitter)
- Dhr. A.J.E. Staal
- Mw. A.M. Beekhuizen-Wesseling

Democraten 66 (D66)

- Mw. C. Hamer (fractievoorzitter)
- Dhr. E. Grootaarts
- Dhr. A.E.H. Veugen

Christen Democratisch Appèl (CDA)

- Dhr. J.J.F.M. Gardeniers (fractievoorzitter)
- Mw. M.A.J. van Diepen-van Wijk
- Mw. C.W.M. Tax

Groen Links

- Dhr. R.A. in 't Veld (fractievoorzitter)
- Mw. F. Joester
- Mw. J.M. Hofman-Züter

Partij van de Arbeid (PvdA)

- Dhr. O.C. McDaniel (fractievoorzitter)
- Mw. J.J.E. van Reijn

Griffier

- Mw. J.C. Zantingh

Raadscommissies

Voordat de raad besluiten neemt over voorstellen bereiden de raadscommissies de onderwerpen in een vergadering voor. De raadscommissie formuleert een advies voor de gemeenteraad. De raadscommissies vergaderen twee weken voor de raadsvergadering in de raadzaal van het gemeentehuis. De raadscommissies vergaderen in de regel eens in de vijf weken.

Commissie Bestuur en Maatschappij

Financiën en belastingen, Economische Zaken, Grondzaken, Personeel&Organisatie, Informatisering, Toekomstvisie, Openbare Orde en Veiligheid, Bestuurlijke coördinatie, Bestuurlijke vernieuwing, Buitenland, Communicatie en voorlichting, Monumenten- en mediabeleid, Cultuur, Regiozaken, Deregulering, Sociale Zaken, WVG, Kinderopvang, Welzijn, Jeugd- en senioren beleid, Vrijwilligersbeleid, Gezondheidszorg en GGD, Onderwijs, Asielbeleid.

De commissie Bestuur & Maatschappij vergadert op maandag. De commissievoorzitter is dhr. H.K. Langenberg.

Commissie Ruimte

Ruimtelijke ordening, Grote projecten, Openbare ruimte, Sport en recreatie, Verkeer en vervoer, Huisvesting, Milieu en afval, Wijk- en buurtgericht werken.

De commissie Ruimte vergadert op dinsdag. De commissievoorzitter is dhr. E. Grootaarts.

Regiocommissie

Vier maal per jaar is er een vergadering van de regiocommissie op woensdag, hierin komen regionale aangelegenheden aan de orde. De commissievoorzitter is mevr. C.M.M. Meiners-Pieterse.

Daarnaast vinden er op woensdag werkbezoeken en presentaties plaats.

Agenda's en stukken voor Raads- en commissievergaderingen vindt u tien dagen voor een vergadering in het raadsinformatiesysteem en liggen ook ter inzage in de publiekshal van het gemeentehuis.

Het vergaderschema voor 2012 vindt u op www.raadleiderdorp.nl.

Raads- en commissievergaderingen worden ook aangekondigd in Gemeente-aan-Huis en op de website van de gemeente.

De vergaderingen van de raad en commissies zijn openbaar, belangstellenden kunnen plaatsnemen op de publieke tribune. Burgers kunnen tijdens openbare vergaderingen inspreken. In een vergadering van de raad maximaal vijf minuten per persoon over willekeurige onderwerpen. In een commissievergadering maximaal drie minuten per persoon over onderwerpen die op de agenda staan.

Wie wil inspreken kan tot maximaal 15 minuten voor de vergadering spreektijd aanvragen bij de griffie via (071) 54 54 821.

BIJLAGE 3: CONVERSIETABEL PRODUCT-PROGRAMMA

Product-Programma x € 1.000	2012		
	lasten	batens	saldo
PRD62001 Maatschappelijke dienstverlening	324		324
PRD71401 gezondheidszorg(niet jeugd)	144		144
PR1A Lokale gezondheidszorg	468		468
PRD62002 Ouderenbeleid	329		329
PRD62006 WMO Beleid	130		130
PRD62201 WMO	2.189	-450	1.739
PRD65201 WMO	2.017		2.017
PR1B Wet Maatsch.Ondersteuning	4.665	-450	4.215
PRD63001 Sociaal-cultureel werk	474		474
PRD63010 jeugd	125		125
PRD65001 Peuterspeelz./kinderdagverbl.	29		29
PRD65005 contr.Peutersplz./kinderd.verbl.	34		34
PR1C Jeugdbeleid	661		661
PRD71501 Jeugdgezondheidszorg	620		620
PRD71601 Preventief Jeugdbeleid	288		288
PR1D Jeuggezondh. en prev.jeugdbeleid	908		908
PRD42004 Beheer openbaar basis onderwijs	89		89
PRD42201 Bijzonder basisonderwijs	123		123
PRD43000 VSO/ZMOK	12		12
PRD48003 Leerlingenvervoer	210	-1	209
PRD48006 Overig onderwijs	388	-32	356
PR1E Lokaal onderwijsbeleid	822	-33	789
PRD42101 Huisv.voorz.openb. basisonderwijs	656		656
PRD42301 Huisv.vrz.Bijz.basisonderwijs	1.051	-94	957
PRD43101 VSO-ZMOK huisvesting	351		351
PRD44101 Voortgezet onderwijs			
PRD44301 Huisv. voortgez. ow.	215		215
PR1F Onderwijshuisvesting	2.274	-94	2.179
Programma 1 Zorg, Welzijn, Jeugd en Onderwijs	9.797	-577	9.220
PRD61001 Algemene bijstand inkomensdeel	4.054	-3.147	907
PRD61010 Bijstandbesluit zelfstandigen	50	-4	46
PRD61401 Minimabeleid	707	-30	677
PRD61402 Kwijtscheldingen	128		128
PRD62008 Schuldhulpverlening	73		73
PRD62301 participatiewet	1.224	-1.098	126
PRD65002 Kinderopvang WIZ	16		16
PR2 A Alg.Bijst.(WWB, Bijz.bijstand en minimabeleid)	6.251	-4.279	1.972
PRD61105 WSW	3.486	-3.241	246
PR2 B Wet Soc.Werkvoorziening(Wsw)	3.486	-3.241	246
PRD62101 Vreemdelingenbeleid	49		49
PR2 C Vreemdelingenbeleid	49		49
Programma 2 Werk en Inkomen	9.786	-7.520	2.267
PRD51001 Openbare bibliotheek	701		701
PRD51101 Vormings- en ontwikkelingswerk	31		31
PRD54001 Kunst	90		90
PRD54006 Onderhoud kunstwerken	9		9
PRD54010 Am. Kunstbeoefening en cultuur algem	125		125
PRD54101 Monumentenzorg	22		22
PRD54102 Molens	39	-3	36
PRD55002 Milieu Educatief Centrum	97		97
PRD58002 Accommodatie culturele voorzieningen	62		62
PR3 A Kunst en Cultuur	1.178	-3	1.174
PRD53001 Binnensportrecreatie	115		115
PRD53010 Sporthuisvesting	1.059	-6	1.053
PRD53101 Groene sportvelden en terreinen	225	-58	167
PR3 B Sport	1.399	-64	1.335
Programma 3 Kunst, Cultuur en Sport	2.576	-68	2.509
PRD21001 Bruggen	991		991
PRD21002 Wegen	1.401	-9	1.392
PRD21032 Gladheidsbestrijding	89		89
PRD21050 Openbare verlichting	354	-31	323

Product-Programma x € 1.000	2012		
	lasten	baten	saldo
PRD21101 Verkeersregulering	135		135
PRD21110 Verkeersmaatregelen	74		74
PRD21111 Verkeersborden en /tekens	88		88
PRD21112 Verkeersbeleid	125		125
PRD31001 Markten	15	-11	4
PRD56070 Kermissen	13		13
PR4 A Verkeer en vervoer	3.284	-50	3.234
PRD22301 Veerdiensten	2		2
PRD24001 Waterwerken	360		360
PRD33001 Nutsbedrijven	3		3
PR4 B Water	365		365
PRD56007 Groen beleid en regio	78		78
PR4 C Groen beleid en regio	78		78
PRD56001 Openbaar groen	2.581		2.581
PRD56050 Houtkamp	147		147
PRD56051 Heemtuin	42		42
PRD56052 Kinderboerderij	99		99
PRD56053 Volkstuinencomplex	12	-10	2
PR4 D Openbaar groen	2.882	-10	2.871
PRD58003 Speelplaatsen	152		152
PR4 E Speelplaatsen	152		152
PRD72201 Riolering en pompen	1.070		1.070
PRD72601 Baten rioolrechten		-1.245	-1.245
PR4 F Riolering	1.070	-1.245	-175
PRD21039 Onkruidvrijhouden van straten	36		36
PRD21040 Reiniging wegen	194		194
PRD34101 Afvoeren kadavers	6		6
PRD72102 Reiniging/afvalstoffenheffing	2.612	-74	2.538
PRD72302 Ongediertebestrijding	16		16
PRD72501 Baten reiniging/afvalstoffenheff.		-3.163	-3.163
PR4 G Reiniging	2.864	-3.237	-373
Programma 4 Beheer openbare ruimte	10.695	-4.542	6.153
PRD81001 Ruimtelijke ordening	349		349
PRD82201 Bouw- en woningtoezicht	667	-448	219
PRD83002 Erfpacht	5	-84	-78
PRD83020 Verkoop en verhuur grond	8	-100	-93
PR5 A Ruimtelijke ordening	1.029	-633	396
PRD82001 Woningexploitatie	184		184
PRD82203 Woonwagencentrum	8	-23	-15
PR5 B Woonbeleid	192	-23	169
PRD31002 Overige economische aangelegenheden	61		61
PR5 C Economische zaken	61		61
PRD72301 Milieubeheer	497		497
PR5 D Milieu	497		497
Programma 5 Wonen en Ondernemen	1.779	-655	1.124
PRD00501 Samenwerkingsorg. Holland Rijnland	1.369		1.369
PR6 A Algemene regionale samenwerking	1.369		1.369
PRD00101 Raad en raadscommissies	332		332
PRD00102 College van Burg.en Wethouders	531		531
PRD00201 Bestuursondersteuning college	1.334		1.334
PRD00254 Bestuursonderst. CZ	5.335	-18	5.316
PRD00258 Bestuursonderst. GWI	130		130
PRD00301 Reisdocumenten	224	-250	-26
PRD00302 Rijbewijzen	111	-133	-21
PRD00303 Bevolk.adm.en verklaringen	74	-32	42
PRD00304 Huwelijken	31	-17	14
PRD00305 Burgelijke stand	136	-40	96
PRD00306 Verkiezingen	7		7
PRD00307 Naturalisaties	32	-16	16
PRD00309 GBA Beheer	162		162
PRD00601 Griffie	307		307
PRD00602 Rekenkamer	38		38
PRD63002 wijkgericht werken	133		133
PRD72401 Begraafplaats	448	-400	48
PRD93001 Wet waardering onroerende zaken	201		201
PR6 B Bestuur en dienstverlening	9.568	-905	8.662
PRD14001 Veiligheid	217		217

Product-Programma x € 1.000	2012		
	lasten	baten	saldo
PRD14003 APV	149	-8	141
PR6 C Openbare orde en veiligheid	365	-8	358
PRD12001 Brandweer	1.167		1.167
PRD12009 onderhoud Brandkranen	34		34
PRD12010 Rampenbestrijding	136		136
PR6 D Brandweer en rampenbestrijding	1.337		1.337
Programma 6 Bestuur, Burgerzaken en Veiligheid	12.639	-913	11.727
PRD83004 grond expl.Overige bouwgrond	132		132
PRD83005 Overige complexen			
PR7 A Grondontwikkeling algemeen	132		132
PRD83001 Grondexploitatie	5.870	-6.512	-642
PR7 B Grondontwikkeling Centrumplan	5.870	-6.512	-642
PRD32001 Zandwinning(v/h kl.zandput)	73	-330	-257
PRD83003 grondexpl.w4	15.098	-10.064	5.034
PR7 C Grondontwikkeling W4	15.171	-10.394	4.777
Programma 7 Grondontwikkeling	21.172	-16.905	4.267
PRD93101 Baten OZB gebruikers		-821	-821
PRD93201 Baten ozb eigenaren		-5.527	-5.527
PRD93601 Baten toeristenbelasting		-75	-75
PRD93701 Baten hondenbelasting		-87	-87
PRD93901 Baten precariobelasting		-549	-549
PRD94001 Onroerende zaakbelastingen	125		125
PRD94002 Overige belastingen	60	-27	34
PR8 A Lokale heffingen	185	-7.086	-6.901
PRD92101 Algemene uitkering		-22.429	-22.429
PR8 B Algemene uitkering		-22.429	-22.429
PRD92201 Algemene dekkingsmiddelen	155		155
PR8 C Onvoorzien	155		155
PRD91301 overige financiële middelen	858	-1.363	-504
PR8 D Dividend	858	-1.363	-504
PRD91101 Geldleningen en uitz. < 1 jaar			
PRD91401 geldleningen en uitz. > 1 jaar	3.056	-4.640	-1.585
PR8 E Financieringsfunctie	3.056	-4.640	-1.585
PRD91302 Anti-speculatie			
PRD96001 Saldi van kostenplaatsen			
PR8 F Overig			
Algemene Dekkingsmiddelen	4.254	-35.518	-31.264
PRD98001 Resultaatbestemming	6.290	-12.292	-6.002
PRD99001 Saldo na bestemming	0	0	0
Totaal generaal	78.989	-78.989	0

BIJLAGE 4: AFKORTINGENLIJST

A&O	Administratie en organisatie	CROW	Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek
ACL	Aannemings Combinatie Leiderdorp		
APV	Algemene Plaatselijke Verordening		
ARBO	Arbeidsomstandigheden wet	CVDR	Centrale Voorziening Decentrale Regelingen
Awb	Algemene wet bestuursrecht		
AWL	Algemene Woningstichting Leiderdorp, nu genaamd Rijnhart Wonen	CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
B5	Betrouwbaar, Burgergericht en Beter, Bestuurbaar en Beheersbaar	CZ	Afdeling concernzaken
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	DB	Dagelijks bestuur
BBB	Bergbezinkbassin	DD	Digitaal Dossier
Bbp	Bruto binnenlands product	DNB	De Nederlandse Bank
BBS	Bijzondere Basisschool	DOB	Duurzaam OnkruidBeheer
BBV	Besluit begroting en verantwoording	DSO	Definitief Stedenbouwkundig Ontwerp
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	DUBO-plus	Duurzaam Bouwen plus
BCF	BTW-compensatiefonds	DURP	Digitale uitwisseling in Ruimtelijke Processen
BGR	Basis Gebouwen Registratie	DZB	De Zijlbedrijven
BHV	Bedrijfs hulpverlening	EKD	Elektronisch Kinddossier
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	ESF	Europees Sociaal Fonds
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar	Fido	Wet Financiering decentrale overheden
BOPZ	Wet bijzondere opnemings psychiatisch ziekenhuis	FPU	Flexibel Pensioen en Uittreden
BOR	Beheer Openbare Ruimten	Fte	Fulltime-equivalent
BRA	Basis Registratie Adressen	GBA	Gemeente Basisadministratie
BRM	Bouwrijp maken	GBKN	Grootschalige Basiskaart Nederland
BRW	Brandweer	GEHS	Gemeentelijke Ecologische Hoofd Structuur
BSL	Besluit Locatiegebonden Subsidies	GEVULEI	Gemeenschappelijke Vuilverwerking Leiden e.o.
BSN	Burgerservicenummer	GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
BSOD	Brede school oude dorp	GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
BSW	Brede school west	GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
BTW	Bruto toegevoegde waarde	GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
BVL	Basketbal Vereniging Leiderdorp	GIG	Gemeentelijk Integrale Grondexploitatie
Bvo	Bruto VloerOppervlak	GREX	Grondexploitatie
BWS	Besluit woninggebonden subsidies	GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
BZK	Ministerie van binnenlandse zaken	GWI	gemeente gemeentewinkel
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	Hbh	Hulp bij het huishouden
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	HHR	Hoogheemraadschap
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	HP	Huisvestingsplan
COVS	Centrale Organisatie van Voetbal Scheidsrechters	HRM	Human Resource Management
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer	HSL	Hoge snelheidslijn
CROMA	College, Raad, Management en Ambtelijk apparaat	IBO	Interactieve beleidsontwikkeling
		ICT	Informatie en Communicatie Technologie
		ID	Identificatie

IFS	International Financial reporting Standards	PCSV	Protestants Christelijke Schoolvereniging
IHP	Integraal huisvestingsplan	PMW	Projectmatig werken
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	POP	Persoonlijk Ontwikkel Plan
		PRW	Programmatisch werken
		PSNW	Persant Snoepweg
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	PVA	Plan van aanpak
		PvE	Programma van Eisen
		RAD	Regionale Ambulance Dienst
IVN	Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie	RAS	Regionaal Agenda Samenleving
IVVP	Integraal Verkeers- en vervoerplan	RBL-ZHN	Regionaal bureau leerplicht- Zuid Holland Noord
JGZ	Jeugdgezondheidszorg		
JOP	Jongeren ontmoetingsplaats	RBSD	Regionaal Beleidskader Duurzame Stedenbouw
JSO	Jeugd, samenleving en opvoeding		
JZ	juridische zaken	RCL	Revalidatie Centrum Leiderdorp
KCA	Klein Chemisch Afval	RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
KCC	Klantcontactcentrum		
KIV	Kadernota integrale veiligheid	RIE	Risico Inventarisatie en Evaluatie
KRW	Kaderrichtlijn Water	RIF	Regionaal investeringsfonds
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek	RMC-functie	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
KVW	Keurmerk Veilig Wonen	RO	Ruimtelijke Ordening
LEA	Lokale Educatieve Agenda	ROA	Regeling Opvang Asielzoekers
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale'	ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
		Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
LED	light-emitting diode		
LTC	Leiderdorpse Tennis Club	RVMK	Regionale VerkeersMilieuKaart
MD	Management Development	RVVP	Regionaal Verkeers- en Vervoersplan
MEC	Milieu Educatief Centrum	RWS	Rijkswaterstaat
MT	Management Team	SCC	Sociaal Cultureel Centrum
NEN	NEderlandse Norm	SCW	Sociaal Cultureel Werk
NME	Milieu Educatief Centrum	SFL	Sportfondsen Leiderdorp
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid	shv	Sociale hulp verlening
		Sisa	Single Information Single Audit
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid	SKL	Stichting kinderopvang Leiderdorp
OBS	Openbare Basisschool	SLA	Service Level Agreement
OBSG	Openbare basisscholengemeenschap Leiderdorp	SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
OCW	ministerie Onderwijs Cultuur en Wetenschappen	SSB	Servicepunt Sport en Bewegen
		SSC	Shared Service Center
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg	TB	Tracébesluit
OKE	Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers-verzekeringen
OKV	Onderwijskundige Vernieuwing	vGRP	verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan
OOV	Openbare Orde en Veiligheid	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
OSK	Ontwikkel Strategie Kader	VO	Voortgezet Onderwijs
OV	Openbaar vervoer	VRI	Verkeersregelinstallatie
OV	Openbare Verlichting	VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
OZB	Onroerende zaakbelasting		
P&O	Personeel en organisatie	VSO ZMOK	Voortgezet Speciaal Onderwijs Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen
P&C	Planning & Control		

VSV	Vroegtijdig SchoolVerlaters	Wkpb	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
VTA	Visual Tree Assessment		
VVE	Vroeg- en voorschoolse educatie	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten	Wozoco	Woonzorgcomplex
		Wpg	Wet publieke gezondheid
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering	WRO	Wet ruimtelijke ordening
		Wsw	Wet sociale werkvoorziening
W4	Project Wonen, Werken, Water en Wegen	WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid	Wvg	Wet voorziening gehandicapten
WGR	Wet gemeenschappelijke regeling	Wvo	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
WIA	Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen	Wwb	Wet werk en bijstand
		ZAT's	Zorgadviesteam
WIJ	Wet investering in jongeren	ZBB	Zero Based Budgetting
WIN	Wet inburgering nieuwkomers		
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekende		

Colofon

Uitgave: Gemeente Leiderdorp

Druk: Paswerk grafisch

Datum: oktober 2011